LLAIS

Eich llais mewn iechyd a gofal cymdeithasol | Your voice in health and social care

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon

2025-2026

Mae Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon Corff Llais y Dinasyddion ar gyfer lechyd a Gofal Cymdeithasol (a elwir hefyd yn Llais) ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2026, wedi'i baratoi yn unol ag Atodlen 1, Rhan 6, Paragraff 20 (1), ynghyd ag adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru arno ac wedi'i osod gerbron Senedd Cymru yn unol â Deddf lechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020 Atodlen 1, Rhan 6, Paragraff 21 (1).

Fformatau Hygyrch

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg.

Os hoffech gael y cyhoeddiad hwn mewn fformat a/neu iaith arall, cysylltwch â ni drwy governance@llaiscymru.org

Gallwch ei lawrlwytho o'n gwefan neu ofyn am gopi trwy gysylltu â'n swyddfa.

CYNNWYS

TROSOLWG

Cyflwyniad

Neges gan ein Cadeirydd 4

ADRODDIAD PERFFORMIAD

Trosolwg perfformiad 6

Dadansoddiad perfformiad 22

ATEBOLRWYDD

Adroddiad llywodraethu corfforaethol

Cyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu 77

Adroddiad y cyfarwyddwyr 79

Datganiad llywodraethu 82

Taliadau a staff

Adroddiad ar daliadau 105

Adroddiad ar staff 113

Ein hymrwymiad i bobl, amrywiaeth ac iaith 121

Y Dystysgrif ac adroddiad yr archwilydd annibynnol 131

CYLLID

Trosolwg ariannol 136

Datganiadau ariannol 137

Nodiadau i'r cyfrifon ar gyfer y flwyddyn yn dod i ben ar 31 Mawrth 2026 140

Yr Athro Medwin Hughes CBE DL
Cadeirydd Llais

NEGES CAN EIN CADEIRYDD

Mae'r flwyddyn hon wedi bod yn gam pwysig ymlaen yn y ffordd mae Llais yn gwneud gwahaniaeth i bobl.

Ledled Cymru, mae pobl yn parhau i rannu eu profiadau o iechyd a gofal cymdeithasol, beth sy'n gweithio'n dda, ble mae pethau'n methu, a beth sydd angen newid.

Mae'r profiadau hynny'n aml yn bersonol iawn, ond mae'r negeseuon y tu ôl iddynt yn gyson. Mae pobl eisiau, ac angen, gwasanaethau sy'n haws eu cyrchu, sy'n cyfathrebu'n glir, yn eu cefnogi'n gynharach, ac sy'n eu trin â hurddas a pharch.

Ein rôl ni yw helpu i sicrhau bod profiadau pobl nid yn unig yn cael eu clywed ond eu bod yn cael eu hadlewyrchu'n glir yn y penderfyniadau sy'n llunio gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru.

Yn ystod y flwyddyn, rydym wedi cryfhau sut rydym yn gwneud hyn. Rydym wedi canolbwyntio'n gliriach ar sicrhau nad yn unig y mae sefydliadau'n clywed gan bobl ond yn dangos sut mae'r hyn maen nhw'n ei glywed yn siapio eu penderfyniadau.

Mae hyn yn golygu herio gwasanaethau lle nad yw ymgysylltu'n ystyrlon a dwyn sefydliadau i gyfrif lle nad yw'n glir sut mae barn pobl wedi dylanwadu ar newidiadau i wasanaethau.

Mae hyn wedi gwneud gwahaniaeth.

Rydym yn gweld mwy o enghreifftiau lle mae profiadau pobl yn amlwg yn dylanwadu ar sut mae gwasanaethau'n cael eu cynllunio, eu darparu a'u gwella. Mewn rhai achosion, mae hyn wedi arwain at newidiadau ymarferol i wella mynediad at wasanaethau a chyfathrebu.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

Mewn eraill, mae wedi golygu bod penderfyniadau'n cael eu gohirio, eu hailystyried, neu eu gwella oherwydd cyfranogiad gweithredol cymunedau.

Efallai na fydd y newidiadau hyn bob amser yn weladwy'n genedlaethol, ond maent yn bwysig i bobl yn eu bywydau bob dydd.

Datblygiad arwyddocaol eleni fu'r adroddiad A Garem a datblygiad Egwyddorion y Bobl. Mae'r rhain yn nodi'n glir beth mae pobl yn ei ddisgwyl gan wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol, yn seiliedig ar yr hyn maen nhw wedi'i ddweud wrthym. Maent yn darparu dealltwriaeth gyffredin o sut beth yw da i bobl, a fframwaith y gellir barnu a gwella gwasanaethau yn ei erbyn.

Mae hyn yn bwysig oherwydd ei fod yn symud y sgwrs ymlaen. Mae'n symud y ffocws o a yw pobl wedi cael eu gofyn am eu barn, i a yw'r safbwyntiau hynny wedi gwneud gwahaniaeth.

Mae'r newid hwnnw wrth wraidd ein rôl.

Mae'r adroddiad blynyddol hwn yn dangos sut mae Llais yn parhau i ddatblygu fel sefydliad sydd nid yn unig yn gwrando ond sy'n helpu i sicrhau bod profiadau pobl yn llywio penderfyniadau ac yn sbarduno gwelliant ar draws y system.

Mae mwy i'w wneud. Mae angen i ni gryfhau ein heffaith ymhellach, yn enwedig ym maes gofal cymdeithasol, a pharhau i gyrraedd pobl y mae eu lleisiau'n cael eu clywed yn llai aml. Ond mae'r flwyddyn hon yn darparu tystiolaeth glir bod llais cymunedau yn dechrau dangos mwy o ddylanwad ar sut mae gwasanaethau'n cael eu cynllunio a'u darparu.

Hoffwn ddiolch i'n staff, gwirfoddolwyr, ein Bwrdd, a'n partneriaid am eu hymroddiad drwy gydol y flwyddyn.

Yn anad dim, hoffwn ddiolch i'r bobl a'r cymunedau ledled Cymru sydd wedi rhannu eu barn a'u profiadau gyda ni. Mae eu lleisiau'n parhau i fod yn ganolog i bopeth a wnawn.

ADRODDIAD PERFFORMIAD

Trosolwg perfformiad

Yn ystod 2025–2026, parhaodd Llais i aeddfedu fel corff llais cyhoeddus statudol, gan adeiladu maint, hyder a chynyddu ein dylanwad o fewn polisi cenedlaethol, newid gwasanaethau a thrafodaethau ar draws y system yng Nghymru a'r DU. Fe wnaethon ni gysylltu â mwy o gymunedau, cryfhau eiriolaeth a chynrychiolaeth, a dod yn fwy ymgorfforedig yn y sgyrsiau sy'n llunio gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol.

Mae cyflawniad cryf ar draws ein 5 maes blaenoriaeth wedi ein rhoi mewn sefyllfa dda ar gyfer y flwyddyn i ddod. Wrth i ni symud i mewn i 2026–2027, mae Llais yn symud o sefydlu a thwf i gydgrynhoi ac effaith. Rydym yn defnyddio'r hyn a glywsom i sbarduno newid cliriach lle mae pobl ei angen fwyaf.

Ein hamcanion strategol yw:

01
Gyrru sgwrs genedlaethol am ddyfodol gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol

02
Gwthio am wasanaethau sy'n diwallu anghenion pawb

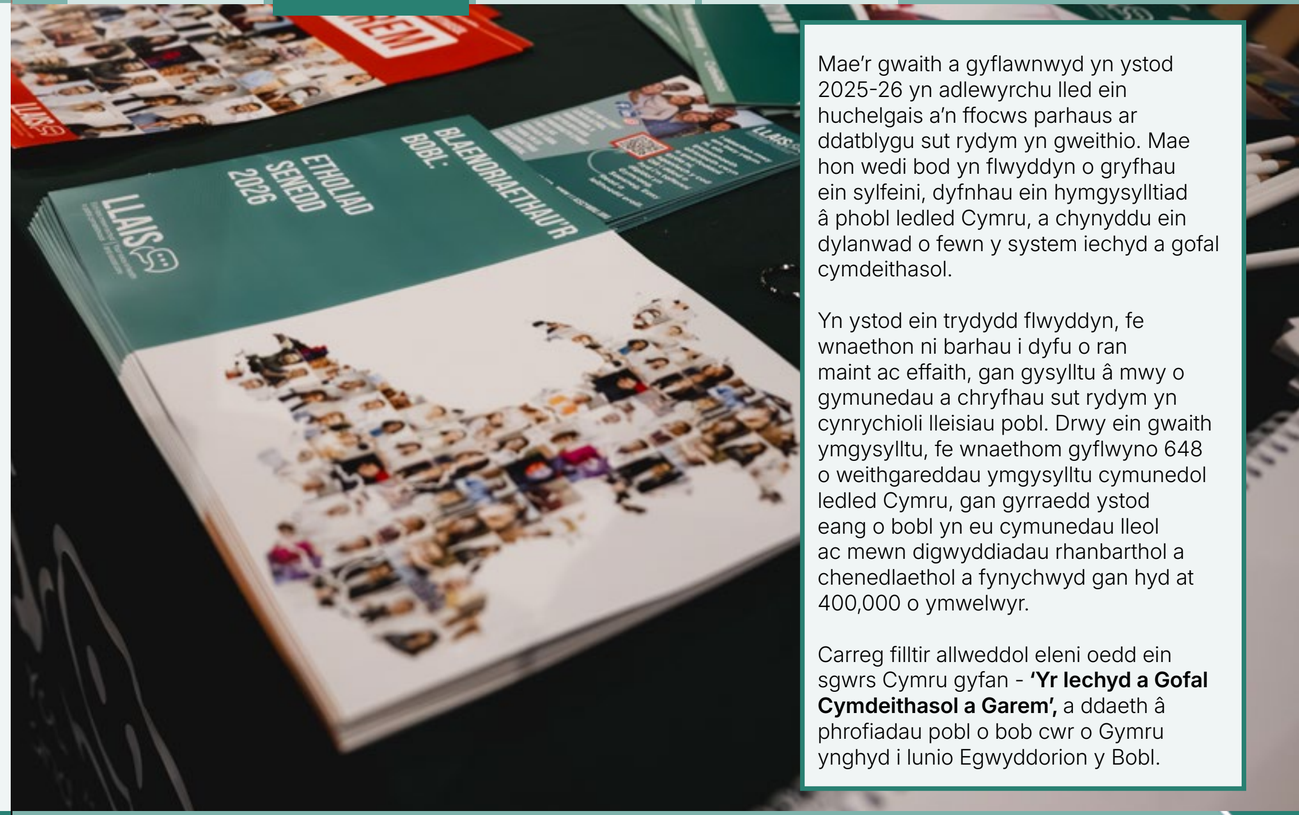
03
Cydweithio'n well

04
Helpu pobl a gwasanaethau i ddefnyddio technoleg mewn ffyrdd sy'n gweithio iddyn nhw

05
Tyfu a gwella fel sefydliad

Mae'r gwaith a gyflawnwyd yn ystod 2025-26 yn adlewyrchu lled ein huchelgais a'n ffocws parhaus ar ddatblygu sut rydym yn gweithio. Mae hon wedi bod yn flwyddyn o gryfhau ein sylfeini, dyfnhau ein hymgysylltiad â phobl ledled Cymru, a chynyddu ein dylanwad o fewn y system iechyd a gofal cymdeithasol.

Yn ystod ein trydydd flwyddyn, fe wnaethon ni barhau i dyfu o ran maint ac effaith, gan gysylltu â mwy o gymunedau a chryfhau sut rydym yn cynrychioli lleisiau pobl. Drwy ein gwaith ymgysylltu, fe wnaethom gyflwyno 648 o weithgareddau ymgysylltu cymunedol ledled Cymru, gan gyrraedd ystod eang o bobl yn eu cymunedau lleol ac mewn digwyddiadau rhanbarthol a chenedlaethol a fynychwyd gan hyd at 400,000 o ymwelwyr.

Carreg filltir allweddol eleni oedd ein sgwrs Cymru gyfan - **'Yr Iechyd a Gofal Cymdeithasol a Garem',** a ddaeth â phrofiadau pobl o bob cwr o Gymru ynghyd i lunio Egwyddorion y Bobl.

Nid safbwynt polisi nac set o ofynion yw'r Egwyddorion. Maent yn set o 8 egwyddor sy'n egluro beth mae pobl yn ei ddisgwyl yn ymarferol. Y rhain yw:

01

Mynediad sy'n gweithio i bawb

Dylai gofal fod ar gael pryd bynnag y bo ei angen - arlein, dros y ffôn, neu wyneb yn wyneb - heb rwystrau a achosir gan ddaearyddiaeth, iaith, neu allgáu digidol.

02

Urddas a pharch bob tro

Mae pobl eisiau cael eu gwrando, eu credu, a'u trin â charedigrwydd ym mhob cam o'r gofal.

03

Gofal a chefnogaeth amserol wrth aros

Mae gofal lle a phryd bynnag y mae ei angen ar bobl yn hanfodol ar gyfer diogelwch, lles ac ymddiriedaeth. Pan fo aros yn anochel, dylai cefnogaeth a chyfathrebu clir sicrhau nad yw pobl byth yn teimlo eu bod wedi'u hanghofio.

04

Dylai gofal gydnabod ac ymateb i'r person cyfan

Mae pobl eisiau gwasanaethau sy'n deall eu hamgylchiadau unigryw, yn eu trin â thrugaredd, ac yn ystyried pob agwedd ar eu hiechyd a'u bywyd, nid cyflwr yn unig.

05

Cyfathrebu clir a gonest

Ni ddylai neb gael ei adael allan. Mae pobl eisiau diweddariadau amserol, iaith glir, a gonestrwydd ynglŷn ag oediadau.

06

Gofal cydgysylltiedig sy'n teimlo'n ddi-dor

Dylai gwasanaethau gydweithio o amgylch y person, fel nad oes rhaid i bobl ailadrodd eu stori na dod o hyd i'w ffordd trwy wasanaethau ar eu pen eu hunain.

07

Gwasanaethau cynhwysol, hygyrch a theg i bawb

Dylai gofal adlewyrchu hawliau a hunaniaethau, a chael gwared ar rwystrau sy'n gysylltiedig ag iaith, diwylliant, anabledd a mynediad digidol.

08

Gofal a chefnogaeth sy'n galluogi annibyniaeth

Dylai gofal a chymorth helpu pobl i fyw gydag urddas, cysylltiad a dewis. Mae angen cymorth ystyrlon i ofalwyr di-dâl, gan gynnwys seibiant, cyngor a chymorth emosiynol.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

Mae Egwyddorion y Bobl yn darparu fframwaith clir i asesu a yw newidiadau polisi a wneir yn genedlaethol yn cael effaith gadarnhaol ar ddarpariaeth iechyd a gofal cymdeithasol ledled Cymru, yn y meysydd sydd bwysicaf i bobl. Byddant yn chwarae rhan fawr yn ein gwaith yn y dyfodol.

Rydym wedi parhau i chwarae rhan weithredol wrth lunio gwasanaethau a chefnogi newid. Eleni, roedden ni'n rhan o 361 o newidiadau i wasanaethau ledled Cymru ac wedi cyfrannu at dros 30 o ymgynghoriadau cenedlaethol a galwadau am dystiolaeth, gan helpu i sicrhau bod lleisiau pobl a chymunedau'n llywio penderfyniadau ar lefelau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol.

Mae ein rôl o ran cynrychioli pobl o fewn y system iechyd a gofal cymdeithasol hefyd wedi tyfu. Fe wnaethon ni fynychu dros 250 o fforymau gwahanol, gan ddod â phrofiadau pobl yn uniongyrchol i fannau gwneud penderfyniadau ar draws iechyd a gofal cymdeithasol.

Gwnaethom 488 o gynrychioliadau ffurfiol i benderfynwyr, i wneud yn siŵr bod gwasanaethau'n gweithredu ar y pethau a glywsom. Er bod y ffigur hwn yn is nag yn y flwyddyn flaenorol, mae'n adlewyrchu gwelliannau yn y ffordd rydym yn diffinio ac yn cofnodi ein cynrychioliadau, gan roi mwy o hyder yn ansawdd a chysondeb ein data.

Mae ein gwasanaeth eiriolaeth cwynion wedi parhau i gefnogi nifer fawr o bobl ledled Cymru. Yn ystod y flwyddyn, cysylltodd ychydig dros 5,000 o bobl â'r gwasanaeth, gyda bron i 2,500 o broblemau'n cael eu datrys heb iddynt arwain at gwynion ffurfiol.

Fe wnaethon ni hefyd godi ychydig dros 2,500 o bryderon ar ran unigolion, gan helpu i sicrhau bod eu lleisiau'n cael eu clywed a bod eu profiadau'n cyfrannu at ddysgu a gwelliant ehangach.

Rydym hefyd wedi dechrau gweld gwelliannau yn y ffordd rydym yn defnyddio data i ddeall ein heffaith. Mae buddsoddiad yn ein system Rheoli Perthynas â Chwsmeriaid (CRM) a phrosesau gwell yn ein helpu i olrhain gweithgaredd yn well, nodi tueddiadau a dangos y gwahaniaeth y mae ein gwaith yn ei wneud.

Er ein bod wedi gwneud cynnydd cryf, rydym yn gwybod nad ydym wedi cyflawni popeth a fwriadwyd gennym eleni. Mae hyn yn adlewyrchu maint ein huchelgais a rhai heriau capasiti a brofwyd yn ystod y flwyddyn. Fodd bynnag, mae'r cynnydd a wnaed wedi cryfhau ein safle fel sefydliad dibynadwy a dylanwadol o fewn y system iechyd a gofal cymdeithasol.

Wrth i ni symud i mewn i 2026-27, byddwn yn canolbwyntio ar atgyfnerthu'r cynnydd hwn, gan adeiladu ar yr hyn a glywsom gan bobl i sbarduno newid cliriach a mwy mesuradwy lle mae'n bwysicaf.

AM LLAIS

Llais ydym ni.

Rydym yn gorff cyhoeddus a noddir gan Lywodraeth Cymru. Mae hyn yn golygu ein bod ni'n cael ein cyllid gan Lywodraeth Cymru, ond rydym ni'n annibynnol yn weithredol, felly rydym ni'n cael dewis ar beth rydym ni'n gweithio, sut rydym ni'n gweithio, a gyda phwy rydym ni'n gweithio.

Fel corff cyhoeddus a noddir gan Lywodraeth Cymru, rydym yn cael ein llywodraethu'n bennaf gan fframweithiau'r sector cyhoeddus, megis ein Dogfen Fframwaith, sy'n diffinio ein perthynas â Llywodraeth Cymru a'n cyfrifoldebau tuag ati. Rydym hefyd yn derbyn llythyr cylch gwaith. Mae Llais yn ymwybodol o God Llywodraethu Corfforaethol y DU ac yn defnyddio ei egwyddorion fel canllaw i arfer da o ran tryloywder ac atebolrwydd.

Daethom yn weithredol ym mis Ebrill 2023, ac mae gennym tua 104 o staff a 156 o wirfoddolwyr, yn gweithredu ym mhob cwr o Gymru. Mae gennym ni hefyd rai staff asiantaeth yn gweithio i ni sy'n cefnogi prosiectau penodol neu'n llenwi swyddi gwag.

Ein gwerthoedd yw:

PERSON-GANOLOG

Rydym yn rhoi anghenion a phrofiadau pobl wrth wraidd y broses o wneud penderfyniadau.

CYDWEITHIO

Rydym yn gynhwysol ac yn hygyrch. Rydym yn gweithio fel un tîm gyda nodau cyffredin, o fewn ein sefydliad ac yn allanol.

UNIONDEB

Rydym yn annibynnol, yn onest, yn atebol, ac yn dryloyw ynglŷn â'n gwaith.

AM LLAIS

Y ffordd rydym yn gweithio work

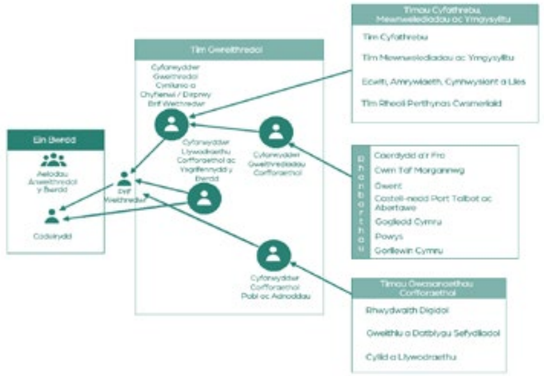
Rydym yn canolbwyntio ar wrando'n ofalus a gweithio gydag eraill i wneud yn siŵr ein bod yn gwneud y gwaith yn dda. Bydd ein gwerthoedd, a'r hyn sy'n bwysig i chi, yn ein tywys.

Rydym yn cael ein llywodraethu gan Fwrdd a benodwyd yn gyhoeddus, ac rydym yn trefnu ein hunain yn 7 rhanbarth ledled Cymru a thîm cenedlaethol.

Mae ein Bwrdd yn gosod ein cyfeiriad strategol. Mae'n sicrhau ein bod ar y trywydd iawn i wneud yr hyn a ddywedasom y byddem yn ei wneud – byw ein gwerthoedd a chyflawni ein gwaith yn y ffordd sy'n diwallu anghenion pobl orau.

Mae ein Tîm Gweithredol yn arwain ar strategaeth, penderfyniadau allweddol, a goruchwylio sut rydym yn gweithredu ac yn perfformio. Mae'r Tîm Gweithredol yn gweithio'n agos gyda'r Bwrdd a'i bwyllgorau ac ar eu rhan i weithio'n effeithiol o fewn trefniadau llywodraethu a sicrwydd ein sefydliad.

Mae ein timau gwasanaethau corfforaethol a'n timau strategaeth, cyfathrebu a mewnwelediadau yn cefnogi ein timau rhanbarthol a'r sefydliad cyfan i gyflawni ein gwaith a'n blaenoriaethau.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

Tîm Arwain yw ein tîm arwain uwch. Mae amrywiaeth o uwch staff yn rhan o'r tîm arweinyddiaeth hwn (gan gynnwys ein 7 Cyfarwyddwr Rhanbarthol) ac yn gweithio'n agos gyda'r Tîm Gweithredol. Ynghyd maent yn cefnogi ein Swyddog Cyfrifyddu, sef ein Prif Weithredwr, i redeg Llais mewn ffordd sy'n bodloni ein rhwymedigaethau yn y ddeddfwriaeth a'r canllawiau a nodir ar gyfer cyrff cyhoeddus.

Mae Tîm Arwain yn fforwm datblygu a chynghori pwysig i Llais, yn enwedig o ran ein hystod o bolisïau sefydliadol, datblygu strategaethau a gweithgaredd gweithredol.

Mae ein timau gwasanaethau corfforaethol a'n timau strategaeth, cyfathrebu a mewnwelediadau yn cefnogi ein timau rhanbarthol a'r sefydliad cyfan i gyflawni ein gwaith a'n blaenoriaethau.

Fe wnaethon ni nodi ein cynlluniau a'n blaenoriaethau ar gyfer 2025-2026 mewn Cynllun Blynyddol. Mae ein trydydd blwyddyn lawn wedi parhau i fod yn ymwneud â gwrando, dysgu a gweithio gydag eraill i ddeall beth mae pobl Cymru ei eisiau a'i angen gan wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol.

Rydym wedi parhau i sicrhau ein bod yn cael y pethau sylfaenol yn iawn i'n helpu i gefnogi pobl a chymunedau, ffurfio partneriaethau newydd, a bod yn sefydliad sy'n cael ei redeg yn annibynnol. Mae ein sefydliad wedi parhau i ymgymryd ag amrywiaeth o waith llywodraethu a datblygu fel bod gan Llais yr hyn sydd ei angen i gyflawni fel sefydliad effeithiol a chynyddu ein haeddfedrwydd gweithredol i weithio ar ran pobl Cymru.

GWELEDIGAETH

GWELEDIGAETH

Rydym yn credu mewn Cymru iachach. System iechyd a gofal cymdeithasol lle mae pobl yn cael y gwasanaethau sydd eu hangen arnynt mewn ffordd sy'n gweithio orau iddynt ac sy'n barod ar gyfer beth bynnag a ddaw yn y dyfodol.

Rydym yn cydweithio â phobl Cymru i roi llais cryfach iddynt, ac i gynrychioli eich buddiannau, o ran iechyd a gofal cymdeithasol.

Dyma ein gweithgareddau craidd, ac rydym yn seilio ein dangosyddion perfformiad allweddol ar y meysydd pwysig hyn yn ogystal â monitro sut rydym yn gwneud o ran cyflawni ein blaenoriaethau a'n hamcanion strategol. blaenoriaethau a'n hamcanion strategol.

CENHADLAETH

CENHADAETH

Ein cenhadaeth yw gwrando'n ofalus, yn lleol, yn rhanbarthol ac yn genedlaethol, a chynyddu effaith lleisiau pobl wrth lunio gwasanaethau.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

Alyson Thomas
Prif Weithredwr

NEGES CAN EIN CADEIRYDD DATGANIAD GAN Y PRIF WETHREDWR AR EIN PERFFORMIAD

Mae'r flwyddyn hon wedi bod yn un o gyrhaeddiad cynyddol, dylanwad cryfach, a dealltwriaeth ddyfnach o Llais.

Yn ein trydedd flwyddyn, rydym wedi parhau i adeiladu fel sefydliad cenedlaethol gyda phwrpas clir, sef sicrhau bod profiadau pobl yn llywio gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru. Rydym wedi gwrando'n eang, wedi gweithredu'n gyson, ac wedi cryfhau'r ffordd rydym yn troi mewnwelediad yn ddylanwad.

Yr hyn sy'n sefyll allan fwyaf i mi eleni yw nid yn unig maint ein gwaith, ond y ffordd y mae'n dod yn fwy cysylltiedig, yn fwy ffocesedig, ac yn fwy effeithiol.

Ledled Cymru, mae pobl wedi parhau i ymddiried ynom ni gyda'u profiadau, eu pryderon a'u syniadau. Yn ein tro, rydym wedi gweithio'n galed i sicrhau bod y lleisiau hynny'n cael eu clywed lle maen nhw bwysicaf, mewn cymunedau, mewn gwasanaethau, mewn partneriaethau rhanbarthol, ac wrth wneud penderfyniadau cenedlaethol.

Mae ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2025–2026 yn nodi amcanion ar draws ein 5 blaenoriaeth strategol a'n gwaith 'bob dydd'.

Rydym wedi gwneud cynnydd da ar draws pob un o'r 5 maes blaenoriaeth. Mae hyn yn cynnwys 96% o'r amcanion a gyflawnwyd o dan Flaenoriaeth 1 (gyrru sgwrs genedlaethol am ddyfodol gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol), 98% o dan Flaenoriaeth 2 (gwthio am wasanaethau sy'n diwallu anghenion pawb), 100% o dan Flaenoriaeth 3 (cydweithio'n well), 100% o dan Flaenoriaeth 4 (helpu pobl a gwasanaethau i ddefnyddio technoleg mewn ffyrdd sy'n gweithio iddyn nhw), a 70% o dan Flaenoriaeth 5 (tyfu a gwella fel sefydliad).

Mae perfformiad o dan Flaenoriaeth 5 yn is nag a gynlluniwyd gennym ar ddechrau'r flwyddyn.

Mae hyn yn adlewyrchu'r angen i flaenoriaethu cyflawni ar draws ein gwasanaethau craidd yn ystod cyfnod o bwysau ar adnoddau, yn enwedig o fewn ein swyddogaethau gwasanaethau corfforaethol. Er bod hyn yn golygu bod rhywfaint o waith datblygu a gynlluniwyd wedi'i ohirio, fe wnaeth sicrhau ein bod yn cynnal darpariaeth gref i bobl ledled Cymru.

Rydym wedi defnyddio'r dysgu hwn i gryfhau ein dull gweithredu ar gyfer 2026–2027, gan gynnwys buddsoddiad wedi'i dargedu yn ein capasiti a'n seilwaith corfforaethol, fel y gallwn barhau i ddarparu gwasanaethau o ddydd i ddydd tra hefyd yn bwrw ymlaen â'r datblygiad sefydliadol sydd ei angen ar gyfer y tymor hwy.

Bydd rhai amcanion yn parhau i 2026–2027 fel rhan o'n rhaglen gwella a chyflawni tymor hwy.

Mae hon wedi bod yn flwyddyn lle mae ein hymgysylltiad â phobl a chymunedau ledled Cymru wedi parhau i dyfu. Fe wnaethon ni gyflwyno bron i 650 o weithgareddau ymgysylltu cymunedol, gan wrando ar bobl mewn trefi, cymdogaethau, digwyddiadau, fforymau a mannau cymunedol lleol.

Drwy ein dull Llais Lleol, parhaodd ein timau i dreulio amser mewn cymunedau ledled Cymru, gan ei gwneud hi'n haws i bobl siarad â ni'n uniongyrchol am yr hyn sydd bwysicaf iddyn nhw. Fe wnaethon ni hefyd gryfhau ein gwaith ar ofal cymdeithasol, gan gynnwys digwyddiadau ymgysylltu wedi'u targedu ym mhob rhanbarth, ac uwchgynhadleddau iechyd a gofal cymdeithasol rhanbarthol i ddod â phartneriaid ynghyd ynghylch heriau cyffredin.

Un ffocws mawr eleni oedd ein sgwrs Cymru gyfan, Yr Iechyd a Gofal Cymdeithasol a Garem. Drwy'r gwaith hwn, fe wnaethom ddod â phrofiadau a disgwyliadau pobl ledled Cymru ynghyd i helpu i lunio Egwyddorion y Bobl, sef nodi'n glir sut olwg a theimlad y dylai gofal iechyd a chymdeithasol da fod.

Rwy'n credu mai dyma un o'r pethau pwysicaf rydyn ni wedi'i wneud fel sefydliad hyd yn hyn. Mae'n rhoi fframwaith atebolrwydd cryfach a rennir i ni, ac i wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol, un sydd wedi'i wreiddio nid mewn strwythurau na phrosesau, ond yn yr hyn y mae pobl eu hunain yn ei ddweud sy'n bwysig.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

Daeth y gwaith hwn at ei gilydd yn ein digwyddiad yn y Senedd ym mis Ionawr 2026, lle gwnaethom ddod â phrofiadau pobl yn uniongyrchol i galon gwneud penderfyniadau cenedlaethol. Fe helpodd y foment honno i symud Egwyddorion y Bobl o fewnwelediad i ddylanwad, gan greu disgwyliad clir y dylai lleisiau pobl lunio sut mae gwasanaethau'n cael eu cynllunio, eu darparu a'u dwyn i gyfrif.

Rydym hefyd wedi gweld effaith leol o'r hyn a ddywedodd pobl wrthym. Ledled Cymru, mae ein gwaith wedi helpu i sicrhau newidiadau ymarferol i wasanaethau, o wella gofal adsefydlu a lleoliadau iechyd meddwl, i gefnogi gwell mynediad at wasanaethau deintyddiaeth ac iechyd menywod, i sicrhau nad yw profiadau pobl o ryddhau cleifion, cyfathrebu a mynediad yn cael eu hanwybyddu.

Mae'r newidiadau hyn yn bwysig oherwydd eu bod yn dangos nad yw gwrando yn gwrteisi. Mae'n llwybr i welliant.

Ochr yn ochr â hyn, rydym wedi defnyddio'r hyn a glywn fwyfwy i lywio sgyrsiau cenedlaethol ac wedi chwarae rhan weithredol mewn rhaglenni cenedlaethol, gan gynnwys cyfrannu at baneli rhanddeiliaid, grwpiau cynghori a phrosesau adolygu.

Mae hyn wedi helpu i sicrhau bod profiadau pobl yn llywio sut mae'r rhaglenni hyn yn cael eu cynllunio, eu cyflwyno a'u gwella dros amser. Mae hyn yn cynnwys ein gwaith ar feysydd fel gwasanaethau mamolaeth drwy'r adolygiad cenedlaethol, iechyd a gofal gwledig, gofal trawsffiniol, a'n cyfraniad at grwpiau a phartneriaethau cenedlaethol.

Ochr yn ochr â'n gwaith ymgysylltu, fe wnaethom barhau i ddefnyddio ein pwerau ffurfiol a'n perthnasoedd i wneud cynrychioliadau lle roedd angen clywed lleisiau pobl yn gliriach.

Yn ystod 2025–2026, cofnodwyd 488 o gynrychioliadau i gyrff y GIG, awdurdodau lleol a'u partneriaid. Er bod hyn yn is na'r flwyddyn flaenorol, mae'n adlewyrchu mwy o gysondeb ac ansawdd cryfach yn y ffordd rydym bellach yn diffinio ac yn cofnodi'r gwaith hwn. Mae hynny'n bwysig. Mae'n golygu y gallwn fod yn fwy cyson yn y ffordd rydym yn olrhain canlyniadau, ac yn gliriach wrth ddangos y gwahaniaeth y mae lleisiau pobl yn ei wneud.

Roedden ni hefyd yn rhan o dros 350 o gynigion i newid gwasanaethau ledled Cymru, gan helpu i sicrhau bod pobl yn cael eu cynnwys pan fydd gwasanaethau'n cael eu hadolygu, eu hailgynllunio neu eu hadleoli.

Fe wnaethon ni gyfrannu at fwy na 30 o ymgynghoriadau cenedlaethol a galwadau am dystiolaeth, gan gynnwys ar faterion fel dementia, gofalwyr di-dâl, hawliau pobl anabl, diwygio deintyddol a gwasanaethau trawsffiniol. Mae hyn yn bwysig oherwydd nid yn unig ymateb pan fydd pethau'n mynd o chwith yw ein rôl ni, ond sicrhau bod profiadau pobl yn helpu i lunio penderfyniadau'n gynharach.

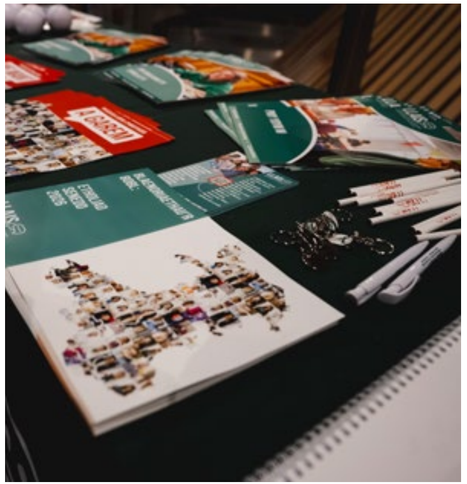
Mae ein gwasanaeth eiriolaeth cwynion wedi parhau i fod yn rhan hanfodol o'r hyn a wnawn. Rhwng 1 Ebrill 2025 a 31 Mawrth 2026, cysylltodd dros 5,000 o bobl â'r gwasanaeth. O'r rheini, cafodd bron i 2,500 o ymholiadau eu datrys heb arwain at gŵyn ffurfiol, a chodwyd ychydig dros 2,500 o bryderon ar ran pobl ledled Cymru.

Mae hyn yn adlewyrchu'r angen am gefnogaeth annibynnol a gwerth ei darparu mewn ffordd sy'n dosturiol, yn ymarferol ac yn canolbwyntio ar yr hyn sy'n bwysig i'r person dan sylw.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

RHEOLAU Gwirion

Eleni, fe wnaethom hefyd barhau i gyfrannu at newidiadau mawr yn y ffordd y mae cwynion yn cael eu trin yn y GIG drwy symud o Gweithio i Wella i'r dull Gwrando ar Bobl newydd yn barod ar gyfer ei lansio ar 1 Ebrill 2026. Fe wnaethon ni groesawu'r cyfle i helpu i lunio system sydd â'r bwriad o fod yn fwy ymatebol, yn canolbwyntio mwy ar ddatrys problemau'n gynnar, ac yn well wrth ddysgu o brofiadau pobl.

Fe wnaethon ni ddatblygu partneriaeth werthfawr newydd gyda Tenovus Cancer Care, gan alluogi eiriolwr cwynion canser ymroddedig i gefnogi pobl yr effeithir arnynt gan ganser i godi unrhyw bryderon am eu gofal.

Yn fewnol, rydym wedi parhau i gryfhau ein sefydliad. Fe wnaethom ddatblygu ein system Rheoli Perthynas â Chwsmeriaid ymhellach a dechrau gweithio ar ffyrdd gwell o adrodd ar ein gweithgareddau.

Mae'r datblygiadau hyn yn ein helpu i wella ansawdd data, gweithio'n fwy cyson ar draws timau, a chreu darlun cliriach o'n heffaith. Maent yn ddatblygiadau pwysig i sefydliad cenedlaethol sydd eisiau canolbwyntio ar bobl ac arwain tystiolaeth. Bydd gwaith yn parhau ar hyn am y flwyddyn nesaf.

Fe wnaethon ni hefyd barhau i gryfhau sut rydyn ni'n cyfleu ein gwaith. Fe wnaethon ni gyflwyno 3 ymgyrch genedlaethol, Yr Iechyd a Gofal Cymdeithasol a Garem, a ddaeth â phrofiadau pobl ynghyd i lunio Egwyddorion y Bobl; Rheolau Gwirion, a oedd yn tynnu sylw at rwystredigaethau bob dydd a diangen yn y system; a'n galwadau maniffesto Senedd 2026, a oedd yn nodi blaenoriaethau pobl ar gyfer dyfodol iechyd a gofal cymdeithasol.

Defnyddiwyd ein gwefan gan fwy na 21,500 o ddefnyddwyr, gyda dros 213,000 o ymweliadau tudalen a mwy na 12,000 o lawrlwythiadau adroddiadau. Tyfodd ein cynulleidfa ar y cyfryngau cymdeithasol i dros 6,000 o ddilynwyr, a chafodd Llais ei grybwyll mewn o leiaf 556 o straeon newyddion yn ystod y flwyddyn.

Nid metrigau cyfathrebu yn unig yw'r rhain. Maent yn arwyddion bod mwy o bobl yn ein gweld, yn ein clywed, ac yn ymgysylltu â'r hyn a wnawn.

Rydym hefyd wedi parhau i fod yn ymrwymedig i hygyrchedd, cynhwysiant a'r iaith Gymraeg. Rydyn ni'n gwybod, os ydyn ni am fod yn llais y bobl dros iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru, yna mae'n rhaid i bobl allu ymgysylltu â ni mewn ffyrdd sy'n gweithio iddyn nhw, yn yr iaith maen nhw'n ei dewis, a chyda hyder bod eu profiad yn bwysig.

Yn ystod y flwyddyn, rydym wedi cymryd camau ymarferol i gryfhau hyn. Rydym wedi parhau i ddatblygu fformatau hygyrch ar gyfer ein gwaith, gan gynnwys cynnwys dwyieithog, deunyddiau Hawdd i'w Ddarllen ac adnoddau laith Arwyddion Prydain (IAP), gan ei gwneud hi'n haws i fwy o bobl ddeall ac ymgysylltu â'r hyn a wnawn.

Rydym hefyd wedi adolygu ac ailgynllunio ein gwefan, gan weithio gyda staff ac wedi'i llywio gan brofion defnyddwyr, i wella hygyrchedd, llywio ac eglurder cyn lansiad newydd.

Ochr yn ochr â hyn, rydym wedi datblygu ffyrdd newydd o ymgysylltu â phobl sy'n aml yn cael eu clywed yn llai, gan gynnwys cyd-gynhyrchu ein canllawiau 'Gwrandewch arnom ni' gyda chymunedau fel defnyddwyr byddar a defnyddwyr laith Arwyddion Prydain, pobl ag anableddau dysgu, a chymunedau lleiafrifoedd ethnig.

Mae mwy i'w wneud o hyd. Rydyn ni'n gwybod bod yn rhaid i ni barhau i adeiladu ein heffaith mewn gofal cymdeithasol. Rhaid i ni barhau i wella sut rydym yn cofnodi ac yn cyfleu'r gwahaniaeth a wnawn.

Rhaid inni wneud mwy i glywed gan blant a phobl ifanc, pobl anabl, cymunedau ethnig lleiafrifol, siaradwyr Cymraeg, ac eraill y mae eu lleisiau'n rhy aml yn dawelach pan fydd gwasanaethau'n newid. A rhaid i ni barhau i dyfu fel sefydliad, gyda'r diwylliant, y systemau a'r arweinyddiaeth gywir i gyflawni'r uchelgais a nodir yn ein cynllun strategol.

Ond mae'r flwyddyn hon yn rhoi hyder i mi. Mae'n dangos bod Llais yn dod yn fwy sefydledig, yn fwy dibynadwy, ac yn fwy effeithiol wrth ddod â lleisiau pobl i galon iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru.

Hoffwn ddiolch i'n staff, gwirfoddolwyr, aelodau'r Bwrdd a phartneriaid am bopeth maen nhw wedi'i gyfrannu eleni. Yn bennaf oll, hoffwn ddiolch i'r bobl ledled Cymru a rannodd eu profiadau gyda ni. Mae eich lleisiau'n parhau i arwain ein gwaith, llunio ein blaenoriaethau, a chryfhau ein penderfynoldeb.

Rydym yn dal i dyfu fel sefydliad, ond rydym yn gwneud hynny gyda mwy o eglurder a hyder. Mae'r flwyddyn hon wedi dangos y gall Llais wneud mwy na gwrando. Gallwn gysylltu profiadau pobl â gwelliant, troi mewnwelediad yn ddylanwad, a helpu i adeiladu gwasanaethau sy'n gwrando'n well, yn ymateb yn gynharach, ac yn gweithio'n decach i bawb.

Alyson Thomas
Prif Weithredwr 21.10.26

DADANSODDIAD PERFFORMIAD

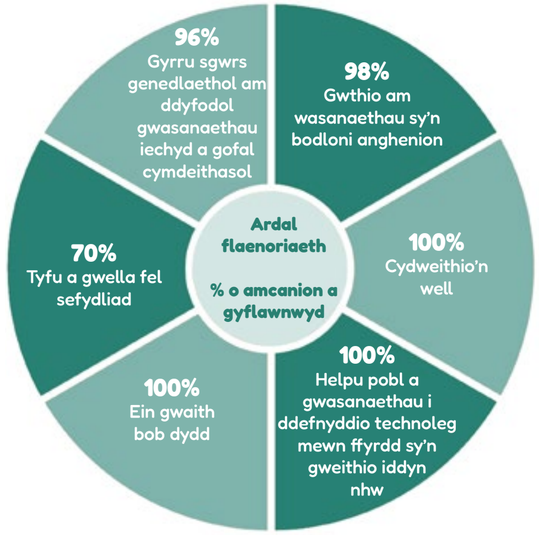
Cynnydd yn erbyn ein hamcanion strategol o fewn y Cynllun Blynyddol 2025-2026

Mae ein Cynllun Blynyddol yn nodi dros 50 o amcanion ar draws 5 maes blaenoriaeth strategol a'n gwaith 'bob dydd'. Mae'r amcanion hyn wedi'u seilio ar yr hyn y mae pobl wedi dweud wrthym sydd bwysicaf, ochr yn ochr ag adborth gan bartneriaid, staff a mewnwelediad ehangach i'r system.

Ar y cyfan, rydym wedi gwneud cynnydd da ar draws pob maes blaenoriaeth, gan gydnabod bod hon wedi bod yn flwyddyn o gyflawni parhaus ochr yn ochr â datblygiad sefydliadol.

Roedd perfformiad o dan Flaenoriaeth 5 yn is na'r hyn a gynlluniwyd yn wreiddiol. Mae hyn yn adlewyrchu'r angen i flaenoriaethu darparu ein gwasanaethau craidd yn ystod cyfnod o bwysau ar adnoddau, yn enwedig o fewn swyddogaethau gwasanaethau corfforaethol. Er bod rhywfaint o waith datblygu wedi'i ohirio, helpodd y dull hwn i sicrhau ein bod yn parhau i ddarparu ein gwasanaethau allweddol i bobl ledled Cymru.

Rydym wedi defnyddio'r dysgu hwn i gryfhau ein dull gweithredu ar gyfer 2026–2027. Mae hyn yn cynnwys buddsoddiad wedi'i dargedu yn ein capasiti a'n seilwaith, fel y gallwn ddarparu gwasanaethau o ddydd i ddydd wrth barhau i ddatblygu fel sefydliad.

AMCANION YN PARHAU I 2026-2027

Bydd nifer o amcanion yn parhau i'r flwyddyn nesaf i adeiladu ar y cynnydd a wnaed eisoes. Mae'r rhain yn cynnwys:

- gwaith pellach i ddeall profiadau pobl o Hybiau Gofal Integredig
- cryfhau ein rhaglen wirfoddolwyr, gan gynnwys recriwtio, datblygu a chydnabod
- datblygu ein strategaeth lleoliad a datblygu ein dull sero net a'n hadrodd
- gwella prosesau recriwtio
- gwella llywodraethu a datblygiad sefydliadol
- datblygiad parhaus ein system Rheoli Perthynas â Chwsmeriaid ac adrodd ar berfformiad
- cyflawni ein cynllun lles ac adolygu polisïau allweddol.

Mewn rhai achosion, mae hyn yn adlewyrchu pwysau adnoddau yn ystod y flwyddyn. Mewn eraill, mae'n adlewyrchu natur hirdymor y gwaith.

MEYSYDD I GANOLBWYNTIO ARNYNT YN BARHAUS

Er bod cynnydd wedi bod yn gryf, rydym yn gwybod bod angen gwaith pellach i:

- gryfhau ein heffaith mewn gofal cymdeithasol;
- gwella sut rydym yn cofnodi ac yn cyfleu'n gyson y gwahaniaeth a wnawn (ein canlyniadau);
- cynyddu ein hymgysylltiad â phlant a phobl ifanc;
- cyrraedd grwpiau y clywir eu lleisiau yn llai aml;
- ymgorffori ffyrdd cyson o weithio ymhellach ar draws y sefydliad.

Bydd y blaenoriaethau hyn yn llywio ein ffocws ar gyfer y flwyddyn nesaf.

BETH MAE'R PERFFORMIAD HWN YN EI OLYGU YN YMARFEROL

Mae'r ffigurau uchod yn dangos ein bod wedi cyflawni yn erbyn y rhan fwyaf o'n hamcanion arfaethedig. Yn bwysicach fyth, maen nhw'n adlewyrchu newid yn y ffordd mae ein gwaith yn dod at ei gilydd.

Ar draws 2025–2026, rydym wedi cryfhau'r cysylltiad rhwng:

- yr hyn y mae pobl yn ei ddweud wrthym
- sut rydym yn gweithredu ar y ddealltwriaeth honno
- y newidiadau sy'n dilyn

Gwelir hyn yn gliriaf yn y ffordd y mae ein gwaith ymgysylltu, eiriolaeth cwynion, cynrychioliadau a dylanwadu bellach yn gweithredu fel un system gysylltiedig yn hytrach na gweithgareddau ar wahân.

Mae'r raddfa weithgaredd hon yn bwysig. Mae'n golygu nad yn unig y clywir lleisiau pobl mewn achosion unigol neu drafodaethau lleol ond eu bod yn cael eu cynnwys yn fwy cyson mewn gwneud penderfyniadau ar draws y system. Drwy gyfuno'r hyn a wyddom a'r hyn a wnawn drwy ein hymgysylltiad, ein heiriolaeth cwynion, ein cynrychioliadau a'n cyfranogiad mewn datblygu a thrafod polisïau, rydym yn gallu dylanwadu ar newid ar sawl lefel ar yr un pryd, o wasanaethau lleol hyd at bolisi cenedlaethol a dylunio systemau.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

GWRANDO AR BOBL AR DRAWS CYMRU

Fe wnaethon ni gyflwyno bron i 650 o weithgareddau ymgysylltu cymunedol drwy gydol y flwyddyn. Roedd y rhain yn cynnwys:

- digwyddiadau cymunedol drwy ein dull Llais Lleol
- ymgysylltiad wedi'i dargedu ar ofal cymdeithasol ym mhob rhanbarth
- uwchgynadleddau iechyd a gofal cymdeithasol rhanbarthol yng Nghaerdydd a'r Fro, Gwent, Powys, a Chastell-nedd Port Talbot ac Abertawe
- cyfranogiad mewn digwyddiadau cenedlaethol mawr, gan gynnwys Eisteddfod yr Urdd, Sioe Frenhinol Cymru, Balchder Cymru, yr Eisteddfod Genedlaethol a Chynhadledd Iechyd a Gofal Gwledig.

Drwy ein dull Llais Lleol, fe wnaethom gynnal presenoldeb cyson mewn cymunedau ledled Cymru. Treuliodd ein timau amser mewn trefi a chymdogaethau, gan weithio ochr yn ochr â grwpiau lleol, sefydliadau cymunedol, elusennau a gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol i'w gwneud hi'n haws i bobl rannu eu profiadau. Cynhaliodd pob un o'n 7 rhanbarth o leiaf 3 gweithgaredd Llais Lleol yn ystod y flwyddyn.

Ynghyd, cyrhaeddodd y gweithgareddau hyn ystod eang ac amrywiol o bobl, gan gynnwys mewn digwyddiadau ar raddfa fawr a fynychwyd gan hyd at 400,000 o ymwelwyr. O'r gweithgareddau hyn, roedd 475 yn canolbwyntio ar iechyd a gofal cymdeithasol, gydag ychydig dros 120 yn ymwneud yn benodol ag iechyd ac ychydig dros 50 â gofal cymdeithasol.

Yn ystod y flwyddyn, gwnaethom gynnal 72 o ymweliadau ar y safle:

- 44 i safleoedd gofal iechyd
- 10 i leoliadau gofal cymdeithasol
- 18 yn cwmpasu iechyd a gofal cymdeithasol

Mae'r dull hwn yn bwysig oherwydd ei fod yn caniatáu inni glywed yn uniongyrchol gan bobl tra byddant allan yn y lleoedd lle maent yn byw. Mae'n ein helpu i ddeall yn well beth sydd bwysicaf i wahanol gymunedau ac yn cryfhau'r dystiolaeth a ddefnyddiwn i ddylanwadu ar newid yn lleol, yn rhanbarthol ac yn genedlaethol.

Ochr yn ochr â hyn, roedd ein staff a'n gwirfoddolwyr yn ymweld â phobl yn rheolaidd yn y mannau lle maen nhw'n derbyn gofal, gan gynnwys wardiau mamolaeth, cartrefi gofal, lleoliadau gofal brys ac amgylcheddau cymunedol. Mae'r ymweliadau hyn yn rhan bwysig o sut rydym yn clywed yn uniongyrchol gan bobl am eu profiadau o wasanaethau wrth iddynt eu defnyddio.

Mae'r ymweliadau hyn yn ein helpu i nodi problemau sy'n dod i'r amlwg yn gynnar a gweithredu lle bo angen. Maent hefyd yn caniatáu inni glywed gan bobl na fyddent fel arall yn ymgysylltu â ni, gan gryfhau ystod a dyfnder y fewnwelediad sy'n llywio ein gwaith.

Mae'r dull cyfunol hwn yn ein helpu i glywed gan bobl mewn gwahanol leoliadau ac amgylchiadau, gan gynnwys y rhai nad ydynt efallai'n ymgysylltu â phrosesau ymgynghori ffurfiol.

Un o'n prif amcanion strategol o fewn Blaenoriaeth 1 eleni oedd archwilio hawliau, disgwyliadau a chyfrifoldebau pobl ym maes iechyd a gofal cymdeithasol, a defnyddio'r hyn a ganfuom i amlygu bylchau a gwthio am newid.

Gwnaethom hyn drwy'r prosiect Yr Iechyd a Gofal Cymdeithasol a Garem, a ddaeth â safbwyntiau a phrofiadau dros 4,000 o bobl ledled Cymru ynghyd.

Nododd ein gwaith nifer o fylchau pwysig. Dywedodd llawer o bobl wrthym nad oeddent yn deall eu hawliau, nad oeddent yn glir ynghylch beth i'w ddisgwyl gan wasanaethau, ac nad oeddent yn gwybod sut i godi pryderon pan aeth pethau o chwith. Ar yr un pryd, roedd pobl yn gyson yn disgrifio system a all deimlo'n dameidiog, yn anodd ei llywio, ac nad yw bob amser yn canolbwyntio ar yr hyn sy'n bwysig iddyn nhw.

Mae ein hadroddiad A Garem yn nodi'r hyn a glywsom a sut y gwnaethom ddefnyddio'r wybodaeth hon i ddatblygu Egwyddorion y Bobl.

Rydym wedi defnyddio'r adroddiad ac Egwyddorion y Bobl i gryfhau sut rydym yn dylanwadu ar newid. Yn ystod y flwyddyn, fe wnaethon ni:

- ddod i dod â'r canfyddiadau'n uniongyrchol i feddwl a gwneud penderfyniadau cenedlaethol drwy ein digwyddiad yn y Senedd
- defnyddio'r Egwyddorion i lywio ein hymatebion i'r ymgynghoriadau, ein cynrychioliadau a'n gwaith polisi
- gosod yr Egwyddorion fel meincnod cyffredin ar gyfer gwasanaethau a phartneriaid wrth gynllunio a darparu gofal.

Mae hyn wedi helpu i symud y gwaith y tu hwnt i fewnwelediad i ddylanwad. Mae'n darparu fframwaith clir ar gyfer dwyn gwasanaethau i gyfrif, yn cefnogi sgyrsiau mwy cyson am sut olwg sydd ar dda, ac yn cryfhau ein gallu i herio lle nad yw disgwyliadau pobl yn cael eu bodloni.

Byddwn yn parhau i adeiladu ar hyn drwy ymgorffori Egwyddorion y Bobl ar draws ein gwaith yn 2026–2027, fel eu bod yn dod yn offeryn ymarferol ar gyfer llunio gwasanaethau a gwella profiadau pobl.

DYLANWADU AR BOLISI CENEDLAETHOL A NEWID SYSTEMAU

Ochr yn ochr â'n gwaith ymgysylltu a chynrychioli, rydym yn defnyddio'r hyn y mae pobl yn ei ddweud wrthym i lunio polisi cenedlaethol, dylanwadu ar newid system, a chefnogi gwelliannau ehangach yn y ffordd y mae gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yn cael eu cynllunio a'u darparu. Mae hwn yn rhan allweddol o'n rôl wrth gyflawni Blaenoriaeth 1, gan yrru sgwrs genedlaethol am ddyfodol iechyd a gofal cymdeithasol.

Drwy ein partneriaethau, rydym hefyd wedi dylanwadu ar sut mae sefydliadau eraill yn ymdrin ag ymgysylltu a gwella gwasanaethau. Er enghraifft, mae ein dulliau o ymgysylltu â'r gymuned wedi llywio gwaith partneriaid fel Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru, gan helpu i gryfhau sut mae lleisiau pobl yn cael eu clywed ar draws y system ehangach. Mae hyn yn cynyddu ein heffaith y tu hwnt i'n gweithgaredd uniongyrchol ac yn cefnogi dulliau mwy cyson, person-ganolog ar draws iechyd a gofal cymdeithasol.

Yn ystod y flwyddyn, fe wnaethon ni hefyd ddod â phrofiadau pobl i drafodaethau ehangach yn y DU ac yn genedlaethol y tu hwnt i Gymru. Roedd hyn yn cynnwys darparu tystiolaeth i ymholiadau seneddol ar ofal iechyd trawsffiniol a chyfrannu at drafodaethau â Phrif Swyddogion Meddygol y DU ar iechyd a gofal gwledig.

Helpodd hyn i sicrhau bod profiadau bywyd pobl yng Nghymru yn cael eu hadlewyrchu mewn trafodaethau polisi ehangach a helpodd i godi gweledigedd y problemau y mae pobl yn eu hwynebu, yn enwedig mewn cymunedau gwledig a thrawsffiniol.

TROI MEWNWELEDIAD YN DDYLANWAD

Yn ystod y flwyddyn, fe wnaethom gyhoeddi adroddiadau cenedlaethol a datganiadau safbwynt, gan gynnwys “Neb yn cael eu gadael ar ôl: iechyd a gofal gwledig yng Nghymru” ac adroddiad Yr Iechyd a Gofal Cymdeithasol a Garem.

Drwy’r gwaith hwn, fe wnaethom nodi problemau cyson sy’n effeithio ar brofiadau pobl, gan gynnwys:

- rhwystrau i gael mynediad at ofal, yn enwedig mewn cymunedau gwledig
- diffyg eglurder ynghylch hawliau a disgwyliadau
- gwasanaethau dameidiog sy’n anodd eu llywio
- heriau cyfathrebu a chydlynu.

Defnyddiwyd y dystiolaeth hon gennym i ymgysylltu’n uniongyrchol â Llywodraeth Cymru, cyrff y GIG, awdurdodau lleol a phartneriaid eraill, gan sicrhau bod y materion hyn yn cael eu hadlewyrchu mewn trafodaethau polisi cenedlaethol a chynllunio gwasanaethau.

Mae’r gwaith hwn wedi helpu i gryfhau’r ffocws ar hygyrchedd, ecwiti a gofal person-ganolog mewn sgyrsiau cenedlaethol parhaus.

DYLANWADU AR NEWID GWASANAETH A DYLUNIO SYSTEMAU

Roedden ni’n rhan o dros 360 o gynigion i newid gwasanaethau iechyd neu ofal cymdeithasol ledled Cymru yn ystod y flwyddyn, gan helpu i sicrhau bod barn a phrofiadau pobl yn cael eu hystyried wrth i wasanaethau gael eu hadolygu, ailgynllunio neu ail-gyflunio.

Ein rôl ni mewn cynigion i newid gwasanaethau yw:

- dod â themâu cyson ymlaen o’r hyn a glywn gan bobl a chymunedau
- sicrhau bod sefydliadau’n cynnwys pobl mewn ffordd ystyrlon, o’r camau cynharaf o ddatblygu cynigion
- craffu a yw sefydliadau wedi ystyried yn iawn yr hyn y mae pobl wedi’i ddweud a’i ddefnyddio i lunio eu cynlluniau
- herio lle nad yw ymgysylltu’n ystyrlon neu lle nad yw’n glir sut mae barn pobl wedi dylanwadu ar benderfyniadau
- gwasanaethau cymorth i wella sut maen nhw’n cynnwys pobl ac yn ymateb iddyn nhw

Isod rydym yn nodi rhai o’r prif newidiadau gwasanaeth yr oeddem yn rhan ohonynt.

GWASANAETH CASGLU A THROSGLWYDDO MEDDYGOL BRYS

Fe wnaethon ni barhau i chwarae rhan weithredol wrth gefnogi sicrwydd y cyhoedd yn ystod proses newid gwasanaeth y Gwasanaeth Casglu a Throsglwyddo Meddygol Brys (CBCGC) dan arweiniad Cydbwyllgor Comisiynu GIG Cymru (JCC).

Yn dilyn y penderfyniad i gydgrynhoi canolfannau gwasanaethau ambiwlans awyr, a'r her gyfreithiol a ddilynodd, cododd pobl yng Nghanolbarth a Gogledd Cymru bryderon ynghylch yr hyn y gallai hyn ei olygu i fynediad at ofal critigol, yn enwedig mewn cymunedau gwledig.

Gwnaethom sicrhau bod y pryderon hynny'n parhau i gael eu clywed wrth i'r trafodaethau symud ymlaen. Fe wnaethon ni hefyd ganolbwyntio'n fanwl ar yr ymrwymiadau a wnaed drwy'r adolygiad, gan gynnwys cynlluniau i gryfhau gofal critigol ar y ffyrdd ar gyfer ardaloedd gwledig.

O ganlyniad:

- parhaodd ymrwymiadau i wella mynediad, gan gynnwys y model gofal critigol ar y ffordd gwell, yn ffocws
- cryfhawyd cyfathrebu ac atebolrwydd gan y Cydbwyllgor Comisiynu wrth i'r rhaglen fynd rhagddi
- Roedd cynnwys y gymuned yn parhau i fod yn rhan o drafodaethau parhaus ynghylch dyfodol y gwasanaeth.

Roedd hyn yn bwysig oherwydd ei fod yn helpu i sicrhau bod newid pwysig i wasanaethau yn parhau i fod yn destun craffu cyhoeddus, a bod ymrwymiadau a wnaed i gymunedau yn cael eu dilyn yn ymarferol.

RHAGLEN SGRINIO'R YSGYFAINT

Fe wnaethon ni gydweithio'n agos ag lechyd Cyhoeddus Cymru i gefnogi datblygiad rhaglen sgrinio ysgyfaint newydd i Gymru. Drwy'r gwaith hwn, fe wnaethom gyflwyno mewnwelediadau gan bobl a chymunedau am fynediad, cyfathrebu a chyfranogiad, gan helpu i sicrhau bod dyluniad y rhaglen yn adlewyrchu'r hyn sy'n bwysig i'r rhai y bwriedir iddi eu gwasanaethu.

O ganlyniad:

- Mae mewnwelediad cyhoeddus yn cael ei ymgorffori yn nyluniad y rhaglen
- Mae cynlluniau a deunyddiau ymgysylltu, gan gynnwys taflenni a llythyrau, yn cael eu profi gyda rhanddeiliaid allweddol, gan gynnwys grwpiau cymunedol.

Mae'r gwaith hwn yn bwysig gan ei fod yn helpu i sicrhau bod rhaglen sgrinio genedlaethol newydd nid yn unig yn effeithiol yn glinigol ond hefyd wedi'i chynllunio mewn ffordd y gall pobl ei deall, ei defnyddio a chael budd ohoni.

RHAGLEN GWASANAETHAU CLINIGOL

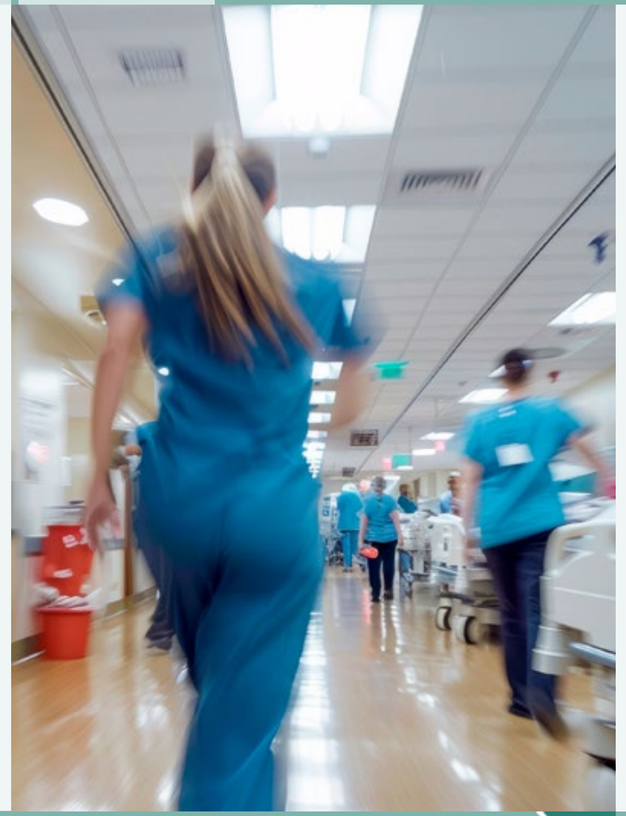
Gweithiodd Llais ochr yn ochr â Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda (BIPHD) wrth iddo ymgynghori â chymunedau yr effeithiwyd arnynt ar ei Gynllun Gwasanaethau Clinigol ar gyfer Gorllewin Cymru, fel bod lleisiau pobl ledled Gorllewin Cymru, Powys a Gogledd Cymru yn ganolog i'r rhaglen newid gwasanaethau. Gan gwmpasu 9 maes gwasanaeth ar wahân, cynlluniwyd y broses i sicrhau bod mewnbwn ystyrlon gan y cyhoedd ar draws yr holl newidiadau arfaethedig.

Codwyd pryderon sylweddol gan gymunedau yng Ngorllewin Cymru, Powys a Gogledd Cymru a oedd wedi'u heffeithio gan gynigion i newid y ffordd y darperir gwasanaethau strôc, yn enwedig y cymunedau hynny sy'n dibynnu ar Ysbyty Bronglais.

Fe wnaethon ni weithio i sicrhau bod y pryderon hyn yn cael eu clywed a'u deall yn glir. Roedd hyn yn golygu bod angen i'r bwrdd iechyd gymryd mwy o amser i adolygu'r nifer fawr o ymatebion yn llawn ac ystyried cynigion eraill a gyflwynwyd drwy'r ymgynghoriad.

Mae hyn wedi arwain at ymgysylltu pellach â'r cyhoedd ar opsiwn ar gyfer gwasanaethau strôc a ddatblygwyd drwy'r ymgynghoriad cyntaf.

Drwy'r dull hwn, fe wnaethom roi sicrwydd nad yn unig y gwrandawyd ar bobl, ond bod eu barn yn dylanwadu ar wneud penderfyniadau yn ymarferol.

GWELL GYDA'N GILYDD

Drwy ein cyfranogiad parhaus yn rhaglen Powys Gwell Gyda'n Gilydd, tynnodd Llais sylw at bryderon nad oedd y dull ymgysylltu â'r cyhoedd yn cyrraedd cymunedau mor effeithiol ag y gallai.

Fe wnaethon ni godi materion ynghylch gweithgaredd hyrwyddo cyfyngedig, a oedd yn dibynnu'n fawr ar wefan a sianeli cyfryngau cymdeithasol y Bwrdd Iechyd, ochr yn ochr â phresenoldeb cyson isel mewn digwyddiadau ymgysylltu. Fe wnaethon ni hefyd rannu adborth gan ein rhwydweithiau, ac nid oedd llawer ohonynt yn ymwybodol bod yr ymgysylltiad yn digwydd.

O ganlyniad, cryfhaodd y Bwrdd Iechyd ei weithgarwch allgymorth yn ystod y cyfnod ymgysylltu a rhoddodd fwy o ystyriaeth i sut y gellid cyrraedd cymunedau y tu hwnt i'w sianeli cyfathrebu presennol. Wedi hynny, oedodd yr ymgysylltiad i ganiatáu cynnwys gwasanaethau ychwanegol o fewn rhaglen waith ehangach.

Mae Llais bellach yn gweithio gyda'r Bwrdd Iechyd ar ddatblygu'r dull newydd hwn o ymgysylltu â'r cyhoedd, gyda ffocws ar sicrhau bod gweithgaredd yn y dyfodol yn dryloyw, yn gynhwysol ac yn hygyrch. Bwriad hyn yw galluogi mwy o bobl ledled Powys i gael eu lleisiau wedi'u clywed wrth lunio newidiadau arfaethedig i wasanaethau.

Er ei bod hi'n rhy gynnar i asesu effaith lawn y newidiadau hyn, mae ein cyfraniad wedi dylanwadu ar drafodaethau parhaus ynghylch pwysigrwydd ymgysylltu cynhwysol a'r angen am ddull cyfathrebu ehangach a mwy effeithiol.

Mae'r penderfyniad i integreiddio ymgysylltu i raglen ehangach hefyd yn creu cyfle i wersi a ddysgwyd lywio gweithgaredd ymgysylltu ac ymgynghori yn y dyfodol ledled Powys.

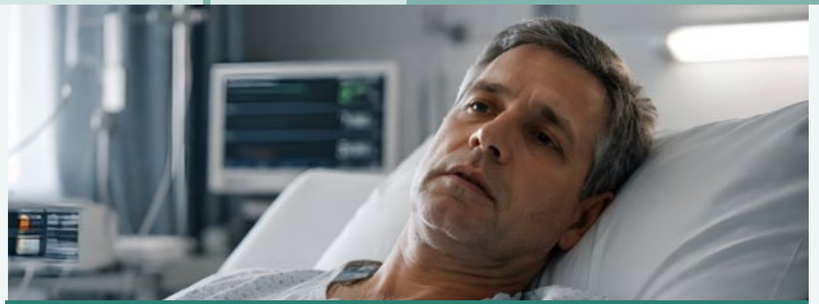

GWASANAETHAU STRÔC

Rydym wedi cadw ffocws cyson ar ganoli gwasanaethau strôc yn ardal Bwrdd Iechyd Cwm Taf Morgannwg, gan godi hyn yn rheolaidd gyda'r Bwrdd Iechyd fel rhan o drafodaethau ehangach ynghylch newid gwasanaethau.

Rydym wedi gofyn am y wybodaeth ddiweddaraf am berfformiad cyfredol a chynlluniau ar gyfer y dyfodol ac wedi gwneud sylwadau i sicrhau bod profiadau a phryderon pobl yn cael eu hadlewyrchu mewn trafodaethau parhaus.

Rydym hefyd wedi gwrando'n uniongyrchol ar bobl mewn cymunedau yr effeithiwyd arnynt gan ddileu gwasanaethau, yn enwedig eu pryderon ynghylch cyfathrebu a'r lefel o ymgysylltiad y maent wedi'i brofi. Rydym wedi defnyddio'r wybodaeth hon i lywio sut rydym yn ymgysylltu â'r Bwrdd Iechyd a'r cwestiynau rydym yn eu codi.

O ganlyniad:

- mae'r mater wedi parhau i fod yn weladwy yn nhrafodaethau'r Bwrdd Iechyd
- mae ffocws parhaus ar wella cyfathrebu â'r cyhoedd
- mae pwysigrwydd ymgysylltu â'r cyhoedd yn ystyrlon wedi'i atgyfnerthu'n gyson

Mae hyn yn bwysig oherwydd ei fod yn dangos y rôl y mae Llais yn ei chwarae wrth helpu i sicrhau bod pryderon pobl yn parhau i gael eu clywed, yn enwedig lle mae penderfyniadau'n gymhleth neu'n barhaus, a bod gwasanaethau'n parhau i fod yn atebol i'r cymunedau y maent yn eu gwasanaethu.

Mae'r holl enghreifftiau hyn o'n cyfranogiad mewn newid gwasanaethau yn dangos sut rydym yn helpu fel bod newid gwasanaethau yn cael ei lywio nid yn unig gan ystyriaethau gweithredol neu ariannol, ond gan brofiadau ac anghenion go iawn pobl.

LLUNIO DATBLYGIADAU POLISI ALLWEDDOL

Fe wnaethon ni gyfrannu at dros 30 o ymgynghoriadau cenedlaethol a galwadau am dystiolaeth, gan gynnwys profiadau pobl yn y broses o ddatblygu polisïau yn gynnar.

Roedd hyn yn cynnwys gwaith ar:

- cynllun Hawliau Pobl Anabl
- gwasanaethau trawsffiniol
- cefnogaeth i ofalwyr di-dâl
- strategaeth dementia
- diwygio Gwasanaethau Deintyddol Cyffredinol
- deddfwriaeth Iaith Arwyddion Prydain

Rydym yn dechrau gweld effaith y gwaith hwn; gyda'r materion y mae pobl yn eu codi yn cael eu hadlewyrchu mewn strategaethau a thrafodaethau polisi sy'n dod i'r amlwg.

Rydym wedi dylanwadu ar y pwyslais ar:

- cyfathrebu cliriach gyda phobl
- dulliau gofal sy'n canolbwyntio mwy ar y person
- cefnogaeth ac atal cynharach
- gwell cydlynu ar draws gwasanaethau

DYLANWADU AR WELLIANNAU MEWN CWYNION A PHROFIAD CLEIFION

Yn ystod y flwyddyn, fe wnaethon ni chwarae rhan weithredol yn llunio'r symudiad o system gwynion GIG Cymru 'Gweithio i Wella' i'r system newydd 'Gwrando ar Bobl'.

Drwy ein gwaith eiriolaeth, mewnwelediad ac ymgysylltu â chwynion, fe wnaethom amlygu:

- yr angen am ddull sy'n fwy gwybodus am drawma
- pwysigrwydd datrys yn gynnar
- yr angen i wasanaethau ddysgu'n fwy effeithiol o gwynion
- pwysigrwydd cyfathrebu cliriach a mwy tosturiol.

Mae'r mewnbwn hwn wedi helpu i lunio model sy'n rhoi mwy o bwyslais ar:

- ymateb i bobl yn gyflymach
- dysgu o brofiad byw
- gwella sut mae gwasanaethau'n cyfathrebu â phobl ac yn eu cefnogi.

LLUNIO POLISI A BLAENORIAETHAU CENEDLAETHOL

Defnyddiwyd yr hyn a glywsom gan bobl drwy ein prosiect 'Yr Iechyd a Gofal Cymdeithasol a Garem' i ddatblygu Blaenoriaethau'r Bobl, ein maniffesto ar gyfer Etholiadau'r Senedd 2026.

Daeth y gwaith hwn â mewnwelediad gan filoedd o bobl ledled Cymru ynghyd a nodi 12 gofyniad clir, ar draws 4 maes blaenoriaeth clir.

Mae'r blaenoriaethau hyn yn rhoi disgrifiad clir a hygyrch o'r hyn y mae pobl yn ei ddisgwyl gan iechyd a gofal cymdeithasol. Rydym wedi defnyddio blaenoriaethau'r bobl i lywio ein hymgysylltiad â phleidiau gwleidyddol a llunwyr polisi. Roeddem yn falch iawn o weld nifer o'n ceisiadau ar ran pobl Cymru yn ymddangos mewn maniffestos pleidiau cyn etholiadau'r Senedd ym mis Mai 2026.

ECWITI A MYNEDIAD

Mynediad teg at iechyd a gofal, waeth ble mae pobl yn byw neu beth yw eu hamgylchiadau.

GOFAL PERSON-GANOLOG

Gofal sy'n gwrando, yn cynnwys pobl, ac yn eu trin ag urddas, gan gynnwys anghenion cyfathrebu ac iaith.

INTEGREIDDIO A CHYDLYNU GWASANAETHAU

Gwasanaethau'n gweithio gyda'i gilydd fel bod pobl yn profi gofal cydgysylltiedig, nid darniog.

ATAL AC YMYRRAETH GYNNAR

Buddsoddi'n gynharach i gadw pobl yn iach ac osgoi argyfwng.

MOMENT GENEDLAETHOL: RHOI LLEISIAU POBL MEWN GWNEUD PENDERFYNIADAU

Ym mis Ionawr 2026, daethom â'n gwaith ynghyd mewn digwyddiad yn y Senedd i lansio'r Iechyd a'r Gofal Cymdeithasol a Ddymunwn a chyflwyno Egwyddorion y Bobl.

Nid lansiad yn unig oedd hwn, ond pwynt dylanwad.

Drwy ddod â gwneuthurwyr penderfyniadau, arweinwyr systemau a'r bobl sy'n defnyddio gwasanaethau ynghyd, fe wnaethom greu cysylltiad uniongyrchol rhwng profiad byw a gwneud penderfyniadau.

O ganlyniad, rydym ni:

- cryfhau ein hymgysylltiad â Llywodraeth Cymru, y Senedd ac arweinwyr y system
- gosod Egwyddorion y Bobl fel meincnod a rennir ar gyfer sut olwg sydd ar dda
- creu momentwm ar gyfer sgyrsiau ehangach am atebolrwydd, integreiddio a gofal sy'n canolbwyntio ar y person

Fe helpodd hyn ni i sicrhau bod yr hyn a ddywedodd pobl wrthym yn llywio trafodaethau cenedlaethol yn weithredol ac yn llunio sut mae gwasanaethau'n cael eu hystyried ar gyfer y dyfodol.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

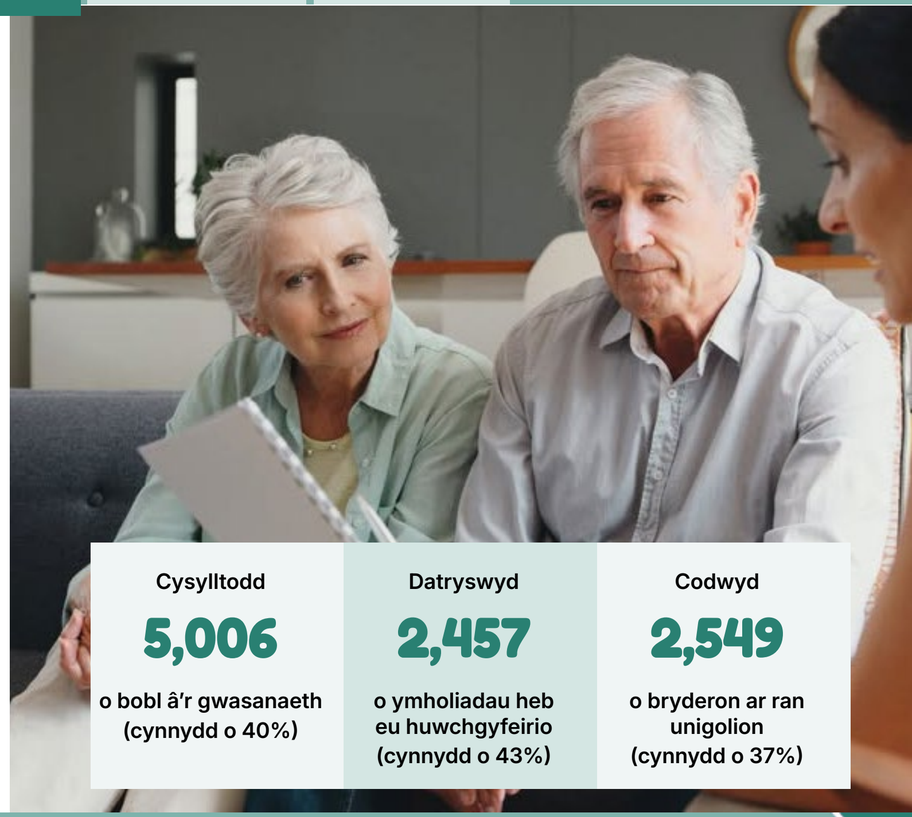
CEFNOGI POBL DRWY EIRIOLAETH CWYNION

Mae ein gwasanaeth eiriolaeth cwynion yn parhau i fod yn ganolog i'n rôl.

Parhaodd y galw am y gwasanaeth i dyfu, gyda dros 5,000 o bobl yn cysylltu dros y cyfnod, 1,400 yn fwy na'r flwyddyn flaenorol.

Datrysodd y tîm bron i 2,500 o ymholiadau heb yr angen i uwchgyfeirio'r mater, cynnydd o fwy na 700 o achosion, tra hefyd yn codi ychydig dros 2,500 o bryderon ar ran unigolion, bron i 700 yn fwy na'r flwyddyn flaenorol.

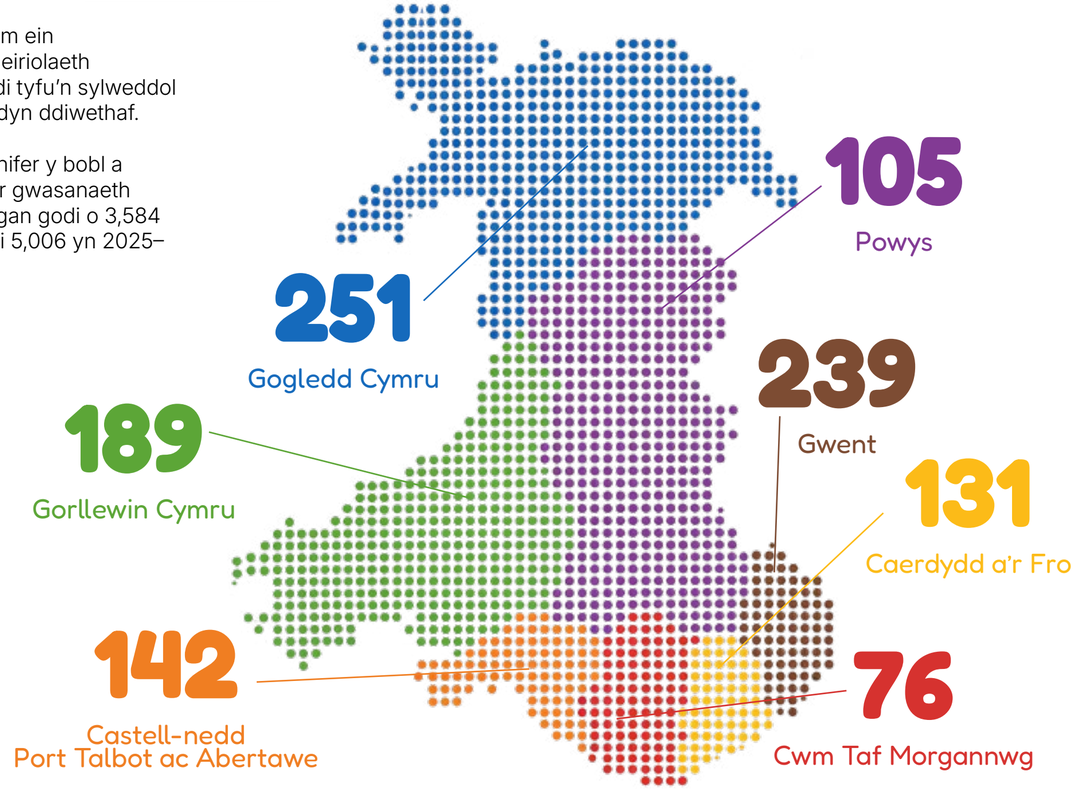
Gyda'i gilydd, mae hyn yn dangos ymwybyddiaeth gynyddol o'r gwasanaeth a'i allu i gefnogi mwy o bobl yn effeithiol.

Cysylltodd	Datryswyd	Codwyd
5,006	**2,457**	**2,549**
o bobl â'r gwasanaeth (cynnydd o 40%)	o ymholiadau heb eu huwchgyfeirio (cynnydd o 43%)	o bryderon ar ran unigolion (cynnydd o 37%)

Mae'r galw am ein gwasanaeth eiriolaeth cwynion wedi tyfu'n sylweddol dros y flwyddyn ddiwethaf.

Cynyddodd nifer y bobl a gysylltodd â'r gwasanaeth bron i 40%, gan godi o 3,584 yn 2024–25 i 5,006 yn 2025–26.

Gwelsom hefyd gynnydd o 42% yn nifer yr ymholiadau a gafodd eu datrys heb fod angen eu huwchgyfeirio i gŵyn ffurfiol, gan ddangos ein gallu i ddarparu cefnogaeth gynnar a datrys problemau'n gyflym.

Ar yr un pryd, cynyddodd nifer y pryderon a godwyd gennym ar ran pobl dros draean (37%), gan adlewyrchu cynnydd yn y galw a chyrhaeddiad ehangach ein gwasanaeth.

Mewn ymateb, ac yn unol â maes blaenoriaeth strategol 5 (tyfu a gwella fel sefydliad) fe wnaethom gryfhau sut rydym yn darparu ein gwasanaeth ymholiadau eiriolaeth cwynion a chwynion. Fe wnaethon ni fuddsoddi mewn gwella ein dull o ddyrannu achosion, rheoli cymhlethdod achosion a chefnogi ein staff eiriolaeth cwynion drwy oruchwyliaeth broffesiynol.

Fe helpodd hyn ni i sicrhau bod ein timau'n cael gwell cefnogaeth i ymdrin ag achosion mwy cymhleth a bod pobl yn derbyn gwasanaeth mwy cyson ac effeithiol.

Mae ein gwasanaeth eiriolaeth cwynion yn darparu cefnogaeth uniongyrchol i unigolion tra hefyd yn nodi patrymau ym mhrofiadau pobl.

Yn ystod y flwyddyn, rydym wedi gweld themâu sy'n codi dro ar ôl tro gan gynnwys:

- problemau cyfathrebu
- oediadau ac amseroedd aros
- cymhlethdod mewn gwasanaethau llywio
- diffyg cyfranogiad mewn gwneud penderfyniadau.

Mae'r fewnwelediad hwn yn bwydo i'n gwaith ehangach, gan ein helpu i sicrhau bod profiadau unigol yn cyfrannu at newid ar lefel y system.

Fe wnaethom hefyd gryfhau ein cynnig eiriolaeth cwynion drwy sefydlu partneriaeth newydd gyda Tenovus Cancer Care.

Fe wnaethon ni nodi bwlch clir yn y gefnogaeth. Er bod Tenovus yn darparu cefnogaeth gyfannol i bobl yr effeithir arnynt gan ganser, nid oedd eiriolaeth gwynion arbenigol yn rhan o'u cynnig.

Ar yr un pryd, roeddem yn gweld achosion cynyddol gymhleth yn gysylltiedig â gofal canser trwy ein gwasanaeth ein hunain.

Mewn ymateb, fe wnaethon ni weithio gyda Tenovus i ddod â'n cryfderau priodol ynghyd. Rydym yn darparu'r gwasanaeth eiriolaeth cwynion arbenigol, annibynnol, ac mae Tenovus yn dod â'u cyrhaeddiad a'u harbenigedd i gefnogi pobl yr effeithir arnynt gan ganser.

Drwy'r bartneriaeth hon:

- fe wnaethon ni sicrhau cyllid gan Tenovus ar gyfer eiriolwr cwynion canser pwrpasol
- fe wnaethom sefydlu swyddogaeth eiriolaeth arbenigol newydd o fewn ein gwasanaeth
- mae gennym eiriolwr pwrpasol yn y swydd ers mis Mehefin 2025.

Mae hyn wedi cryfhau ein gallu i gefnogi pobl sydd â phryderon cymhleth sy'n gysylltiedig â chanser ac wedi sicrhau y gall pobl yr effeithir arnynt gan ganser gael mynediad at gefnogaeth eiriolaeth arbenigol sydd wedi'i theilwra'n fwy.

GWEITHREDU AR YR HYN A GLYWN GAN BOBL A CHYMUNEDAU

Rydym yn mynd â'r hyn y mae pobl yn ei ddweud wrthym yn uniongyrchol i'r mannau lle mae penderfyniadau'n cael eu gwneud, fel bod barn a phrofiadau pobl yn dylanwadu ar sut mae gwasanaethau'n cael eu cynllunio a'u gwella.

Yn ystod 2025–2026, fe wnaethon ni:

- fynychu dros 250 o fyrddau a fforymau ar draws strwythurau iechyd, gofal cymdeithasol a phartneriaeth
- gwneud 488 o sylwadau i gyrff y GIG, awdurdodau lleol a phartneriaid
- wedi cyfrannu at dros 350 o gynigion newid gwasanaeth
- ymatebodd i fwy na 30 o ymgynghoriadau cenedlaethol a galwadau am dystiolaeth.

Mae'r gweithgareddau hyn yn ein galluogi i:

- codi themâu cyson o brofiadau pobl yn uniongyrchol gyda'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau
- dylanwadu ar sut mae gwasanaethau'n ymateb yn lleol, a
- llywio trafodaethau am bolisïau a rhaglenni cenedlaethol.

Mae ein gwaith wedi cyfrannu at sgyrsiau cenedlaethol ar feysydd fel iechyd a gofal gwledig, gwasanaethau mamolaeth, darpariaeth drawsffiniol a heriau system ehangach. Fe wnaethon ni chwarae rhan weithredol mewn rhaglenni cenedlaethol, gan gynnwys cyfrannu at baneli rhanddeiliaid, grwpiau cynghori a phrosesau adolygu, gan helpu i sicrhau bod profiadau pobl yn llywio sut y cafodd y rhaglenni hyn eu cynllunio a'u cyflwyno.

Mae'r rhaglenni cenedlaethol yr ydym wedi bod yn rhan ohonynt yn cynnwys:

- Asesiad Sicrwydd Mamolaeth a Newyddenedigol Cymru
- Gofal wedi'i gynllunio
- Call4Concern (dirywiad acíwt)
- Adolygiadau Cod ac Ailddilysu
- Ymgorffori ymchwil yn y GIG
- Bwrdd golygyddol yr Arolwg Cenedlaethol
- Fframwaith Profiad Cleifion
- Digidol mewn Gofal Cymdeithasol
- Rhwydwaith Cynhadledd Gofal Cymdeithasol Cenedlaethol
- Grŵp Cynghori Strategol y Swyddfa Genedlaethol ar gyfer Gofal a Chymorth.
- Grŵp goruchwylio system gofal cymunedol integredig

Rydym hefyd yn gweithio'n agos gyda chyrff goruchwylio a rheoleiddio cenedlaethol, gan gynnwys Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru, Arolygiaeth Gofal Cymru, Gofal Cymdeithasol Cymru a rheoleiddwyr proffesiynol. Drwy rannu'r hyn mae pobl yn ei ddweud wrthym, rydym yn helpu i lunio eu blaenoriaethau, gan ddylanwadu ar y meysydd y maent yn canolbwyntio arnynt a sut maent yn cynnal arolygiadau, adolygiadau a gweithgaredd rheoleiddio.

Mae hyn yn helpu i sicrhau bod eu gwaith wedi'i seilio ar brofiadau pobl ac yn helpu i gefnogi gwelliant mewn gwasanaethau yn seiliedig ar yr hyn sydd bwysicaf i'r cyhoedd.

Mae ein timau rhanbarthol yn chwarae rhan allweddol wrth adeiladu partneriaethau cryf ym maes iechyd a gofal cymdeithasol a'r trydydd sector.

Drwy'r gwaith hwn a gwaith gyda sefydliadau lleol, grwpiau cymunedol a darparwyr gwasanaethau, maent yn helpu i sicrhau bod profiadau pobl yn cael eu deall yn eu cyd-destun lleol ac yn cael eu hadlewyrchu yn y ffordd y caiff gwasanaethau eu cynllunio a'u darparu.

Mae hyn yn cynnwys gweithio ar y cyd â sefydliadau fel Lingen Davies ym Mhowys, yr Hwb Cymorth Ymddygiad yng Ngwent, CYCA yng Ngorllewin Cymru a Mantell Gwynedd yng Ngogledd Cymru.

Mae'r partneriaethau hyn hefyd yn ein helpu i nodi materion sy'n dod i'r amlwg yn gynnar, cyfuno mewnwelediadau ar draws sefydliadau, a chefnogi ymatebion mwy cydlynol, sy'n seiliedig ar le, i'r heriau y mae pobl yn eu hwynebu.

Rydym wedi cryfhau sut rydym yn diffinio ac yn cofnodi ein cynrychioliadau, gan wella cysondeb ac ansawdd data. Mae hyn yn cefnogi olrhain canlyniadau'n well dros amser.

Rydym hefyd wedi cryfhau sut rydym yn rhoi adborth i bobl ar yr hyn sydd wedi newid oherwydd eu mewnbwn. Mae hyn yn ein helpu i sicrhau y gall pobl weld y gwahaniaeth y mae eu profiadau yn ei wneud ac yn annog cyfranogiad parhaus, gan feithrin ymddiriedaeth yn ein gwaith a'r system ehangach.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

O FEWNWELEDIAD I NEWID: ENGHREIFFTIAU O EFFAITH

Mae gwerth ein hymgysylltiad cymunedol, ein heiriolaeth dros gwynion, a'n gwaith polisi yn cael ei ddangos drwy'r newidiadau sy'n dilyn.

Yn dilyn, mae enghreifftiau sy'n dangos sut mae profiadau pobl wedi arwain at welliant. Mae'r rhain yn darlunio patrymau ehangach a welir ar draws ein gwaith. Gallwch ddarllen astudiaethau achos pellach o effaith ein hymgysylltiad ar ein gwefan.

CAERDYDD A'R FRO
GWELLA GOFAL ADSEFYDLU

Yn dilyn pryderon a godwyd gyda ni ynglŷn â gofal ar Ward Lansdowne, yn Ysbyty Dewi Sant yng Nghaerdydd, ymwelsom â'r uned i ddeall a oedd cleifion yn profi camau gweithredu'r bwrdd iechyd i wneud gwelliannau.

Clywsom am broblemau parhaus gyda gofal personol, cyfathrebu a gweithgaredd adsefydlu. Rhannwyd y canfyddiadau hyn, a'n sylwadau ni, gyda'r bwrdd iechyd.

O ganlyniad, gweithredodd y bwrdd iechyd:

- cryfhawyd monitro hylendid
- cyflwynwyd gwybodaeth gliriach i gleifion
- cynyddwyd cefnogaeth gweithgaredd ac adsefydlu.

Er bod cynnydd wedi'i wneud, mae rhai pryderon yn parhau, felly byddwn yn ailymweld â'r ward i helpu i sicrhau bod y bobl sy'n eu defnyddio yn profi gwelliannau.

CWM TAF MORGANWG
GWELLA CEFNOGAETH I DEULUOEDD

Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a Phobl Ifanc a gwasanaethau niwroddatblygiadol

Fe wnaethon ni weithio gyda phartneriaid i ddod â dros 130 o rieni, gofalwyr a gweithwyr proffesiynol ynghyd i archwilio profiadau o wasanaethau iechyd meddwl plant a phobl ifanc a gwasanaethau niwroddatblygiadol.

Dywedodd teuluoedd wrthym fod angen cyfathrebu cliriach, gwell cefnogaeth a phrosesau mwy cyson arnynt. Fe wnaethon ni gymryd yr hyn a glywsom a gwneud sylwadau i wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol a ymatebodd drwy wneud newidiadau i'r meysydd hyn.

O ganlyniad i'r gwaith hwn, adroddodd partneriaid:

- cefnogaeth gynharach i deuluoedd gweithio amlasiantaeth gwell
- datblygu gwybodaeth gliriach, gan gynnwys deunyddiau canllaw newydd
- mwy o gydnabyddiaeth o ddiagnosisau preifat darpariaeth seibiant cynyddol.

Mae'r gwaith hwn yn dangos sut y gall dod â phobl ynghyd o amgylch profiadau a rennir arwain at newidiadau ymarferol yn y ffordd y mae gwasanaethau'n ymateb.

GWENT
ADFER MYNEDIAD AT WASANAETHAU IECHYD MENYWOD

Cododd pobl bryderon gyda ni ynghylch tynnu gwasanaethau pessari fagina yn ôl mewn practis meddyg teulu, yn enwedig yn effeithio ar fenywod hŷn a'r rhai mewn ardaloedd gwledig.

Fe wnaethon ni godi'r materion hyn, a'r effaith yr oedd yn ei chael ar fenywod yn yr ardal, yn uniongyrchol gyda'r bwrdd iechyd.

O ganlyniad, gweithredodd y bwrdd iechyd:

Ailsefydlodd y bwrdd iechyd y gwasanaeth o fis Hydref 2025, ac roedd pobl yn gallu cael gofal yn agosach at adref, gan leihau teithio, oedi a rhwystrau i driniaeth i gymunedau lleol.

GOGLEDD CYMRU
GWELLA URDDAS A DIOGELWCH MEWN LLEOLIADAU IECHYD MEDDWL

Yn ystod ymweliad ar y safle ag unedau iechyd meddwl acíwt, cododd pobl bryderon ynghylch urddas a mynediad at gyfleusterau priodol.
Un mater a amlygwyd oedd diffyg cyfleusterau gwaredu glanweithiol addas.

Roedd protocol wedi'i gyflwyno i leihau'r risg o hunan-niweidio drwy gael gwared ar rai deunyddiau. Fodd bynnag, roedd hyn yn arwain at y canlyniad anfwriadol o orfodi pobl i roi cynhyrchion misglwyf a ddefnyddiwyd drostynt yn gorfforol, gan arwain at deimladau o gywilydd a cholli urddas.

Defnyddiwyd y wybodaeth hon gennym i wneud sylwadau nid yn unig i'r uned unigol, ond ar draws y bwrdd iechyd ehangach, gan gynnwys yn uniongyrchol i Gyfarwyddwr Iechyd Meddwl.

O ganlyniad i'r gwaith hwn, adroddodd partneriaid:

- cyflwynwyd cyfleusterau gwaredu diogel a phriodol
- adolygwyd a chryfhawyd prosesau cynllunio gofal
- roedd y newidiadau hyn yn rhan o raglen welliant ehangach ar draws y Bwrdd Iechyd.

Mae'r gwaith hwn yn bwysig oherwydd ei fod yn tynnu sylw at sut y gall rhai gweithdrefnau, er eu bod â bwriad da, effeithio'n ddiangen ar urddas yn ymarferol.
Drwy ddod â phrofiadau pobl yn uniongyrchol i mewn i wneud penderfyniadau, fe wnaethom gefnogi newidiadau sy'n cydbwyso diogelwch, preifatrwydd ac urddas yn well mewn gofal.

POWYS
EHANGU MYNEDIAD AT DDEINTYDDIAETH Y GIG

Dywedodd pobl yng Ngogledd Powys wrthym eu bod yn cael trafferth cael mynediad at ofal deintyddol y GIG, gan gynnwys amseroedd aros hir, darpariaeth leol gyfyngedig, a'r angen i deithio pellteroedd sylweddol i gael triniaeth.

Fe wnaethon ni godi'r pryderon hyn yn uniongyrchol gyda'r Bwrdd Iechyd, gan dynnu sylw at yr effaith ar unigolion a'r bylchau yn y ddarpariaeth ar draws cymunedau gwledig.

O ganlyniad, gweithredodd y bwrdd iechyd:

- mae uned ddeintyddol symudol ychwanegol yn cael ei chyflwyno ac felly mae mynediad yn cael ei ymestyn i gymunedau a oedd yn cael eu tanwasanaethu o'r blaen..

Bydd hyn yn lleihau amseroedd teithio, yn cynyddu nifer y bobl sy'n gallu cael mynediad at ofal yn lleol, ac yn gwella mynediad i'r rhai sydd angen triniaeth ddeintyddol frys.

Mae'r gwaith hwn yn dangos sut y gellir defnyddio mewnwelediad lleol, yn enwedig o gymunedau gwledig, i amlygu bylchau yn y ddarpariaeth a chefnogi newidiadau ymarferol sy'n gwella mynediad a chydraddoldeb mewn gwasanaethau.

CASTELL-NEDD PORT TALBOT AC ABERTAWE
NODI PROBLEMAU AR DRAWS Y SYSTEM

Drwy gyfres o ddigwyddiadau "Gadewch i Ni Siarad", clywsom gan bobl am ofal gaeaf, rhyddhau o'r ysbyty a gwasanaethau iechyd meddwl.

Roedd pobl yn adrodd yn gyson:

- Mynediad at wasanaethau gofal sylfaenol
- Cymorth i ofalwyr di-dâl lywio systemau
- Gofal bregus ac anghyson o fewn gweithlu gweithwyr cymdeithasol
- Cyfathrebu a rhannu gwybodaeth gwael ar draws gwasanaethau
- Defnyddio pasbortau anabledd dysgu ac offer cyfathrebu priodol
- Anawsterau wrth lywio gwasanaethau
- Diffyg gweithio amlasiantaethol, yn arwain at ryddhau anniogel
- Gorddibyniaeth ar ymgynghoriadau digidol

Defnyddiwyd y wybodaeth hon gennym i wneud sylwadau, gan ofyn am eglurder a sicrwydd ynghylch:

- Yr effaith ar ofalwyr o fewn prosesau gwneud penderfyniadau
- Targedau asesu gofalwyr
- Strategaethau cyfredol ar gyfer darparu mwy o sefydlogrwydd i ddefnyddwyr gwasanaeth
- Integreiddio systemau digidol gyda rhannu gwybodaeth
- Darpariaeth ac adnoddau arbenigol ar gyfer anableddau dysgu
- Mesurau i atal gollyngiadau anniogel
- Monitro cynnydd gwasanaethau teg a mynediad i gymunedau.

Rydym yn dilyn y rhain i wneud yn siŵr bod camau gweithredu yn cael eu cymryd mewn ymateb i'r hyn a godwyd gan bobl.

GORLLEWIN CYMRU
RHOI LLAIS Y GYMUNED YN GYNTAF

Ar ddechrau 2026, nododd Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda Meddygfa Sarn fel practis yr oeddent yn ystyried ei gau. Argymhellodd adroddiad i'r Bwrdd drosglwyddo pob claf i feddygfeydd teulu eraill o fis Mehefin 2026, a fyddai wedi effeithio ar filoedd o bobl yn ardal Pont-iets ac wedi dileu gwasanaeth a ddarperir

Ni chawsom wybod am y cynlluniau hyn ymlaen llaw a daethom yn ymwybodol ohonynt drwy bapurau cyhoeddedig y Bwrdd. Gan gydnabod yr effaith bosibl ar y gymuned leol, fe wnaethom weithredu'n gyflym i godi pryderon, yn enwedig ynghylch y diffyg ymgysylltiad â chleifion a'r gymuned ehangach. Ysgrifennom at y Bwrdd Iechyd i wrthwynebu'n ffurfiol, gan ei gwneud yn glir bod angen cyfle ar bobl i ddweud eu dweud cyn gwneud unrhyw benderfyniad.

O ganlyniad i'r gwaith hwn, adroddodd partneriaid:

- oedi ei gynlluniau i gau'r practis
- ymgysylltu mwy â phobl leol
- ailystyried ei gynnig gwreiddiol.

Yn dilyn hyn, cytunodd y bwrdd iechyd i archwilio opsiynau eraill yn hytrach na chau'r practis. Mae sefydliadau bellach â diddordeb mewn rhedeg y practis, gydag opsiynau'n cael eu bwrw ymlaen trwy broses gaffael ffurfiol.

Mae'r gwaith hwn yn bwysig oherwydd ei fod yn sicrhau bod penderfyniadau sy'n effeithio ar wasanaethau lleol yn cael eu llywio gan y bobl sy'n eu defnyddio. Drwy weithredu'n gyflym a herio'r dull cychwynnol, fe wnaethom gefnogi proses fwy tryloyw a helpu i greu'r amodau ar gyfer ateb mwy cynaliadwy i'r gymuned.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

CYFATHREBU A HYRWYDDO EIN GWASANAETHAU

Dros y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi cryfhau sut rydym yn cyfathrebu ac yn hyrwyddo ein gwaith, gan helpu i godi ymwybyddiaeth o'n rôl a chwyddo lleisiau pobl ledled Cymru.

Mae cyfathrebu'n chwarae rhan bwysig yn y ffordd rydym yn cyflawni ein hamcanion. Maen nhw'n ein helpu i ymestyn cwmpas yr hyn y mae pobl yn ei ddweud wrthym, gan ddod â phrofiad byw i sgyrsiau ehangach.

Er i ni brofi rhai heriau o ran capasiti, gan gynnwys swyddi gwag o fewn y tîm a diffyg arweinydd gweithredol pwrpasol ar gyfer cyfathrebu, fe wnaethom barhau i gyflawni rhaglen eang o weithgareddau i gefnogi ein blaenoriaethau sefydliadol.

Fe wnaethon ni gynnal 3 ymgyrch genedlaethol – Yr iechyd a gofal cymdeithasol a garem, Dilyniant Gofal Brys ar yr Un Diwrnod, a Rheolau Gwallgof. Tynnodd yr ymgyrchoedd hyn sylw at brofiadau pobl a helpodd i ddod â'u lleisiau i'r ddadl genedlaethol, gan gefnogi ein gwaith dylanwadu ehangach.

Fe wnaethon ni hefyd gefnogi ein presenoldeb mewn digwyddiadau ledled Cymru, gan helpu i godi ymwybyddiaeth o'n gwasanaethau a'i gwneud hi'n haws i bobl ymgysylltu â ni. Ochr yn ochr â hyn, fe wnaethon ni gyhoeddi a rhannu mewnwelediadau allweddol, gan gynnwys ein sylw ar wasanaethau iechyd a mamolaeth gwledig, gan sicrhau bod yr hyn y mae pobl yn ei ddweud wrthym yn parhau i lywio trafodaethau a gwneud penderfyniadau.

Fel rhan o ddatblygu sut rydym yn ymgysylltu â gwahanol gynulleidfaoedd, rydym wedi bod yn gweithio ar gyfres podlediadau newydd yn cynnwys pobl ddylanwadol yn y sector iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru, a fydd yn lansio yn 2026–2027. Rydym hefyd wedi cyd-gynhyrchu hunaniaeth brand newydd, Criw Llais , i gefnogi ein gwaith gyda phlant a phobl ifanc, gan ein helpu i gysylltu â nhw mewn ffyrdd mwy ystyrlon a hygyrch.

At ei gilydd, mae'r gwaith hwn wedi cryfhau ein proffil, cynyddu ymgysylltiad â'n gwaith, a chefnogi ein rôl fel sefydliad gweladwy a dibynadwy ledled Cymru.

CYLCHLYTHYRAU AC YMGYSYLLTU UNIONGYRCHOL

Fe wnaethon ni barhau i gyhoeddi ein cylchlythyrau mewnol ac allanol.

Y Gair

Mae ein cylchlythyr misol mewnol yn cefnogi cyfathrebu ar draws y sefydliad, gan annog dysgu gan gymheiriaid a helpu i gryfhau ein hymdeimlad o gymuned. Mae hefyd yn dangos sut mae ein fframwaith ymddygiad yn cael ei gymhwyso'n ymarferol, gan ddangos sut mae ein gwerthoedd yn llywio penderfyniadau ac yn dylanwadu ar ein gwaith.

Effaith

Mae ein cylchlythyr misol allanol yn tynnu sylw at y gwahaniaeth y mae ein gwaith yn ei wneud, gan rannu mewnwelediadau o bob cwr o Gymru a dangos sut rydym yn ymateb i faterion a godwyd gan bobl a chymunedau.

Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae ymgysylltiad â'r cylchlythyr wedi parhau i dyfu. Ar draws 12 rhifyn, cyflawnodd y cylchlythyr 19,734 o agoriadau, gyda chyfradd agor gyfartalog o 37.41%. Rydym hefyd wedi cynnal cyfradd dad-danysgrifio isel o 0.22%.

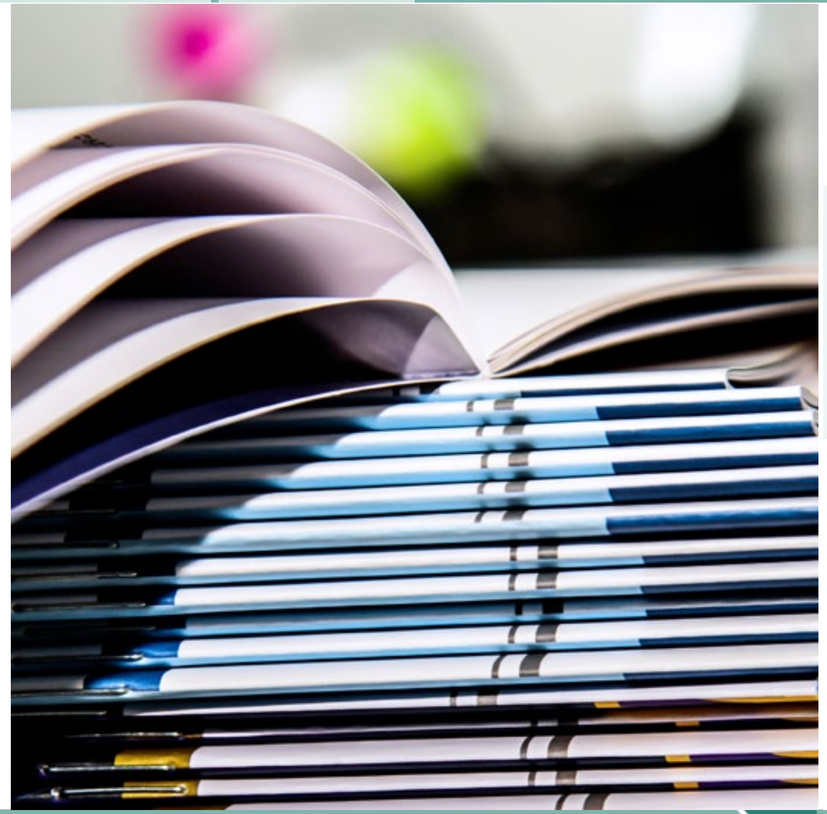
Mae'r lefel hon o ymgysylltiad yn dangos bod pobl yn parhau i werthfawrogi'r wybodaeth rydyn ni'n ei rhannu ac eisiau aros mewn cysylltiad â'n gwaith. Mae hefyd yn darparu ffordd gyson i ni ddangos sut mae lleisiau pobl yn dylanwadu ar newid. Gallwch ddarllen ein cylchlythyr yma.

CYFATHREBU HYGYRCH A CHYNHWYSOL

Rydym wedi parhau i ddatblygu deunyddiau hygyrch mewn amrywiaeth o fformatau, gan gynnwys cynnwys dwyieithog, Hawdd ei Ddarllen ac Iaith Arwyddion Prydain (BSL), fel y gall mwy o bobl ymgysylltu â'n gwaith.

Rydym wedi cynhyrchu ystod eang o ddeunyddiau i gefnogi ein gweithgareddau, gan gynnwys taflenni, fideos, posteri, infograffeg, hysbysebion radio, a chyfryngau ar-lein ac argraffedig.

Mae'r gwaith hwn yn bwysig oherwydd ei fod yn ein helpu i sicrhau y gall pobl ymgysylltu â ni mewn ffyrdd sy'n gweithio iddyn nhw, gan gefnogi ein hymrwymiad i gynhwysiant a hygyrchedd.

EIN GWEFAN

Mae ein gwefan yn parhau i fod yn ffordd bwysig i bobl gael mynediad at wybodaeth am ein gwasanaethau a chysylltu â ni.

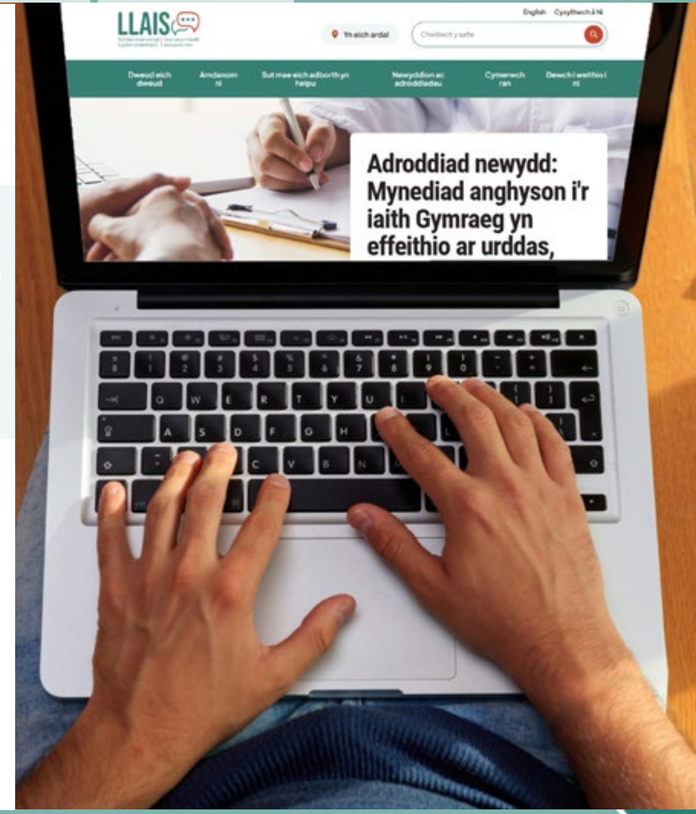
Yn ystod y flwyddyn:

- ymwelodd mwy na 21,500 o ddefnyddwyr â'r wefan
- cynyddodd nifer yr ymweliadau â thudalen i dros 213,000
- mwy na 12,000 o lawrlwythiadau adroddiadau a dogfennau, o'i gymharu â 4,844 y flwyddyn flaenorol

Mae defnyddwyr hefyd yn treulio mwy o amser ar y wefan, gydag amseroedd ymweld cyfartalog yn cynyddu i dros 7 munud.

Mae'r defnydd cynyddol hwn yn adlewyrchu'r galw cynyddol am ein mewnwelediad a'n gwybodaeth ac yn dangos bod mwy o bobl yn defnyddio ein gwefan i gael mynediad at gymorth a deall ein gwaith.

Fe wnaethon ni hefyd adolygu ein gwefan, gan weithio gyda staff a chael gwybodaeth gan brofion defnyddwyr. Bydd hyn yn arwain at safle wedi'i ailgynllunio yn 2026–2027, gan wella hygyrchedd, llywio ac eglurder.

EIN CYFRYNGAU CYMDEITHASOL

Rydym wedi parhau i adeiladu ein presenoldeb ar y cyfryngau cymdeithasol, gan ddefnyddio'r llwyfannau hyn i godi ymwybyddiaeth o'n gwaith, rhannu mewnwelediad ac ymgysylltu'n uniongyrchol â chymunedau.

Yn ystod y flwyddyn:

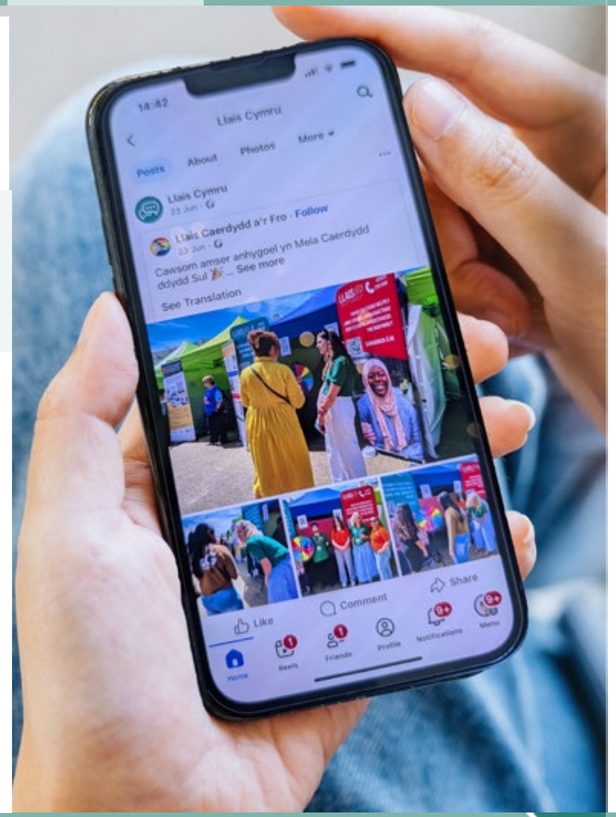
- tyfodd ein cynulleidfa i dros 6,000 o ddilynwyr
- cynyddodd argraffiadau post i dros 646,000
- gwellodd cyfraddau ymgysylltu i 7.6%

Er i ni bostio'n llai aml, fe wnaethon ni ganolbwyntio ar gynhyrchu cynnwys mwy targedig ac effeithiol, sydd wedi helpu i wella ymgysylltiad cyffredinol.

Mae gwahanol lwyfannau cyfryngau cymdeithasol yn cefnogi gwahanol agweddau ar ein gwaith:

- Mae LinkedIn yn ein galluogi i ymgysylltu â gweithwyr proffesiynol a sefydliadau
- Mae Facebook yn darparu cyrhaeddiad, yn enwedig drwy ein tudalennau rhanbarthol
- Mae Instagram yn ein helpu i gysylltu â chynulleidfaoedd iau.

Mae'r gwaith hwn yn ein helpu i ymestyn cyrhaeddiad profiadau pobl fel eu bod yn weladwy i gynulleidfaoedd ehangach mewn amser real.

GWEITHGAREDD CYFRYNGAU

Fe wnaethon ni sicrhau sylw cryf a chyson yn y cyfryngau ledled Cymru a'r DU, gan gynnwys cyfryngau cenedlaethol fel BBC News, WalesOnline ac S4C, ochr yn ochr â'r wasg ranbarthol a lleol.

Yn ystod y flwyddyn, soniwyd am Llais mewn dros 550 o straeon newyddion, bron i 3 gwaith yn uwch na'r flwyddyn flaenorol.

Mae sylw yn y cyfryngau yn adlewyrchu rôl Llais fwyfwy fel llais annibynnol pobl sy'n defnyddio gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol. Defnyddir ein mewnwelediad yn rheolaidd i lywio adrodd ar heriau iechyd a gofal cymdeithasol, diogelwch cleifion a hyder y cyhoedd.

Mae hyn yn bwysig oherwydd ei fod yn helpu i sicrhau bod profiadau pobl yn cael eu hadlewyrchu mewn dadl gyhoeddus ac adrodd cenedlaethol, gan gryfhau ein gallu i ddylanwadu ar sut mae materion yn cael eu deall a'u trin.

Mae hyn yn cynnwys sylw proffil uchel i berfformiad y GIG, digwyddiadau diogelwch cleifion a phryderon ynghylch hyder y cyhoedd, lle mae persbectif Llais wedi helpu i fframio'r effaith ddynol y tu ôl i'r penawdau ac atgyfnerthu pwysigrwydd gwrando ar brofiadau pobl.

Mae'r sylw hefyd yn adlewyrchu dylanwad cynyddol Llais wrth lunio'r ddadl am ddyfodol iechyd a gofal yng Nghymru. Mae sôn yn y cyfryngau yn tynnu sylw at ein rôl wrth gefnogi sgyrsiau cenedlaethol, cyhoeddi mewnwelediadau gan y cyhoedd, ac eiriol dros welliannau fel gofal cydgysylltiedig, cyfathrebu gwell a chefnogaeth gynharach.

Cafodd Llais sylw ar draws cymysgedd eang o sianeli cyfryngau, gyda'r rhan fwyaf o sôn amdano yn ymddangos mewn allfeydd newyddion ar-lein (tua thri chwarter), wedi'i gefnogi gan sylw rheolaidd mewn cyhoeddiadau print (un rhan o bump) a chyfryngau darlledu gan gynnwys teledu a radio.

EIN HYMRWYMIAD I'R IAITH GYMRAEG

Rydym am wneud yn siŵr bod yr iaith Gymraeg yn rhan naturiol ac annatod o sut rydym yn gweithio, gan adlewyrchu ei phwysigrwydd i hunaniaeth, diwylliant a chynhwysiant yng Nghymru.

Dros y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi parhau i gryfhau sut rydym yn ymgorffori'r iaith Gymraeg ar draws ein sefydliad; o sut rydym yn cyfathrebu â'r cyhoedd, i sut rydym yn ymgysylltu â chymunedau, yn cefnogi ein staff ac yn llunio ein gwasanaethau.

Mae ein dull o weithredu wedi'i arwain gan Safonau'r Iaith Gymraeg ac uchelgais ehangach i greu diwylliant sy'n rhoi'r iaith Gymraeg yn gyntaf, lle gall pobl gael mynediad at ein gwasanaethau a rhannu eu profiadau yn yr iaith sy'n gweithio orau iddyn nhw. Ym mis Medi diwethaf, yn ôl yr angen, gwnaethom ein hadroddiad statudol cyntaf, sydd ar gael drwy'r ddolen isod.

Gallwch gael rhagor o wybodaeth yma: Adroddiad Blynyddol Safonau'r Iaith Gymraeg 2024-2025

MENTRAU A GWELLIANNAU DIGIDOL

Eleni, rydym wedi parhau i gryfhau ein seilwaith digidol a'n ffyrdd o weithio i gefnogi ein pobl yn well i ddarparu ein gwasanaethau.

Fe wnaethon ni barhau i ddatblygu ein system Rheoli Perthynas â Chwsmeriaid (CRM). Mae hyn wedi cynnwys gweithio'n agos gyda thimau i ddeall ein hanghenion, darparu hyfforddiant, a sefydlu grwpiau uwch-ddefnyddwyr i brofi, mireinio a gwella sut rydym yn defnyddio'r system, gyda ffocws cryf ar wella ansawdd data.

Yn ystod y flwyddyn, fe wnaethon ni newid y ffordd rydyn ni'n gweithio gyda'r system i symleiddio prosesau, lleihau dyblygu, a gwella goruchwyliaeth. Mae hyn yn gwneud ein gwaith yn fwy effeithlon ac yn fwy cysylltiedig, gan ein helpu i reoli data yn fwy effeithiol, olrhain ein heffaith, ac adnabod tueddiadau mewn iechyd a gofal cymdeithasol. Rydym eisoes yn gweld gwelliannau mewn meysydd allweddol fel ein gwasanaeth eiriolaeth cwynion.

Rydym hefyd wedi cryfhau sut rydym yn defnyddio mewnwelediad a data. Fe wnaethon ni weithio gydag arbenigwr i gyflwyno cyfres o ddangosfyrddau perfformiad sefydliadol, gan ddarparu mewnwelediadau amser real i dimau gweithredol, swyddogion gweithredol ac aelodau'r Bwrdd. Ochr yn ochr â hyn, fe wnaethom ddarparu offer hyfforddi ac adrodd o fewn y system, gan roi mwy o weledigaeth i dimau o'u gwaith a chefnogi gwneud penderfyniadau mwy gwybodus.

Er mwyn cefnogi cysondeb a sefydlogrwydd yn ein darpariaeth, fe wnaethom gyflwyno dulliau llywodraethu prosiectau cliriach a chyflawni nifer o brosiectau allweddol yn llwyddiannus, gan gynnwys darpariaeth lawn o'n diwedd i'r diwedd o'n diweddariadau Gwrando ar Bobl (GAB) a'r mudo i system Amcanion a Chanlyniadau Allweddol (OKR) newydd. Mae'r gwelliannau hyn yn ein helpu i reoli perfformiad yn well ac alinio ein gwaith â blaenoriaethau'r sefydliad.

Rydym hefyd wedi buddsoddi mewn datblygu ein pobl i fod yn fwy hyderus yn ddigidol, gan ddarparu hyfforddiant sy'n dwyn ynghyd agweddau swyddogaethol a digidol ein systemau i gefnogi defnydd effeithiol ar draws y sefydliad.

Eleni hefyd lansiwyd ein mewnrwyd mewnol, sy'n darparu canolfan ganolog ar gyfer cyfathrebu, adnoddau ac offer. Mae hyn yn helpu cydweithwyr ledled Cymru i aros mewn cysylltiad, cael mynediad at wybodaeth allweddol, a gweithio'n fwy cyson, waeth beth fo'u lleoliad.

Rydym yn parhau i safoni ein prosesau a gwella sut rydym yn casglu ac yn defnyddio gwybodaeth, fel bod pobl yn derbyn gwasanaeth cyson ac o ansawdd uchel lle bynnag y maent yn byw yng Nghymru. Wrth i'n systemau barhau i ddatblygu, byddant yn lleihau ymhellach y ddibyniaeth ar brosesau â llaw, yn gwella effeithlonrwydd, ac yn ein helpu i ymateb yn gyflymach i anghenion y bobl rydym yn eu cefnogi.

CYNALIADWYEDD

Rydym wedi ymrwymo i sicrhau bod ein gwasanaethau'n hygyrch i bobl ledled Cymru, gan leihau effaith amgylcheddol, ariannol a chymdeithasol sut rydym yn gweithredu. Mae hyn yn cefnogi ein rôl ehangach o ran cyfrannu at Gymru fwy cynaliadwy a chyfartal.

Yn ystod 2025–26, fe wnaethom barhau i wneud cynnydd o ran gwella hygyrchedd a chynaliadwyedd ein hystâd. Gan adeiladu ar newidiadau a wnaed yn y flwyddyn flaenorol, fe wnaethom adleoli swyddfa arall i safle sy'n fwy hygyrch i'n pobl a'r cyhoedd. Mae'r newidiadau hyn yn cefnogi ein nod o ddarparu gwasanaethau sy'n haws eu cyrchu ac yn fwy cynaliadwy.

Rydym yn parhau i gyd-fynd â dulliau ehangach y sector cyhoeddus o ymdrin â chynaliadwyedd, gan gynnwys drwy gaffael. Er nad oes gofyn i ni gymryd rhan yn fframwaith adrodd Sero Net Llywodraeth Cymru, rydym wedi dewis cymryd rhan.

Mae cynnydd wedi bod yn arafach nag a ragwelwyd yn wreiddiol oherwydd cyfyngiadau capasiti o fewn ein swyddogaethau corfforaethol, ond rydym yn parhau i fod wedi ymrwymo i'r dull hwn ac i ddatblygu ein hadroddiadau dros amser.

Eleni, rydym wedi cynnal ffocws ar atgyfnerthu polisïau allweddol fel teithio a gweithio ystwyth, gan gefnogi ffyrdd o weithio sy'n fwy cyfrifol yn amgylcheddol ac yn gost-effeithiol. Rydym yn parhau i annog ein pobl i ystyried effaith amgylcheddol a gwerth am arian wrth wneud dewisiadau teithio.

Yn ystod 2025-26, dechreuon ni gasglu data allyriadau carbon i gefnogi datblygiad llinell sylfaen ar gyfer y sefydliad.

Er bod y gwaith hwn ar gam cynnar ac nad yw'r data yn ddigon cyflawn na chadarn eto ar gyfer adrodd allanol, mae'n cynrychioli cam pwysig wrth gryfhau ein dealltwriaeth o'n heffaith amgylcheddol a'n cynaliadwyedd hirdymor.

Yn ystod 2026-27, rydym yn bwriadu adeiladu ar y sylfeini hyn drwy ddatblygu ein dull o ymdrin â chynaliadwyedd ymhellach. Bydd hyn yn cynnwys gwella ansawdd a chyflawnder ein data allyriadau, gosod blaenoriaethau clir, ac ymgorffori ystyriaethau cynaliadwyedd yn fwy cyson mewn prosesau gwneud penderfyniadau sefydliadol. Bydd hyn yn cael ei gefnogi gan strategaeth gynaliadwyedd a chynllun gweithredu.

Wrth wneud hynny, byddwn yn mabwysiadu dull hirdymor ac ataliol, gan sicrhau bod cynaliadwyedd yn cael ei ystyried ochr yn ochr â hygyrchedd, gwerth am arian ac effaith ar y gwasanaeth.

Drwy fabwysiadu dull mesuredig a chymesur, ein nod yw sicrhau bod cynaliadwyedd yn dod yn rhan annatod o sut rydym yn gweithredu, gan gefnogi gwasanaethau hygyrch ac effeithiol i bobl ledled Cymru nawr ac yn y dyfodol.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

EIN CYNLLUNIAU AR GYFER Y DYFODOL A'N BLAENORIAETHAU STRATEGOL

NODAU STRATEGOL AR GYFER 2026-2027

NODAU STRATEGOL AR GYFER 2026-2027

Wrth i ni symud i mewn i drydedd flwyddyn a blwyddyn olaf ein cynllun strategol, byddwn yn canolbwyntio ar gryfhau effaith lleisiau pobl ar y penderfyniadau sy'n llunio gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol

Byddwn yn parhau i drefnu ein gwaith o amgylch 5 blaenoriaeth:

- Ysgogi sgwrs genedlaethol am ddyfodol iechyd a gofal cymdeithasol - sicrhau bod yr hyn y mae pobl yn ei ddweud wrthym yn cael ei adlewyrchu'n glir mewn polisi cenedlaethol a newid system.
- Pwyso am wasanaethau sy'n diwallu anghenion pawb - cryfhau sut mae gwasanaethau'n ymateb i anghydraddoldebau ac yn gweithio i bobl mewn gwahanol gymunedau.
- Cydweithio'n well - cefnogi gwasanaethau mwy cydgysylltiedig sy'n adlewyrchu profiadau go iawn pobl ar draws iechyd a gofal cymdeithasol.
- Helpu pobl a gwasanaethau i ddefnyddio technoleg mewn ffyrdd sy'n gweithio iddyn nhw - sicrhau bod gwasanaethau a data digidol yn cael eu datblygu mewn ffyrdd sy'n hygyrch, yn ddibynadwy ac yn gynhwysol.
- Tyfu a gwella fel sefydliad - adeiladu'r gallu, y systemau a'r diwylliant sydd eu hangen i wneud y mwyaf o'n heffaith ledled Cymru.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

MEYSYDD FFOCWS ALLWEDDOL YN 2026–2027

Mae ein rhaglen waith ar gyfer y flwyddyn wedi'i llunio'n uniongyrchol gan yr hyn y mae pobl wedi dweud wrthym sydd bwysicaf, gyda ffocws cryfach ar ddefnyddio profiad byw i sbarduno newid ar bob lefel o'r system.

Ysgogi sgwrs genedlaethol am ddyfodol iechyd a gofal cymdeithasol

Byddwn yn adeiladu ar ein gwaith cenedlaethol i ddeall yn well a yw gwasanaethau'n ymateb i'r hyn y mae pobl wedi dweud eu bod am ei gael gan iechyd a gofal cymdeithasol.

Bydd ffocws allweddol ar arwain sgwrs genedlaethol ar hawliau a chyfrifoldebau, archwilio beth mae pobl yn ei ddisgwyl gan wasanaethau a ble mae angen newid.

Bydd y gwaith hwn yn canolbwyntio ar feysydd lle mae pobl yn dweud wrthym yn gyson fod angen gwelliant, gan gynnwys:

- gwasanaethau iechyd menywod a mamolaeth
- gofal sylfaenol a chymunedol
- iechyd meddwl
- mynediad at ofal cymdeithasol a chynaliadwyedd
- gwasanaethau ar gyfer pobl niwroamrywiol
- gofal brys ac argyfwng

Byddwn hefyd yn cryfhau ein gallu i ddeall y profiad gofal o'r dechrau i'r diwedd, gan nodi lle mae gwasanaethau'n teimlo'n dameidiog neu'n anodd eu llywio, a defnyddio'r fewnwelediad hwn i ddylanwadu ar ddyluniad systemau.

Ochr yn ochr â hyn, byddwn yn adrodd ar y themâu cenedlaethol a glywn gan bobl ledled Cymru, gan dynnu sylw at heriau systemig a lle mae angen i wasanaethau ymateb yn gliriach.

PWYSO AM WASANAETHAU SY'N DIWALLU ANGHENION PAWB

Byddwn yn cryfhau sut mae profiadau pobl yn cael eu defnyddio i ddylanwadu ar benderfyniadau a dwyn gwasanaethau i gyfrif.

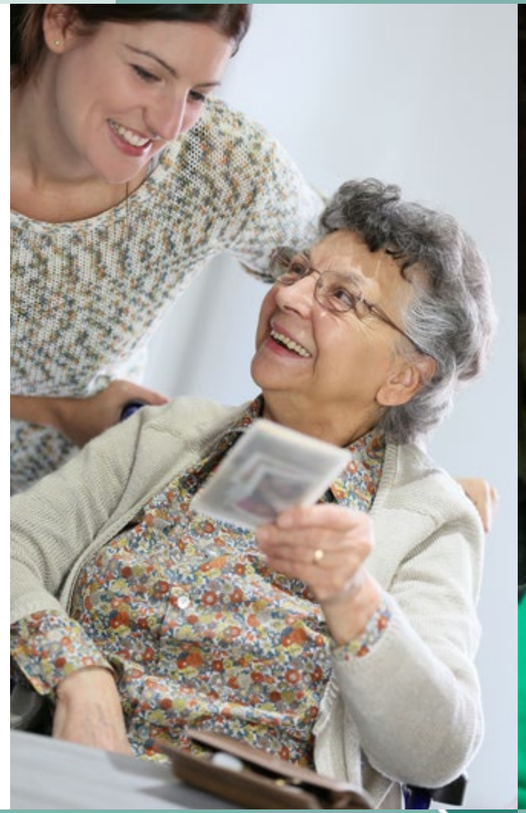
Mae hyn yn cynnwys:

- gwella sut rydym yn ymwneud â chynigion i newid gwasanaethau, yn enwedig lle mae'r rhain yn effeithio ar sawl rhanbarth, a gwneud y rôl hon yn gliriach i gymunedau
- canolbwyntio ein hymgysylltiad mewn cymunedau sy'n profi'r anghydraddoldebau iechyd mwyaf, gan sicrhau bod gan eu lleisiau fwy o ddylanwad
- cryfhau'r cysylltiad rhwng cwynion unigol a dysgu o'r system ehangach, yn enwedig wrth i ddull newydd "Gwrando ar Bobl" y GIG gael ei gyflwyno

Byddwn hefyd yn cyflwyno ffyrdd newydd o gefnogi atebolrwydd cryfach:

- lansio Cynghrair Egwyddorion y Bobl, gan ddod â sefydliadau ynghyd i wella sut mae ymgysylltu'n cael ei wneud ledled Cymru
- ymgorffori Byrddau Seiniau rhanbarthol, gan greu cysylltiadau strwythuredig rhwng cymunedau a gwneuthurwyr penderfyniadau

Ynghyd, bydd hyn yn helpu i sicrhau, pan fydd pobl yn cymryd rhan, ei fod yn arwain at welliannau cliriach a mwy cyson mewn gwasanaethau.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

CYDWEITHIO'N WELL

Byddwn yn gweithio'n fwy systematig gyda phartneriaid i sicrhau bod profiadau pobl yn llywio sut mae gwasanaethau'n cael eu cynllunio a'u darparu.

Mae hyn yn cynnwys:

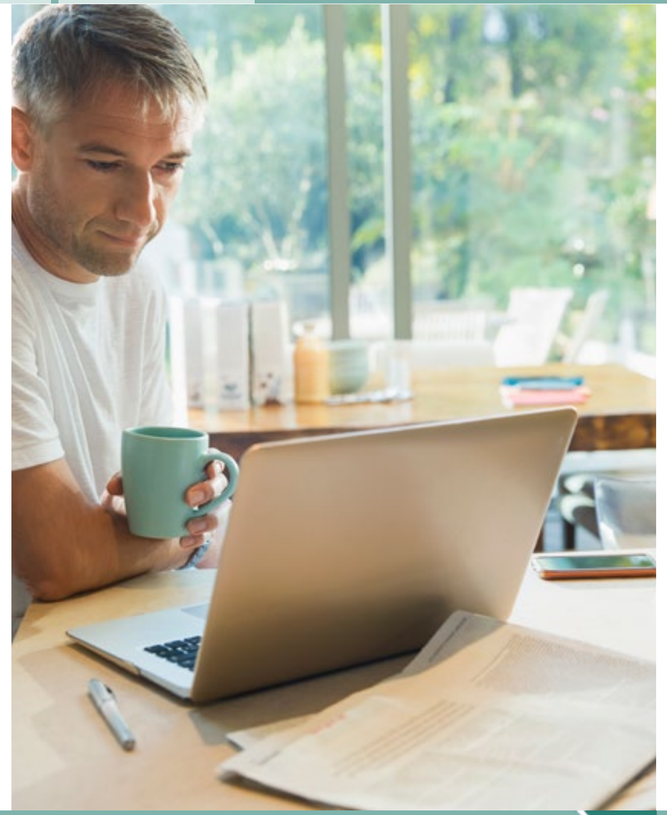
- defnyddio data ymgysylltu a chwynion i lywio cynllunio rhanbarthol ac Asesiadau Anghenion Poblogaeth
- cryfhau ein presenoldeb mewn fforymau cenedlaethol a rhanbarthol, gan sicrhau bod profiad byw yn llywio penderfyniadau ar bob lefel
- dod â'r Bwrdd yn agosach at gymunedau, gan gryfhau ymgysylltiad uniongyrchol â phobl ledled Cymru
- cyd-ddylunio ein Cynllun Strategol nesaf gyda chymunedau a phartneriaid

HELPU POBL A GWASANAETHAU I DDEFNYDDIO TECHNOLEG MEWN FFYRDD SY'N GWEITHIO IDDYN NHW

Byddwn yn parhau i helpu i sicrhau bod barn a phrofiadau pobl yn llywio sut mae technoleg a data yn cael eu defnyddio ar draws iechyd a gofal cymdeithasol.

Mae hyn yn cynnwys:

- lansio ein strategaeth ddigidol a chryfhau sut rydym yn defnyddio offer digidol i gefnogi ymgysylltiad a dylanwad
- cynrychioli profiadau pobl wrth ddatblygu gwasanaethau digidol, gan gynnwys Ap GIG Cymru
- gweithio gyda phartneriaid i greu panel dinasyddion ar gynhwysiant digidol, gan sicrhau bod gwaith cenedlaethol yn adlewyrchu profiad bywyd
- dod â chymunedau a gwasanaethau ynghyd i archwilio technolegau newydd, gan gynnwys deallusrwydd artiffisial, gan ganolbwyntio ar ymddiriedaeth, diogelwch a hygyrchedd

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

TYFU A GWELLA FEL SEFYDLIAD

Byddwn yn parhau i gryfhau sut rydym yn gweithredu, gan sicrhau ein bod yn glir, yn atebol ac yn canolbwyntio ar y gwahaniaeth a wnawn.

Mae hyn yn cynnwys:

- adrodd ar ein heffaith mewn ffordd gyson a thryloyw, gan ddefnyddio Egwyddorion y Bobl fel fframwaith
- ymgorffori ein safonau Cymru gyfan yn y ffordd rydym yn gosod disgwyliadau ac yn mesur perfformiad
- cryfhau gallu recriwtio, datblygu ac arweinyddiaeth ar draws y sefydliad
- gwella goruchwyliaeth, cefnogaeth a rheoli perfformiad i helpu staff i gyflawni'n gyson

Byddwn hefyd yn:

- gwella sut rydym yn defnyddio data a mewnwelediad, gan gynnwys datblygu ein system CRM ymhellach
- parhau i gryfhau ein systemau ariannol a'n llywodraethu sefydliadol
- sicrhau ein bod yn parhau i ymateb i newidiadau cyfreithiol, polisi a system

Bydd y gwaith hwn yn ein cynorthwyo i ddarparu gwasanaeth mwy cyson ac o ansawdd uwch, gan wneud y defnydd gorau o'n hadnoddau.

ADOLYGIAD CYLLID

Mae perfformiad ariannol Llais yn 2025-26 yn adlewyrchu sefyllfa ariannu sefydlog a ffocws parhaus ar gyflawni gwerth o fewn yr adnoddau sydd ar gael. Cadarnhawyd cyfanswm cyllid refeniw o £8,427,000 gan Lywodraeth Cymru drwy'r Llythyr Cynnig Grant, gan ffurfio'r llinell sylfaen ar gyfer cyflawni ein Cynllun Blynyddol.

Drwy gydol y flwyddyn, mae rheolaeth ariannol wedi'i hategu gan reolaethau cyllidebol cadarn ac ymgysylltu rheolaidd â deiliaid cyllidebau, gan gefnogi goruchwyliaeth glir o wariant a galluogi gwneud penderfyniadau amserol. Mae hyn wedi sicrhau bod adnoddau wedi'u cyfeirio at feysydd blaenoriaeth, gan gynnal cydbwysedd ariannol cyffredinol.

Mae'r sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn yn dangos bod Llais wedi gweithredu o fewn ei ddyraniad cyllid, gyda thanwariant bach wedi'i adrodd. Mae hyn yn adlewyrchu cyfuniad o ffactorau cynlluniedig a ffactorau yn ystod y flwyddyn, gan gynnwys amseriad recriwtio i rolau gwag, rheoli newidiadau staffio, a chraffu parhaus ar wariant nad yw'n gysylltiedig â chyflog. Mae'r trefniadau hyn wedi cefnogi hyblygrwydd sefydliadol wrth gynnal disgyblaeth ariannol briodol.

Yn ogystal â chyllid refeniw, darparodd Llywodraeth Cymru fuddsoddiad cyfalaf wedi'i dargedu yn ystod y flwyddyn i gefnogi blaenoriaethau sefydliadol penodol, gan gynnwys datblygu seilwaith digidol a gwelliannau i lety lesddaliadol.

At ei gilydd, mae alldro 2025-26 yn dangos bod Llais wedi cynnal stiwardiaeth ariannol effeithiol, gan gefnogi cyflawniad yn erbyn ei amcanion wrth ddarparu llwyfan sefydlog ar gyfer cynllunio yn y dyfodol.

Alyson Thomas
Prif Weithredwr
21.10.26

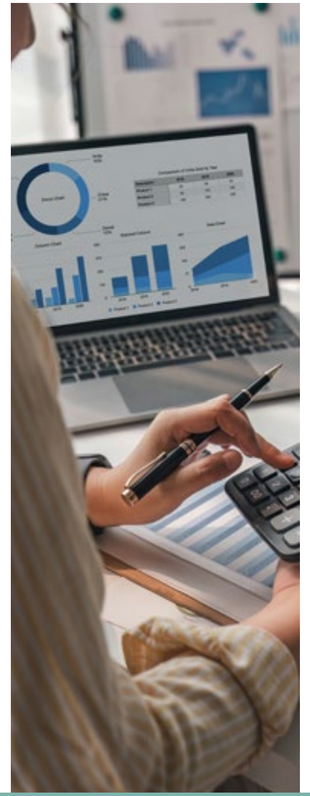
ATEBOLRWYDD

ADRODDIAD LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL

Datganiad o gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu.

Fel sy'n ofynnol gan Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020, rwyf i, fel Swyddog Cyfrifyddu, wedi paratoi ar gyfer pob blwyddyn ariannol, adroddiad blynyddol a datganiad o gyfrifon yn y ffurf ac ar y sail a nodir yn y Cyfarwyddiadau Cyfrifon a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM a Gweinidogion Cymru. Rwy'n ystyried y dogfennau hyn yn deg, yn gytbwys, ac yn ddealladwy.

Mae'r cyfrifon wedi'u paratoi i roi darlun gwir a theg o'r sefyllfa a adroddwyd ar ddiwedd y flwyddyn, ac o'r gwariant net, y sefyllfa ariannol, y llif arian parod a'r newidiadau yn ecwiti trethdalwyr ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben bryd hynny. Rwyf hefyd yn ystyried bod yr adroddiad blynyddol yn deg, yn gytbwys, ac yn ddealladwy.

Wrth baratoi'r cyfrifon, mae'n ofynnol i mi gydymffurfio â gofynion Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth ac yn benodol:

- dilyn y Cyfarwyddiadau Cyfrifon, gan gynnwys y gofynion cyfrifyddu a datgelu perthnasol, a chymhwyso polisïau cyfrifyddu addas yn gyson;
- gwneud barnau ac amcangyfrifon ar sail resymol;
- datgan a yw safonau cyfrifyddu cymwys fel y'u nodir yn Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth wedi'u dilyn, a datgelu ac egluro unrhyw wyriadau perthnasol yn y cyfrifon;
- paratoi'r cyfrifon ar sail busnes gweithredol; a
- cadarnhau bod yr Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon yn gyffredinol yn deg, yn gytbwys, ac yn ddealladwy a chymryd cyfrifoldeb personol am yr Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon a'r barnau sy'n ofynnol i benderfynu eu bod yn deg, yn gytbwys, ac yn ddealladwy.

Rwyf wedi cael fy mhenodi gan Gyfarwyddwr Cyffredinol, Grŵp Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, Llywodraeth Cymru, yn Swyddog Cyfrifyddu Llais o 1 Ebrill 2023 ymlaen.

Mae cyfrifoldebau Swyddog Cyfrifyddu yn cynnwys cyfrifoldeb am briodoldeb a rheoleidd-dra'r cyllid cyhoeddus y mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn atebol amdano, am gadw cofnodion priodol, ac am asedau Llais fel y nodir yn y memorandwm - 'Rheoli Arian Cyhoeddus' - a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM, a 'Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru', a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru.

Fel y Swyddog Cyfrifyddu, rwyf wedi cymryd pob cam y dylwn i wneud fy hun yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i sicrhau bod archwilwyr Archwilio Cymru yn ymwybodol o'r wybodaeth hon. Hyd y gwn i, nid oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw'r archwilwyr yn ymwybodol ohoni.

Alyson Thomas
Prif Weithredwr, Swyddog Cyfrifyddu, Llais
Dyddiad: 21.10.26

ADRODDIAD Y CYFARWYDDWYR

HANES A CHEFNDIR STATUDOL

Mae Corff Llais y Dinesydd ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol, Cymru, a adnabyddir wrth ei enw gweithredol Llais, yn gorff cenedlaethol, annibynnol a sefydlwyd gan Lywodraeth Cymru i roi llais cryfach i bobl Cymru yn eu gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol.

Daeth Llais yn gwbl weithredol ar 1 Ebrill 2023 gan ddisodli cyn Gynghorau Iechyd Cymuned ledled Cymru, a ddaeth i ben pan sefydlwyd Llais o dan Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020.

Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu

Y Prif Weithredwr a'r Swyddog Cyfrifyddu ar gyfer y flwyddyn ariannol 2025/2026 oedd Alyson Thomas.

Cadeirydd Llais

Cadeirydd Llais ar gyfer y flwyddyn ariannol 2025/2026 oedd yr Athro Medwin Hughes CBE DL.

Mae aelodau'r Bwrdd a oedd yn gwasanaethu rhwng 1 Ebrill 2025 a 31 Mawrth 2026 wedi'u hamlinellu yn y tabl aelodaeth a phresenoldeb y Bwrdd ar dudalen 86.

Ein Bwrdd a'n pwyllgorau

Mae ein Cadeirydd ac aelodau'r Bwrdd yn gyfrifol am roi arweinyddiaeth a chyfeiriad inni. Mae ein Bwrdd yn cynnwys Cadeirydd, Dirprwy Gadeirydd, 6 aelod anweithredol arall a'r Prif Weithredwr. Gall yr holl swyddi hyn bleidleisio ar benderfyniadau'r Bwrdd.

Mae gan ein Bwrdd hefyd 1 aelod anweithredol cysylltiol wedi'i benodi i gynrychioli staff Llais. Nid oes gan y swydd hon ar y Bwrdd bleidlais mewn gwneud penderfyniadau ar y Bwrdd.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, mae cynrychiolydd o Raglen Aelodau Bwrdd Uchelgeisiol a drefnwyd gan Academi Wales wedi ymuno â'r Bwrdd hefyd. Mae'r rhaglen hon ar agor i drigolion y DU o gefndiroedd du, Asiaidd a lleiafrifoedd ethnig, gan gynnwys sipsiwn, Roma a theithwyr, nad ydynt erioed wedi dal swydd ar fwrdd cyhoeddus, i gefnogi eu penodiad i fyrddau cyhoeddus yn y dyfodol.

Mae'r rhaglen yn ceisio'n benodol gynnwys y rhai sydd heb gynrychiolaeth ddigonol yn hanesyddol ar fyrddau cyhoeddus, fel pobl anabl, pobl ifanc dan 35 oed, a phobl o grwpiau economaidd-gymdeithasol is. Mae gan y cynrychiolydd hwn statws arsylwr ac nid oes ganddo bleidlais ym mhenderfyniadau'r Bwrdd.

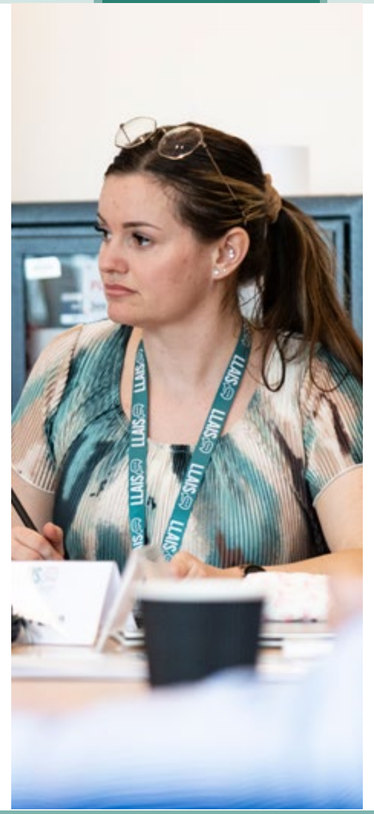

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

Mae ein Bwrdd yn gweithio'n agos gyda'r Prif Weithredwr a'n Tîm Gweithredol a'n Tîm Arweinyddiaeth Uwch, a elwir yn Tîm Arwain, i osod ein cyfeiriad strategol drwy gymeradwyo cynllun strategol 3 blynedd a chynllun blynyddol. Mae hefyd yn dyrannu ein hadnoddau ac yn monitro ein perfformiad.

Mae ein gwaith yn cael ei graffu, ei arwain, a'i gymeradwyo gan y Bwrdd a'i bwyllgorau yn unol â'n rheolau sefydlog, cyfarwyddiadau ariannol sefydlog, cynllun dirprwyo a dogfennau fframwaith llywodraethu cymeradwy eraill.

Mae ein Bwrdd yn adolygu cydrannau fframwaith llywodraethu Llais yn rheolaidd. O ganlyniad, mae wedi adolygu ei reolau sefydlog, wedi diweddaru ei gyfarwyddiadau ariannol sefydlog a'i gynllun dirprwyo, sydd hefyd yn cynnwys rhestr o faterion a gedwir yn ôl ar gyfer penderfyniad y Bwrdd yn unig.

Datganiadau o fuddiant aelodau'r Bwrdd

Diddordebau'r aelodau
Caiff manylion am swyddi cyfarwyddwyr cwmni a buddiannau arwyddocaol eraill a ddelir gan aelodau'r Bwrdd neu berthnasau agos a allai wrthdaro â'u cyfrifoldebau eu cynnal a'u diweddaru'n rheolaidd ac maent yn destun adolygiad llawn ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol.

Mae'r ddogfen, y gellir ei gweld yn y ddolen isod, yn dangos manylion cyfarwyddiaethau sefydliadau eraill neu fuddiannau eraill sydd wedi'u datgan gan aelodau Bwrdd Llais yn unol â'n Safonau Ymddygiad Busnes a'n Polisi Datganiadau Buddiannau ac a gadarnhawyd ar 31 Mawrth 2026.

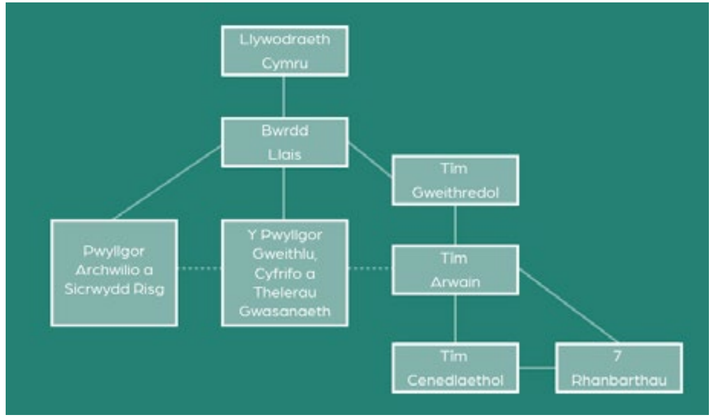
Datganiadau o Fuddiant Llais 2025-2026

Mae Llais hefyd wedi ymgymryd ag amrywiaeth o waith ychwanegol ar ddatganiadau buddiannau yn ystod y flwyddyn ddiwethaf i sicrhau bod pob aelod o staff, lle bo modd, hefyd yn gwneud datganiadau clir o unrhyw wrthdaro buddiannau posibl mewn perthynas â'r gwaith a wnânt a/neu'r penderfyniadau a wnânt ar ran y sefydliad. Mae hyn wedi cynnwys y gwaith adolygu ar ein Polisi Safonau Ymddygiad Busnes.

Datganiad llywodraethu

Mae'r datganiad hwn yn nodi ein strwythur rheoli ac yn rhoi cyfrif o lywodraethu corfforaethol a rheoli risg, ochr yn ochr â disgrifiad o'n risgiau strategol. Mae'r datganiad llywodraethu hwn yn nodi'r ffyrdd y
pa rai yr ydym yn cael ein llywodraethu a'n rheoli a sut mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn atebol am sut mae'r sefydliad yn cyflawni ei gyfrifoldebau.

Mae gennym fframwaith llywodraethu sy'n arwain ac yn cefnogi sut rydym yn gweithio. Mae hyn wedi'i ddangos yn y diagram.

Fframwaith a phrosesau llywodraethu

Yn 2025-2026 rydym wedi parhau i aeddfedu fel sefydliad. Cydnabyddir ein bod yn sefydliad sy'n datblygu o hyd, ond rydym wedi gwneud cynnydd da parhaus yn ystod y flwyddyn ddiwethaf. Rydym wedi parhau i adeiladu ar ein gwaith adolygu llywodraethu cynhwysfawr a gynhaliwyd yn 2024-2025 fel ein bod yn y sefyllfa orau fel sefydliad i gyflawni ein rolau a'n cyfrifoldebau.

Mae'r gwaith yn ystod y flwyddyn ddiwethaf wedi cynnwys diweddaru strwythurau llywodraethu, dogfennaeth a phrosesau ymhellach sy'n cael eu hymgorffori ar draws y sefydliad. Fel sefydliad rydym am wella a chryfhau ein trefniadau llywodraethu yn barhaus.

Mae ein Bwrdd, gyda chyngor gan ei bwyllgorau, yn adolygu ein trefniadau llywodraethu yn gyson. Cynhaliodd y Bwrdd hwn adolygiad effeithiolrwydd y Bwrdd ym mis Mawrth 2025 a nododd sawl maes ar gyfer datblygiad a ffocws parhaus. Mae'r rhain wedi cael eu datblygu, ac mae gwelliannau a mireinio pellach i'n fframwaith wedi'u gweithredu o ganlyniad ac maent yn cael eu hymgorffori yn y gwaith o ddydd i ddydd ar draws y sefydliad.

Mae gwaith datblygu pellach wedi cynnwys adolygiad llawn o'r Rheolau Sefydlog, diweddariad o'r Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog a'r Cynllun Dirprwyo a'r Atodlen o Faterion a Gedwir yn Ôl i'r Bwrdd benderfynu arnynt. Mae fframwaith pwyllgorau'r sefydliad hefyd wedi'i gryfhau ymhellach.

Yn 2024-2025, cymeradwywyd cylch gorchwyl newydd ar gyfer pob pwyllgor ac ehangwyd cwmpas y Pwyllgor Gweithlu, Cydnabyddiaeth ac Amodau Gwasanaeth i ddarparu ochr yn ochr â'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg sylw i feysydd swyddogaethol Llais.

Mae gwaith pellach wedi'i wneud yn ystod y flwyddyn ddiwethaf i sefydlu'r Pwyllgor Gweithlu, Cydnabyddiaeth ac Amodau Gwasanaeth newydd yn llawn ac o ystyried y cynnydd hwn, bydd gwaith pellach ar adrodd sicrwydd traws-bwyllgor gyda'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn cael ei ffurfioli yn ystod y flwyddyn nesaf.

Yn ogystal â'n cyfarfodydd bwrdd cyhoeddus a gynhaliwyd yn 2025/2026, mae'r Bwrdd hefyd wedi ymgymryd â rhaglen o sesiynau datblygu a briffio.

Mae'r rhain wedi cynnwys ymgysylltu â chyrff partner, trafodaethau â staff y sefydliad ar ddatblygiadau strategol a busnes allweddol, parodrwydd ar gyfer datblygiadau sefydliadol gofynnol a gofynion gan Lywodraeth Cymru, deddfwriaeth newydd, ac ymgynghoriadau cenedlaethol.

Presenoldeb aelodau yn y Bwrdd a'r Pwyllgorau

Pwyllgorau'r Bwrdd

Mae'r Bwrdd wedi sefydlu 2 bwyllgor, y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg a'r Pwyllgor Gweithlu, Cydnabyddiaeth ac Amodau Gwasanaeth.

Mae'r pwyllgorau hyn yn darparu craffu manwl, mewnwelediadau, gwybodaeth, her adeiladol a chyngor i'r Bwrdd. Mae'r pwyllgorau'n cynnwys aelodau anweithredol o'r Bwrdd ac yn cael eu cefnogi a'u cynghori gan swyddogion a chynghorwyr mewnol ac allanol eraill.

Ym mis Chwefror 2024, penododd y Bwrdd 2 aelod annibynnol ychwanegol i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg i roi mewnbwn pellach o safbwyntiau cyllid, seiber a thechnoleg gwybodaeth (TG) yn benodol i gynorthwyo gyda datblygu'r sefydliad a'r pwyllgor.

Fodd bynnag, daeth y trefniadau hyn i ben ym mis Chwefror 2025 yn dilyn penodi aelod anweithredol newydd i'r Bwrdd ac ymuno â'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg.

Bwrdd Llais – mae rolau a chyfrifoldebau'n cynnwys

- Yn gwneud penderfyniadau ar y materion hynny a gedwir ar gyfer y Bwrdd ac yn cytuno ar y trefniadau llywodraethu cyffredinol a'r fframwaith polisi ar gyfer y sefydliad.
- Dangos safonau uchel o lywodraethu sefydliadol - cytuno ar Reolau Sefydlog a dogfennaeth lywodraethu ofynnol arall a chylch gorchwyl y pwyllgor.
- Darparu arweinyddiaeth a chyfeiriad drwy osod ein cyfeiriad strategol, cytuno ar gynllun strategol tair blynedd a chynlluniau blynyddol cysylltiedig.
- Craffu ar adnoddau a pherfformiad - drwy adroddiadau cyllid a pherfformiad.
- Ystyried gwybodaeth am adnoddau dynol, llywodraethu, polisi ac ymgysylltu â gweithwyr.
- Ystyried gwybodaeth ynghylch rôl Llais wrth gynrychioli buddiannau pobl Cymru mewn iechyd a gofal cymdeithasol ac yn derbyn adroddiadau ar ein gweithgareddau yn lleol, yn rhanbarthol ac yn genedlaethol wrth gyflawni'r cyfrifoldebau hyn.

Mae rolau a chyfrifoldebau'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn cynnwys

Yn cynghori ac yn rhoi sicrwydd i'r Bwrdd ar

- effeithiolrwydd a digonolrwydd y sefyllfa a'r perfformiad ariannol, rheoli risg, digidol/ seiber a TG, y fframwaith rheoli mewnol, materion llywodraethu, yr iaith Gymraeg a pholisïau a gweithdrefnau sy'n ymwneud â'r meysydd hyn.
- priodoldeb, digonolrwydd a chywirdeb datblygiad a chynnwys yr Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon.
- digonolrwydd ymatebion y rheolwyr a'r sefydliad i faterion a nodwyd gan archwilio mewnol, Archwilio Cymru a'r Gwasanaeth Gwrth-dwyll sy'n ymwneud â gofynion llywodraethu corfforaethol y Bwrdd a'r sefydliad.

Mae rolau a chyfrifoldebau'r Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth yn cynnwys

Yn cynghori ac yn rhoi sicrwydd i'r Bwrdd ar

- Trefniadau priodol ar gyfer ein gweithlu a'n gwirfoddolwyr.
- Trefniadau ar gyfer hyrwyddo gweithle iach a chefnogi iechyd a lles cyffredinol gweithlu Llais
- Gwybodaeth a metrigau am y gweithlu ac yn craffu ar adroddiadau ar ran y Bwrdd ar ystod o ddangosyddion perfformiad allweddol
- Cydymffurfiaeth Llais â deddfwriaeth cyflogaeth a fframwaith polisïau a gweithdrefnau o fewn y sefydliad.
- Cyfleoedd datblygu sefydliadol a hyfforddiant
- Materion sy'n ymwneud â thegwch, amrywiaeth a chynhwysiant
- Materion sy'n ymwneud â gosod ac adolygu cyflog y Prif Weithredwr ac, ystyried a chymeradwyo unrhyw argymhelliad gofynnol ar gyfer taliadau/codiadau blynyddol staff yn unol â'r Agenda ar gyfer Newid, polisïau Llais ac unrhyw gytundebau cenedlaethol ychwanegol.

Aelodaeth a phresenoldeb y Bwrdd a'r Pwyllgorau 2025/2026

Enw	Aelodaeth y Pwyllgor	Presenoldeb mewn Cyfarfodydd Bwrdd	Presenoldeb yn y Pwyllgor(au)	Telerau'r Penodiad
Medwin Hughes, Cadeirydd	Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth. Gall hefyd fynychu pob cyfarfod	7 o 7	Presenoldeb, yn ôl yr angen.	1 Ebrill 2022 i 31 Maw 2030
Alyson Thomas, Prif Weithredwr	Dim. Mae'n cael ei gwahodd i fynychu pob pwyllgor	6 o 7	Presenoldeb, yn ôl yr angen	Ddim yn berthnasol
Grace Quantock (Dirprwy Gadeirydd)	Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth (Cadeirydd y Pwyllgor	5 o 7	4 o 4	6 Meh 2022 i 5 Meh 2026
Bamidele Adenipekun (Aelod Anweithredol)	Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth	6 o 7	4 o 4	1 Gorff 2022 to 30 Gorff 2029
Jack Evershed (Aelod Anweithredol)	Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg	7 o 7	4 o 4	1 Gorff 2022 to 30 Meh 2028
Karen Lewis (Aelod Anweithredol)	Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg (Cadeirydd y Pwyllgor)	7 o 7	4 o 5	1 Gorff 2022 to 30 Meh 2030
Dr Rajan Madhok (Aelod Anweithredol)	Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth	6 o 7	3 o 4	1 Gorff 2022 to 30 Meh 2030
Jason Smith (Aelod Anweithredol)	Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg	6 o 7	4 o 5	1 Gorff 2022 to 30 Meh 2028
Mair Gwynant (Aelod Anweithredol)	Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg	3 o 3	2 o 2	1 Hyd 2025 i 30 Medi 2029
Mwoyo Makuto (Aelod Cyswllt)	Dim	5 o 7	Ddim yn berthnasol	1 Tach 2023 i 30 Tach 2026
Israa Mohammed (Yn mynychu fel rhan o Raglen Aelodau Bwrdd Darpar)	Dim	5 o 6	Ddim yn berthnasol	Meh 2025 i Rag 2026

Aelodau annibynnol ar gyfer y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg

Enw	Aelodaeth y Pwyllgor	Presenoldeb mewn Cyfarfodydd Bwrdd	Presenoldeb yn y Pwyllgor(au)	Telerau'r Penodiad
John Baker (Aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg)	Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg	Ddim yn berthnasol	3 o 3	1 Chwefror 2024 i 20 Tachwedd 2025
Anthony Pritchard (Aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg)	Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg	Ddim yn berthnasol	4 o 4	1 Chwefror 2024 i31 Ionawr 2026

Aelodau Annibynnol y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg

Fel y'i galluogwyd gan ein rheolau sefydlog, penododd Llais 2 aelod annibynnol i'n Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg ym mis Chwefror 2024 i gynorthwyo'r sefydliad yn ei gyfnod datblygu.

Fe wnaethant ddarparu cyngor arbenigol a her adeiladol ym meysydd cyllid a digidol/TG a seiber. Mae cyfnodau'r rolau bellach wedi dod i ben. Darparodd Anthony Prtichard arbenigedd arbenigol ar ddigidol/TG a seiber a John Baker ar faterion ariannol.

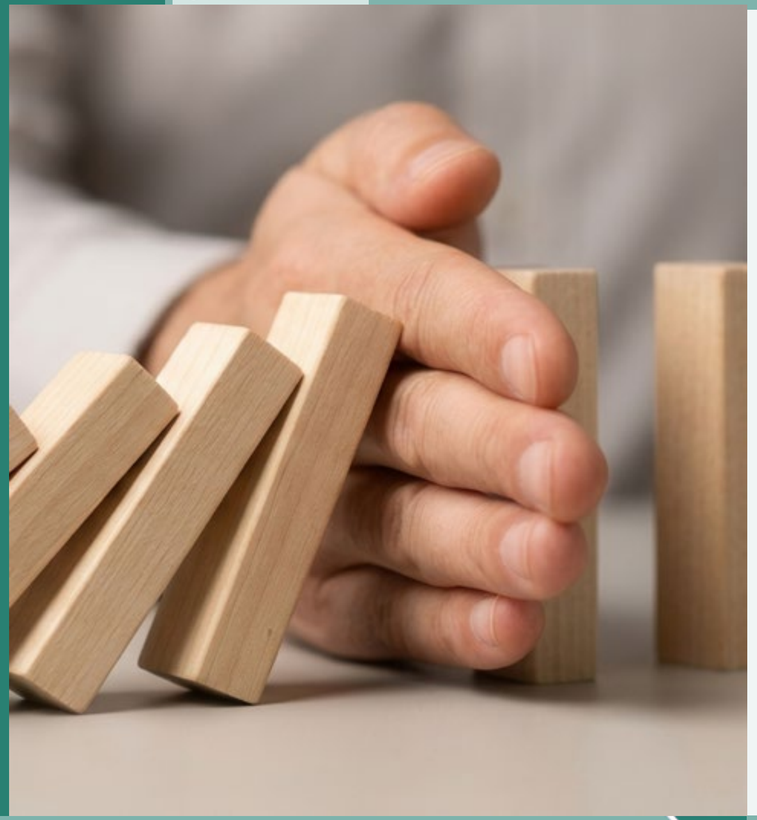
Hoffai Llais fynegi ein diolch yn ddiffuant am eu cymorth a'u harweiniad a ddarparwyd yn ystod ein blynyddoedd cynnar fel sefydliad. Yn anffodus, bu farw John Baker yn annisgwyl ym mis Tachwedd 2025 a hoffai Llais estyn ein diolch a'n dymuniadau da i'w deulu.

System rheolaeth fewnol, fframwaith a phrosesau rheoli risg

Mae'r system rheolaeth fewnol wedi'i chynllunio i reoli risg i lefel resymol yn hytrach na dileu pob risg. Felly dim ond sicrwydd rhesymol, ac nid sicrwydd llwyr, o effeithiolrwydd y gall ei ddarparu.

Mae'r system rheolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus a gynlluniwyd i nodi a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni ein polisïau, ein nodau a'n hamcanion. Mae hefyd wedi'i gynllunio i werthuso'r tebygolrwydd y bydd y risgiau hynny'n cael eu gwireddu, eu heffaith a sut y cânt eu rheoli'n effeithlon, yn effeithiol ac yn economaidd.

Mae'r system rheolaeth fewnol wedi bod ar waith ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2026 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r cyfrifon.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

Y gallu i ymdrin â risg, fframwaith rheoli risg a phroffil risg

Fel Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu, mae gen i gyfrifoldeb cyffredinol am reoli risg ac rwy'n adrodd i'r Bwrdd ar effeithiolrwydd rheoli risg ar draws Llais.

Mae fy nghyngor i'r Bwrdd wedi'i lywio gan swyddogion ac adborth a dderbyniwyd gan bwyllgorau'r Bwrdd, yn enwedig y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg. Mae cyfarfodydd Tîm Arwain a'r Tîm Gweithredol yn cynnig cyfleoedd i'r uwch dimau arweinyddiaeth ystyried, gwerthuso ac ymdrin â risgiau, i ymgysylltu'n weithredol â'r Bwrdd a'i bwyllgorau ac adrodd iddynt ar ein proffil risg.

Rydym hefyd wedi datblygu 2 grŵp ychwanegol sy'n cynghori'r Tîm Gweithredol a Thîm Arwain. Y rhain yw'r Grŵp Datblygu Strategol a'r Grŵp Gwasanaethau Corfforaethol a Llywodraethu. Maent yn cynnwys staff o bob rhan o'r sefydliad.

Ein Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol ac Ysgrifennydd y Bwrdd yw'r arweinydd ar gyfer risg ac mae'n gyfrifol am sefydlu'r fframwaith polisi, y systemau a'r prosesau sydd eu hangen ar gyfer rheoli risgiau o fewn y sefydliad. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, rydym hefyd wedi penodi Rheolwr Llywodraethu a Risg pwrpasol i fwrw ymlaen â'r gwaith o ymgorffori ein trefniadau risg ymhellach ar draws y sefydliad.

Yn dibynnu ar natur y risg, mae uwch swyddogion eraill yn cymryd perchnogaethdros reoli a lliniaru, yn enwedig ar lefel ranbarthol ac mae fframwaith o gofrestrau risg ar waith i gefnogi'r trefniadau hyn.

Mae'r Bwrdd wedi cytuno ar bolisi a strategaeth rheoli risg ac mae hefyd wedi cytuno ar ddatganiad archwaeth risg, a ddarperir isod. Bydd hyn yn cael ei adolygu yn y flwyddyn nesaf wrth i Llais symud allan o'i gyfnod sefydlu.

Archwaeth Risg Llais

Cyllid /Gwerth Arian	**RA 1**	Mae gennym awydd i gymryd risg yn erbyn unrhyw golled neu effaith ariannol. Mae gwerth am arian yn amcan allweddol.
	RA 2	Mae gennym awydd i gymryd risg yn awyddus i fuddsoddi lle mae budd i sefydlu systemau, swyddogaethau a gwasanaethau Llais.
Llywodraethu	**RA3**	Mae gennym awydd i gymryd risg yn erbyn penderfyniadau a allai beryglu cydymffurfiaeth â gofynion statudol, rheoleiddiol neu bolisi, yn enwedig yn ystod ein cyfnod sefydlu.
	RA 4	Mae gennym awydd brwd i gymryd risg gyda'n rheolaethau llywodraethu mewnol. Rydym am i'n rheolaethau mewnol adlewyrchu ein diwylliant. Rydym am i'n pobl deimlo eu bod wedi'u grymuso i wneud penderfyniadau a pheidio â theimlo eu bod wedi'u cyfyngu gan fiwrocratiaeth.
Cyflawni gweithredol a pholisi	**RA 5**	Mae gennym awydd brwd i gymryd risg mewn arloesedd. Rydym yn sefydliad uchelgeisiol newydd sydd eisiau gwneud newid go iawn i bobl Cymru.
Enw da	**RA 6**	Mae gennym awydd gofalus i gymryd risg ar gyfer penderfyniadau a allai effeithio'n andwyol ar sut mae ein partneriaid a'r cyhoedd yn ein gweld ni. Ein blaenoriaeth yw meithrin ymddiriedaeth a sefydlu perthnasoedd cadarnhaol.
Ein pobl	**RA 7**	Mae gennym awydd gwrth-risg ar gyfer penderfyniadau a allai gael effaith negyddol ar les ein pobl. Ein blaenoriaeth yw meithrin ymddiriedaeth gyda'n staff a'n gwirfoddolwyr.
	RA 8	Mae gennym awydd brwd i gymryd risg i helpu ein pobl i ddatblygu ac i wneud pethau'n wahanol ac er gwell. Rydym am roi cyfleoedd i'n pobl rannu syniadau ac awgrymu ffyrdd newydd o weithio.
Gwybodaeth a data	**RA 9**	Mae gennym awydd gwrth-risg o ran diogelwch y wybodaeth a'r data sydd gennym am ein pobl a'r cyhoedd a'r difrod a allai gael ei achosi gan ddatgelu'r wybodaeth honno.
	RA 10	Mae gennym awydd brwd i gymryd risg o ran rhannu gwybodaeth a fydd yn gwella cydweithio â'n partneriaid strategol, ond dim ond lle mae'r nod yw gwella gwasanaethau i bobl Cymru.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

Y fframwaith rheoli risg

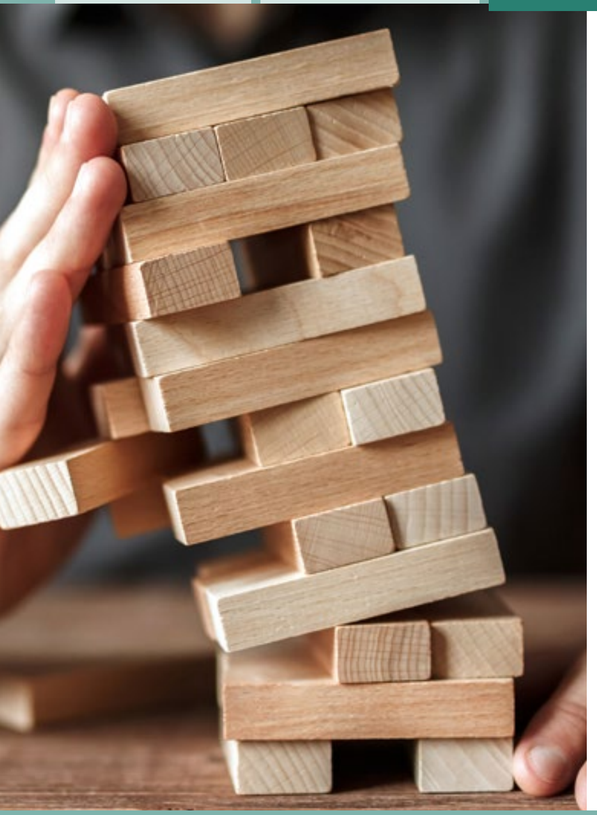
Mae gwaith datblygu sylweddol wedi'i wneud yn ystod 2025-26 i ailddatblygu a gwreiddio ymhellach ein dull o reoli risg er mwyn gweithredu'r Polisi a'r Strategaeth Rheoli Risg newydd a gytunwyd ym mis Mawrth 2025.

Cymeradwyodd y Bwrdd hefyd Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd, sy'n darparu fframwaith ar gyfer adrodd ynghylch cynnydd gyda chyflawniad ein blaenoriaethau a nodwyd, yn enwedig y rhai a fynegir yn ein strategaeth 3 blynedd a'n cynlluniau blynyddol, ond mae hefyd yn ceisio amlinellu'r risg o beidio â chyflawni'r blaenoriaethau hyn.

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn parhau i fod yn gyfrifol am fonitro effeithiolrwydd ein dull o ymdrin â risg fel ein bod yn cyrraedd ein potensial llawn.

Wrth fonitro'r gweithrediad parhaus, bydd unrhyw risgiau i'r methiant i gyflawni neu fylchau yn y modd y cyflawnir ein nodau a'n hamcanion yn cael eu nodi a'u gweithredu gyda chamau unioni yn cael eu cytuno a'u gweithredu i liniaru a sicrhau bod y cynllun yn parhau i symud ymlaen.

Ym mhob cyfarfod o Fwrdd Llais, mae'r Bwrdd yn derbyn adroddiad risg strategol/corfforaethol, sy'n rhoi cyfrif lefel uchel o'r holl risgiau sydd wedi'u cynnwys ar y gofrestr risg gorfforaethol. Cyhoeddir yr adroddiad hwn yn y parth cyhoeddus, gan sicrhau tryloywder a didwylledd ynghylch y risgiau strategol y mae Llais wedi'u nodi fel effeithiau posibl ar gyflawni blaenoriaethau strategol y Bwrdd.

Gall aelodau'r cyhoedd ac unrhyw randdeiliaid eraill wneud sylwadau ar yr adroddiadau risg hyn neu godi cwestiynau amdanynt, yn unol â Rheolau Sefydlog Bwrdd Llais.

Yn ogystal â hyn, mae aelodau'r Tîm Gweithredol yn cynnal cyfarfodydd sicrwydd gyda'u rhanbarthau a'u timau priodol i drafod rheoli risgiau parhaus a gynhelir ar lefelau rhanbarthol a thîm. Trafodir adroddiadau yn Tîm Arwain a'r Tîm Gweithredol i sicrhau dull cytbwys a chyson. Cynhelir croesgyfeirio risgiau a chydweithio cytunedig, yn ôl yr angen.

Yn ystod y flwyddyn, nodwyd y cynnydd cadarnhaol gyda'r gwaith ar reoli risg a gweithrediad llwyddiannus y Strategaeth Rheoli Risg drwy adroddiad archwilio mewnol ar reoli risg a roddodd sicrwydd rhesymol i'r Bwrdd ar gynnydd.

Cynhaliodd y Bwrdd a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg mewn partneriaeth weithdy risg ym mis Mawrth 2026 hefyd, a gadarnhaodd y cynnydd cadarnhaol a wnaed, ond a nododd hefyd ddatblygiadau a mireinio pellach ar gyfer y flwyddyn i ddod, gan gynnwys adolygiad o ddatganiad archwaeth risg y sefydliad.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

Proffil risg

Ar ddiwedd mis Mawrth 2026, roedd 18 o risgiau strategol wedi'u disgrifio yn y Gofrestr Risg Gorfforaethol sy'n cynrychioli'r risgiau mwyaf arwyddocaol i'r sefydliad, a allai effeithio ar gyflawni blaenoriaethau strategol y Bwrdd.

Y themâu risg allweddol canlynol ar y gofrestr risg gorfforaethol yw:

2 risg uchel:

- Methiant systemau TG
- Trefniadau dysgu a datblygu

2 risg uchel:

- Argaeledd cyllid ac adnoddau
- Ein pobl - lefelau salwch a lles

12 risg gymedrol:

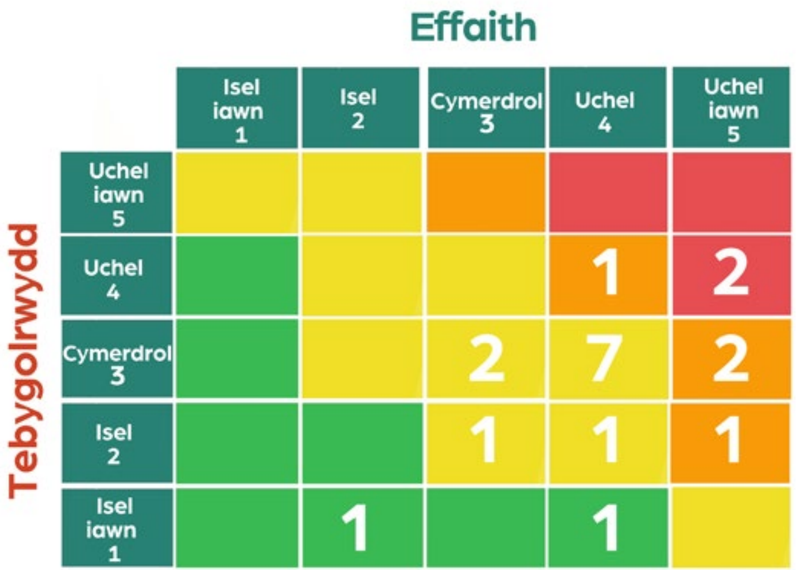
- Effaith ariannol ar gyflawniad sy'n ymwneud â phobl a sgiliau
- Diwylliant sefydliadol
- Gwirfoddolwyr - recriwtio a datblygu
- Galw annisgwyl/ansicrwydd ynghylch y galw
- Strategaeth swyddfeydd a lleoliadau Llais
- Gweithredu Digidol a TG
- Gwydnwch seiber
- Rhwymedigaethau statudol
- Trefniadau allweddol gyda darparwyr gwasanaethau partneriaeth
- Cysondeb cyfathrebu
- Effaith Etholiadau'r Senedd
- Gofynion statudol Gwrando ar Bobl

2 risg isel:

- Disgwyliadau'r cyhoedd a rhanddeiliaid
- Perthnasoedd partneriaeth.

Darperir map gwres isod sy'n dangos lledaeniad y risgiau ar y gofrestr risgiau corfforaethol ar 31 Mawrth 2026:

Mae'r risgiau sydd wedi'u cynnwys yn y gofrestr risg wedi bod yn destun craffu gan berchnogion risg, a her drwy adolygiad rheoli, craffu gan y Tîm Gweithredol ac adrodd i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg a'r Bwrdd yn ystod 2025-2026.

Dyma drosolwg o'r risgiau allweddol hyn

Effaith ar ddarpariaeth, pobl a sgiliau

Mae sawl risg ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon – maent yn amrywio rhwng lefelau risg cyfredol o 12 a 20 ac mae gan bob un gamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau hyn.

Mae'r rhain yn cynnwys adolygiadau parhaus o ofynion ar gyfer rolau allweddol ac addasu i gyd-fynd â strategaeth 3 blynedd Llais a gyrru'r dull o gyd-gynhyrchu cynlluniau gwaith ar gyfer 2025-2026 i sicrhau y bydd lledaeniad ffrydiau gwaith yn fwy ymarferol o'i gymharu â 2024-2025 lle'r oedd rhaglenni gwaith yn cynnwys mwy o waith yn rhan olaf y flwyddyn.

Pwysau yn y system iechyd a gofal cymdeithasol ehangach

Mae sawl risg ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon – maent i gyd yn lefel risg o 12, gyda chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau a nodwyd.

Mae'r rhain yn cynnwys y cysylltiad rheolaidd â phartneriaid, yn enwedig sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol. Monitro'r galw yn weithredol. Cyfranogiad gweithredol mewn cyfarfodydd partneriaeth ar lefelau rhanbarthol a chenedlaethol. Rheoli'r newidiadau sy'n deillio o weithredu gofynion statudol newydd Gwrando ar Bobl a threfniadau gweithredu er mwyn ymgorffori'r gofynion newydd hyn yn effeithiol ac yn gyson ar draws Llais.

Dysgu a datblygu

Mae risg ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon. Y lefel risg gyfredol ar gyfer yr ardal hon yw 20, gyda chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risg.

Mae'r rhain yn cynnwys datblygu llwybrau dysgu a datblygu penodol i'r proffesiwn ar gyfer ymgysylltu, eiriolaeth a swyddogaethau eraill. Cyflwyno hyfforddiant CRM wedi'i alinio â gweithdrefnau gweithredu sefydlog a rolau defnyddwyr. Lansio'r polisi/gweithdrefn drwy sesiynau ymwybyddiaeth ar draws pob tîm a gweithredu rhaglen datblygu rheolwyr canol.

Strategaeth swyddfa a lleoliad

Mae risg ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon. Y lefel risg gyfredol ar gyfer yr ardal hon yw 12, gyda chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risg. Mae'r rhain yn cynnwys adolygiadau lleoliad pellach ac adnewyddu prydlesi mewn rhai lleoliadau Llais a nodi safleoedd newydd lle bo angen.

Cyllid

Mae risg ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon gyda lefel risg gyfredol o 15, gyda chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risg.

Mae'r rhain yn cynnwys datblygu a gweithredu hyfforddiant pellach i staff ar bolisïau a rheolaethau sy'n ymwneud â chyllid. Ymgysylltu pellach â deiliaid cyllidebau i gwblhau cyllidebau dirprwyedig y cytunwyd arnynt ac i ddatblygu cynlluniau ariannol tymor canolig i gefnogi'r gwaith cynllunio strategaeth ar gyfer y 3-5 mlynedd nesaf.

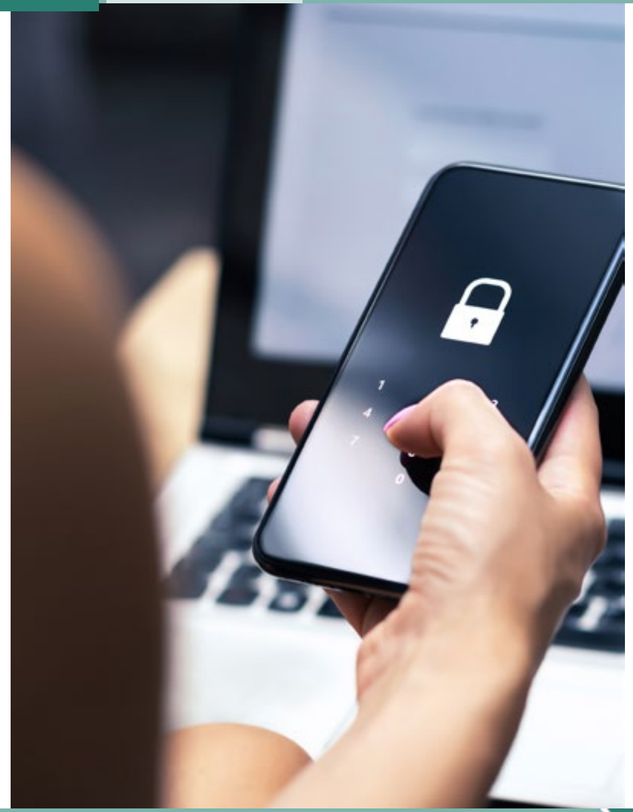

Digidol, seiber a TG

Mae rhai risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol yn cwmpasu'r thema hon gyda sgoriau rhwng lefelau risg cyfredol o 10 ac 20. Dyma fu'r maes â'r sgôr risg uchaf yn gyson ym mhroffil risg Llais dros y flwyddyn ddiwethaf ond mae wedi gwneud cynnydd sylweddol yn ystod y misoedd diwethaf. Mae'r cynnydd hwn yn cynnwys cyflawni Hanfodion Seiber a drafftio strategaeth ddigidol.

Mae rhagor o waith i'w wneud, gan gynnwys parhau i ddatblygu'r strategaeth a phenodi arweinwyr gweithredol dynodedig ar gyfer meysydd digidol a TG.

Bu ffocws parhaus ar y maes hwn i sicrhau ein bod yn bwrw ymlaen â gwaith sicrwydd a datblygu pellach ar wybodaeth a llywodraethu digidol i sicrhau bod gennym y fframwaith, y system, y polisïau a'r prosesau cywir, a bod rheolaethau mynediad yn cael eu tynhau ymhellach.

ARCHWILIO MEWNOL, ALLANOL A GWRTH-DWYLL

Darperir ein swyddogaeth Archwilio Mewnol gan Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru.

Mae gennym gynllun archwilio mewnol sy'n defnyddio dull sy'n seiliedig ar risg. Mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg, y Tîm Gweithredol a Thîm Arwain yn cynghori ac yn cytuno ar y cynllun.

Mae ein harchwilwyr mewnol yn cyflwyno adroddiadau am ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd ein systemau (ariannol, corfforaethol a rheoleiddio'r gweithlu) o reolaeth fewnol, ynghyd ag argymhellion ar gyfer gwella i'r rheolwyr a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg. Darperir asesiad cyffredinol ein harchwilwyr mewnol a barn Pennaeth Archwilio Mewnol isod:

Rydym hefyd yn cysylltu'n agos ag Archwilio Cymru ac yn cymryd rhan weithredol yn eu rhaglen waith bob blwyddyn. Mae cynrychiolwyr Archwilio Cymru yn mynychu ein Bwrdd a'n Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg, yn ôl yr angen.

Rydym yn derbyn Adroddiad Archwiliad o Ddatganiadau Ariannol a Ilythyr Rheoli, sy'n adrodd ar faterion a godir yn ystod archwiliad ein datganiadau ariannol.

Mae gennym Bolisi Gwrth-dwyll a gwasanaeth gwrth-dwyll, a ddarperir gan Bartneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru. Darperir diweddariadau ac adroddiad blynyddol i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg. Mae hyfforddiant a chyfathrebiadau gwrth-dwyll hefyd wedi'u darparu i'n staff, a amlinellir ymhellach yn yr Adroddiad Tâl.

Barn Pennaeth Archwilio Mewnol 2025-2026

Mae Bwrdd Llais yn gyfrifol am gynnal system gadarn o reolaeth fewnol sy'n cefnogi cyflawniad amcanion y sefydliad ac mae hefyd yn gyfrifol am roi trefniadau ar waith i gael sicrwydd ynghylch effeithiolrwydd y system gyffredinol honno. Elfen allweddol yn y llif sicrwydd hwnnw yw'r farn sicrwydd gyffredinol gan Bennaeth Archwilio Mewnol.

Mae'r adran hon yn nodi Barn Pennaeth Archwilio Mewnol ynghyd â chanlyniadau cryno'r gwaith archwilio mewnol a gyflawnwyd yn ystod y flwyddyn.

Diben barn flynyddol Pennaeth Archwilio Mewnol yw cyfrannu at y sicrwydd sydd ar gael i'r Prif Weithredwr fel Swyddog Cyfrifyddu a'r Bwrdd sy'n sail i asesiad y Bwrdd ei hun o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol. Mae'r cynllun archwilio mewnol cymeradwy yn canolbwyntio ar risg ac felly mae'r Bwrdd yn defnyddio'r canlyniadau hyn ynghyd â ffynonellau sicrwydd eraill wrth wneud asesiad crwn o reolaeth at ddibenion y Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Mae cwmpas y farn yn cwmpasu meysydd a archwiliwyd yn y cynllun archwilio sy'n seiliedig ar risg a gytunwyd gyda'r uwch reolwyr ac a gymeradwywyd gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg, a gwybodaeth arall a gafwyd yn ystod y flwyddyn y bernir ei bod yn berthnasol i waith archwilio mewnol.

Dylid dehongli asesiad Pennaeth Archwilio Mewnol yn y cyd-destun hwn wrth adolygu effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol a'i ystyried yn sbardun mewnol ar gyfer gwelliant parhaus. Nodir barn Pennaeth Archwilio Mewnol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd cyffredinol fframwaith llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth y sefydliad isod.

Barn gyffredinol Pennaeth Archwilio Mewnol ar gyfer 2025-2026 yw:

Sicrwydd rhesymol

Gall y Bwrdd gymryd Sicrwydd Rhesymol bod trefniadau i sicrhau llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol, o fewn y meysydd hynny sy'n cael eu hadolygu, wedi'u cynllunio'n addas a'u cymhwyso'n effeithiol. Mae rhai materion angen sylw rheolwyr wrth ddylunio rheolaethau neu gydymffurfio gydag effaith isel i gymedrol ar amlygiad i risg weddilliol nes eu bod wedi'u datrys.

Crynodeb o Aseiniadau Archwilio

Mae'r farn hon yn crynhoi canlyniadau'r gwaith a wnaed yn ystod y flwyddyn. Mewn rhai achosion, gellir cynnwys gwaith archwilio o flynyddoedd blaenorol hefyd a lle bo hyn yn wir, rhoddir manylion. Mae'r farn hon hefyd yn cyfeirio at sicrwydd a dderbyniwyd drwy archwiliad mewnol o systemau rheoli a weithredir gan sefydliadau eraill GIG Cymru.

Mae'r sylw archwilio yn y cynllun y cytunwyd arno gyda'r rheolwyr wedi canolbwyntio'n fwriadol ar feysydd risg strategol a gweithredol allweddol; felly, gall canlyniad yr adolygiadau archwilio hyn amlygu gwendidau rheoli sy'n effeithio ar y farn sicrwydd gyffredinol.

Yn gyffredinol, rhoddwyd y sicrwydd canlynol i'r Bwrdd bod trefniadau i sicrhau llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol wedi'u cynllunio'n addas a'u cymhwyso'n effeithiol yn y meysydd sylweddol a rhesymol yn y tabl isod.

Lle mae materion allweddol blaenoriaeth uchel wedi'u nodi, mae'r rheolwyr yn ymwybodol o'r materion penodol a nodwyd ac wedi cytuno ar gynlluniau gweithredu i wella rheolaeth yn y meysydd hyn.

Dangosir crynodeb o'r canfyddiadau a'r camau rheoli gofynnol isod.

Tabl 1 – Crynodeb o Archwiliadau 2025/2025

Sicrwydd Sylweddol	Dim
Sicrwydd Rhesymol	• Partneriaethau Allanol – Darparwyr Gwasanaeth • Rheoli risg • Diwylliant a gwerthoedd • Seiber-Gydnwch
Sicrwydd Cyfyngedig	Dim
Anfoddhaol	Dim
Cynghorol/dim barn	Dim

Dangosir crynodeb o'r canfyddiadau a'r camau rheoli gofynnol isod.

Partneriaethau allanol – darparwyr gwasanaethau

Cynhaliwyd yr archwiliad hwn yn ystod mis Awst a mis Hydref 2025. Mae Llais yn dibynnu ar ddarparwyr trydydd parti ar gyfer gwasanaethau hanfodol, gan gynnwys Gwasanaethau a Rennir y GIG ar gyfer systemau cyllid, caffael a gweithlu a Centerprise ar gyfer swyddogaethau TG.

Asesodd yr adolygiad hwn strwythurau llywodraethu, arferion rheoli risg, ac effeithiolrwydd gweithredol y partneriaethau hyn, gyda'r bwriad o nodi meysydd i'w gwella a sicrhau gwerth am arian. I Llais, mae'n hanfodol bod trefniadau partneriaeth yn gadarn, yn dryloyw, ac yn cyd-fynd â nodau'r sefydliad. Rhoddodd yr archwiliad sicrwydd rhesymol.

Roedd yna ychydig o feysydd datblygu, a oedd yn cynnwys adolygu'r cytundeb lefel gwasanaeth gyda Phartneriaeth Gwasanaethau a Rennir y GIG yn llawn a ffurfioli'r trefniadau monitro ac adrodd, adolygiad o'r trefniadau cytundebol gyda Centerprise ac ymgorffori rheoli risg mewn templedi cytundeb.

Rheoli risg

Cynhaliwyd yr archwiliad hwn yn ystod mis Hydref a mis Tachwedd 2025. Mae rheoli risg yn chwarae rhan hanfodol wrth gefnogi Llais i gyflawni ei swyddogaethau a'i amcanion strategol yn effeithiol. Fel corff a noddir gan Lywodraeth Cymru, rhaid i Llais ddangos llywodraethu cadarn, tryloywder ac atebolrwydd ym mhob agwedd ar ei waith.

Edrychodd yr archwiliad hwn ar y trefniadau rheoli risg sy'n datblygu yn Llais yn dilyn mabwysiadu strategaeth rheoli risg newydd ym mis Mawrth 2025. Rhoddodd yr archwiliad sicrwydd rhesymol.

Cydnabuwyd bod cynnydd cadarnhaol wedi'i wneud mewn cyfnod cymharol fyr. Fodd bynnag, roedd angen gwaith datblygu pellach o amgylch olrhain risgiau, ymgorffori rheoli risg ymhellach ar draws Llais gan gynnwys hyfforddiant a datblygiad ac olrhain tueddiadau risg dros amser.

Diwylliant a gwerthoedd

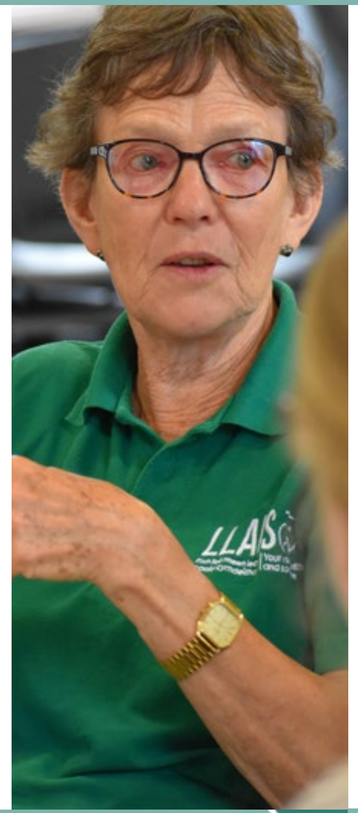
Cynhaliwyd yr archwiliad hwn rhwng Ionawr a Mawrth 2026. Mae Llais yn sefydliad cymharol newydd o hyd yn dilyn newid sefydliadol sylweddol yn 2023. Fodd bynnag, mae diwylliant sefydliadol cryf, wedi'i alinio â gwerthoedd wedi'u diffinio'n glir, yn hanfodol i lwyddiant Llais.

Mae diwylliant yn siapio ymddygiadau, yn dylanwadu ar wneud penderfyniadau, ac yn pennu pa mor effeithiol y gallwn ymateb i heriau a chyfleoedd. Mae Llais yn glir, pan fydd gwerthoedd wedi'u hymgorffori drwy gydol llywodraethu, arweinyddiaeth ac arferion gweithredol, eu bod yn creu sylfaen ar gyfer ymddygiad moesegol, ymgysylltiad da â staff a hyder rhanddeiliaid. Rhoddodd yr archwiliad hwn sicrwydd rhesymol.

Roedd un maes arfaethedig i'w ddatblygu ymhellach, sef adolygiad o rôl llysgennad rhanbarthol presennol aelodau'r Bwrdd ac egluro ei chwmpas a'i gweithrediad yn ymarferol, ac mae hyn wedi'i wneud ac mae trefniadau diwygiedig yn cael eu datblygu a'u cyflwyno.

Gwydnwch seiber

Cynhaliwyd yr archwiliad hwn ym mis Mawrth ac Ebrill 2026. Rhoddodd yr archwiliad hwn sicrwydd rhesymol. Rheolir risgiau sy'n gysylltiedig â seiber ar lefelau corfforaethol a gweithredol, gyda'r risg seiber-wydnwch ar y gofrestr risg gorfforaethol yn destun goruchwyliaeth reolaidd gan y Tîm Gweithredol, sydd â chyfrifoldeb gweithredol am ddiogelwch digidol a seiber a adroddiadau sicrwydd a ddarperir i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg. Nodwyd cynnydd da yn y maes hwn yn ystod y misoedd diwethaf gyda Cyber Essentials Plus wedi'i gyflawni a'r achrediad ar gyfer IASME yn cael ei geisio.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

Cwblhau ac olrhain ymatebion rheolwyr i archwiliadau mewnol ac allanol

Mae rheolwyr Llais wedi rhoi olrhain argymhellion archwilio ar waith ac wedi cynnal hwnnw yn ystod 2025/2026. Mae'r traciwr hwn yn cofnodi'r holl argymhellion a ddarperir gan archwilwyr mewnol ac allanol. Mae'n nodi'r camau gweithredu y cytunwyd arnynt, y swyddogion arweiniol, yr amserlenni ar gyfer gwneud ymatebion a'r allbynnau/canlyniadau o gwblhau'r camau gweithredu.

Mae'r olrheinydd hwn wedi cael ei adrodd i'r Tîm Gweithredol i drafod a monitro cynnydd. Mae'r olrheinydd hefyd yn cael ei adrodd i bob cyfarfod o'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg at ddibenion sicrwydd, lle mae 17 o argymhellion wedi'u cwblhau'n foddhaol yn ystod y flwyddyn.

Mae 6 yn parhau i fod heb eu cwblhau'n llawn ar ddiwedd y flwyddyn, ond mae cynnydd wedi'i wneud a dyddiadau cwblhau newydd wedi'u nodi, lle bo angen. Mae 2 argymhelliad heb gyrraedd eu dyddiad targed gwreiddiol eto. Ychwanegwyd 3 argymhelliad newydd ar ddiwedd y flwyddyn ariannol yn dilyn yr archwiliad Seiber-Gydnwch a'r archwiliad Gwerthoedd a Diwylliant a gafodd eu hystyried gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg.

Llywodraethu gwybodaeth

Mae diogelu data personol yn bwysig i Llais. Mae'n ofynnol i'n staff ymgymryd â hyfforddiant diogelu data gorfodol er mwyn sicrhau ein bod yn parhau i gydymffurfio â Deddf Diogelu Data 2018 (GDPR). Yn ystod y flwyddyn rydym wedi parhau i weithio gyda'n cyflenwr trydydd parti i ddatrys problemau a brofwyd gyda mynediad at y platfform dysgu a datblygu.

Bu 6 digwyddiad yn ymwneud â data personol yn ystod y flwyddyn. Mae ein tîm Gwasanaethau Corfforaethol wedi monitro ac yn adolygu ein trefniadau llywodraethu gwybodaeth ar draws y sefydliad i sicrhau eu bod yn cael eu cryfhau mewn ymateb i unrhyw ddigwyddiadau, gan gynnwys digwyddiadau a fu bron â digwydd.

Derbyniwyd 12 cais am wybodaeth o dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Fodd bynnag, cafodd un cais ei ohirio, oherwydd maint a chwmpas y cais a'r ffaith nad oedd y ceisydd yn teimlo ei fod yn gallu mireinio paramedrau'r cais. Ymatebwyd i bob cais arall o fewn yr amserlenni penodedig o 20 diwrnod gwaith.

Ni dderbyniwyd unrhyw Geisiadau Mynediad at Ddata yn ystod y flwyddyn.

Cyflawnwyd achrediad Cyber Essentials Plus yn ystod y flwyddyn, ac mae gwaith yn mynd rhagddo i gyflawni ardystiad IASME yn 2026-27.

Chwythu'r chwiban (codi pryderon)

Anogir ein holl bobl i godi materion sy'n peri pryder ynghylch camwedd sy'n dod i'w sylw tra byddant yn y gwaith neu'n ymgymryd â gweithgareddau ar ran Llais. Rydym yn ystyried bod adnabod camweddau yn fewnol yn gyfraniad pwysig at reoli risg gorfforaethol a sicrhau llywodraethu da.

Mae gennym bolisi a gweithdrefnau chwythu'r chwiban (codi pryderon) mewnol sy'n adlewyrchu darpariaethau Deddf Datgelu er Lles y Cyhoedd 1998 ac yn nodi sut i godi materion o'r fath. Yn 2025/2026 ni chodwyd unrhyw bryderon o dan y polisi.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

TÂL A STAFF

ADRODDIAD TÂL

Datganiad polisi tâl

Mae'r datganiad polisi Talu hyn yn cwmpasu'r cyfnod, 1 Ebrill 2025 i 31 Mawrth 2026 ac yn darparu'r fframwaith ar gyfer gwneud penderfyniadau ar thâl a gwneud penderfyniadau ar thâl uwch reolwyr.

Tâl (gan gynnwys cyflog) a hawliau pensiwn

Mae'r adrannau canlynol yn rhoi manylion am Fwrdd Llais, aelodau'r Pwyllgor Annibynnol Archwilio a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg a staff uwch a'u buddiannau cyflog a phensiwn.

Cyfanswm un ffigur o dâl

Mae 'cyflog' yn cynnwys cyflog gros, goramser, ac unrhyw lwfans arall i'r graddau y mae'n destun trethiant yn y DU. Mae'r adroddiad hwn yn seiliedig ar daliadau cronedig a wnaed gan Llais ac a gofnodwyd yn y cyfrifon hyn.

Ni thalwyd unrhyw fuddion mewn nwyddau na bonysau yn 2024-2025 na 2025-2026.

Tâl (gan gynnwys cyflog) a hawliau pensiwn aelodau Bwrdd Llais (yn amodol ar archwiliad)

Enw	Teitl	Cyflog		Buddion Pensiwn		Cyfanswn	
		2025/2026 (bandiau o £5,000)	2024/2025 (bandiau o £5,000)	2025/2026 (i'r £1,000 agosaf)	2024/2025 (i'r £1,000 agosaf)	2025/2026 (bandiau o £5,000)	2024/2025 (bandiau o £5,000)
Medwin Hughes	Cadeirydd	15-20	15-20	0	0	15-20	15-20
Grace Quantock	Is-gadeirydd	10-15	10-15	0	0	10-15	10-15
Bami Adenipekun	Aelod Anweithredol	5-10	5-10	0	0	5-10	5-10
Barbara Harrington	Aelod Anweithredol	0	5-10	0	0	0	5-10
Jack Evershed	Aelod Anweithredol	5-10	5-10	0	0	5-10	5-10
Jason Smith	Aelod Anweithredol	5-10	5-10	0	0	5-10	5-10
Karen Lewis	Aelod Anweithredol	10-15	10-15	0	0	10-15	10-15
Dr Rajan Madhok	Aelod Anweithredol	5-10	5-10	0	0	5-10	5-10
Mair Gwynant[1]	Aelod Anweithredol	0-5	0	0	0	0-5	0

1. Dechreuodd Mair Gwynant ei phenodiad fel Aelod Anweithredol ar 1 Hydref 2025; y band ar gyfer y cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn ar gyfer 2025-26 oedd £5,000-£10,000.

2. Daeth tymor swydd Barbara Harrington fel Aelod Anweithredol i ben ar 1 Ionawr 2025.

Cyfanswm ffigwr tâl unigol ar gyfer uwch-reolwyr (yn amodol ar archwiliad)

Enw	Teitl	Cyflog		Buddion Pensiwn		Cyfanswn	
		2025/2026 (bandiau o £5,000)	2024/2025 (bandiau o £5,000)	2025/2026 (i'r £1,000 agosaf)	2024/2025 (i'r £1,000 agosaf)	2025/2026 (bandiau o £5,000)	2024/2025 (bandiau o £5,000)
Alyson Thomas	Prif Weithredwr	125-130	125-130	38	38	165-170	160-165
Joanne Bolton	Cyfarwyddwr Strategol Gweithredu a Gwasanaethau Corfforaethol [1]	45-50	60-65	29	15	75-80	75-80
Ben Eaton	Cyfarwyddwr Gweithredol Cynllunio a Chyflenwi / Dirprwy Brif Weithredwr [2]	95-100	85-90	25	22	120-125	110-115
Angela Mutlow	Cyfarwyddwr Gweithredu Corfforaethol	80-85	75-80	27	0	105-110	75-80
Richard Bevan	Ysgrifennydd Dros Dro'r Bwrdd [3]	35-40	75-80	0	0	35-40	75-80
RIchard Bevan	Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol/Ysgrifennydd y Bwrdd[4]	60-65	0	43	0	100-105	0

1. Dechreuodd Joanne Bolton yn ei swydd ar 22 Gorffennaf 2024, y band ar gyfer y cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn ar gyfer 2024-2025 oedd £85,000 i £90,000. Ymddiswyddodd Joanne o'i rôl yn Llais ar 3 Hydref 2025, y band ar gyfer y cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn ar gyfer 2025-2026 oedd £90,000-£95,000. Mae'r tâl a ddatgelwyd yn adlewyrchu taliadau a wnaed yn ystod 2024-2025 a 2025-2026.
2. Yn dilyn diwedd y flwyddyn, ail-werthuswyd rôl Ben Eaton, gyda chyflog cyfwerth â llawn amser diwygiedig o £110,000-£115,000 yn weithredol o 6 Hydref. Bydd y cynnydd o £5,000 yn cael ei dalu a'i ôl-ddyddio i 6 Hydref 2025 yn 2026-27. Mae croniad wedi'i gydnabod ar 31 Mawrth 2026 ac fe'i datgelir, gan ddangos costau cyflogwr gros o £7,000 yn Nodyn 9 o'r datganiadau ariannol.
3. Dechreuodd Richard Bevan yn ei swydd, trwy fanc y GIG, ar sail rhan-amser dros dro o oriau amrywiol fel Ysgrifennydd Dros Dro'r Bwrdd ar 1 Ebrill 2024. Y band ar gyfer y cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn ar gyfer 2024-2025 oedd £105,000-£110,000.
4. Wedi hynny, penodwyd Richard Bevan yn barhaol i rôl Cyfarwyddwr Llywodraethu Corfforaethol ac Ysgrifennydd y Bwrdd, ar sail rhan-amser ar 1 Awst 2025. Y band ar gyfer y cyflog cyfwerth â llawn amser, blwyddyn lawn ar gyfer 2025-2026 oedd £90,000-£95,000. Mae'r ffigur Pensiwn a adroddwyd ar gyfer Richard Bevan yn cynnwys swm bach sy'n ymwneud â buddion Cynllun gohiriedig 2015, sydd wedi'u cysylltu ag aelodaeth weithredol yr unigolyn ar ôl ailymuno â'r Cynllun. Mae costau cyflog dros dro Richard Bevan wedi'u cynnwys o fewn 'costau staff eraill' yn y tabl costau staff ar dudalen 115

Mae buddion pensiwn cronedig sydd wedi'u cynnwys yn y tabl hwn ar gyfer unrhyw unigolyn yr effeithir arno gan y Dull Rheoli Pensiynau Gwasanaeth Cyhoeddus wedi'u cyfrifo yn seiliedig ar eu cynnwys yn y cynllun etifeddiaeth ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2015 a 31 Mawrth 2022, yn dilyn dyfarniad McCloud.

Mae'r Dull Rhwymedi ar gyfer Pensiynau Gwasanaeth Cyhoeddus yn berthnasol i unigolion a oedd yn aelodau, neu'n gymwys i fod yn aelodau, o gynllun pensiwn gwasanaeth cyhoeddus ar 31 Mawrth 2012 ac a oedd yn aelodau o gynllun pensiwn gwasanaeth cyhoeddus rhwng 1 Ebrill 2015 a 31 Mawrth 2022.

Mae sail y cyfrifiad yn adlewyrchu'r sefyllfa gyfreithiol bod yr aelodau yr effeithiwyd arnynt wedi cael eu rholio'n ôl i'r cynllun etifeddiaeth perthnasol ar gyfer y cyfnod rhwymedi a bydd hyn yn berthnasol oni bai bod yr aelod yn arfer ei hawl yn weithredol ar ymddeoliad i benderfynu yn lle hynny dderbyn buddion a gyfrifir o dan delerau'r cynllun pensiwn blaenorol.

Tâl Aelodau Annibynnol y Pwyllgor

Daeth penodiadau'r ddau aelod annibynnol i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg, a wnaed ym mis Ionawr 2024, i ben ar 31 Ionawr 2026.

Yn ystod eu cyfnod yn y swydd, derbyniodd pob un o'r aelodau dâl o fewn y band £0 - £5,000 y flwyddyn ac nid oeddent yn gymwys i gael buddion pensiwn.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

Pensiwn

Mae gweithwyr Llais yn gymwys i gael mynediad at Gynllun Pensiwn y GIG, ac mae'r rhan fwyaf o staff yn aelodau o'r cynllun.

Ymunodd Llais â chynllun pensiwn y GIG ac mae staff a drosglwyddodd ar 1 Ebrill 2023, o'r cyn Fwrdd a Chynghorau Iechyd Cymuned yng Nghymru, a oedd yn aelodau o'r cynllun, yn parhau i fod yn aelodau o'r cynllun.

Mae'r Prif Weithredwr a staff a gyflogir yn uniongyrchol yn gymwys i fod yn aelodau o Gynllun Pensiwn y GIG. Mae'r cynllun yn gynllun budd-daliadau diffiniedig, heb ei ariannu, sy'n cwmpasu cyflogwyr y GIG a chyflogwyr eraill, Meddygfeydd Teulu, a chyrff eraill, a ganiateir o dan gyfarwyddyd yr Ysgrifennydd Gwladol, yng Nghymru a Lloegr.

Nid yw'r cynllun wedi'i gynllunio i gael ei redeg mewn ffordd a fyddai'n galluogi'r GIG a chyrff eraill i nodi eu cyfran o asedau a rhwymedigaethau sylfaenol y cynllun.

Felly, cyfrifir am y cynllun fel pe bai'n gynllun cyfraniadau diffiniedig: cymerir bod y gost i'r corff o gymryd rhan yn y cynllun yn hafal i'r cyfraniadau sy'n daladwy i'r cynllun ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu. Dangosodd canlyniadau gwerthuso diweddaraf Cynllun Pensiwn y GIG fod cynnydd mewn budd-daliadau yn gofyn am gynnydd o 3.1% (20.68% i 23.7%) a chafodd hyn ei weithredu o 1 Ebrill 2024.

Fel sefydliad o fewn y cwmpas ariannu llawn, roedd y trefniant pontio ar y cyd (yn GIG Lloegr a GIG Cymru) yn weithredol o 2019/2020 lle byddai cyflogwyr yn y Cynllun yn parhau i dalu cyfraniadau cyflogwyr o 14.38% o dan eu proses dalu misol arferol, ac yng Nghymru byddai'r 9.4% ychwanegol yn cael ei ariannu gan Lywodraeth Cymru yn uniongyrchol i weinyddwr y Cynllun Pensiwn, Awdurdod Gwasanaethau Busnes y GIG (BSA, Asiantaeth Pensiynau'r GIG).

Er bod Llais yn cyllidebu ac yn cyfrif am gyfraniadau cyflogwyr eu staff o 14.38% yn y cynllun ariannol a'r adroddiadau cyllid, mae cost dybiannol y 9.4% ychwanegol yn cael ei hariannu'n uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru.

Cyfrifir swm y buddion pensiwn ar gyfer y flwyddyn sy'n cyfrannu at y ffigur cyfanswm sengl mewn ffordd debyg i'r dull a ddefnyddir i ddeillio gwerthoedd pensiwn at ddibenion treth ac mae'n seiliedig ar wybodaeth a dderbynnir gan actiwariaid.

Cyfrifir gwerth y buddion pensiwn a gronnwyd yn ystod y flwyddyn fel (y cynnydd gwirioneddol mewn pensiwn wedi'i luosi ag 20) ynghyd â (y cynnydd gwirioneddol mewn unrhyw swm cyfandaliad) llai (y cyfraniadau a wnaed gan yr unigolyn). Nid yw'r cynnydd gwirioneddol yn cynnwys cynnydd oherwydd chwyddiant nac unrhyw gynnydd neu ostyngiad oherwydd trosglwyddo hawliau pensiwn.

Nid yw hwn yn swm sydd wedi'i dalu i unigolyn gan Llais yn ystod y flwyddyn; mae'n gyfrifiad sy'n defnyddio gwybodaeth o'r tabl buddion pensiwn. Gall llawer o ffactorau ddylanwadu ar y ffigurau hyn e.e. newidiadau yng nghyflog person,p'un a ydynt yn dewis gwneud cyfraniadau ychwanegol i'r cynllun pensiwn ai peidio o'u cyflog a ffactorau gwerthuso eraill sy'n effeithio ar y cynllun pensiwn yn ei gyfanrwydd.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

Tablau datgelu cyflog a phensiwn (yn amodol ar archwiliad)

Hawliau Pensiwn Cyfarwyddwyr	Cyfanswm y pensiwn cronedig ar 31/03/26 (bandiau o £5,000)	Cynnydd gwirioneddol mewn pensiwn ar 31/03/26 (bandiau o £2,500)	Cyfanswm y swm cyfandaliad cronedig ar 31/03/26 £'000	Cynnydd / (gostyngiad) gwirioneddol mewn swm cyfandaliad ar 31/03/26 £'000	CETV ar 31/03/26 £'000	CETV ar 31/03/25 £'000	Cynnydd / (gostyngiad) gwirioneddol mewn CETV ar 31/03/26 £'000
Cyfarwyddwyr Gweithredol **Alyson Thomas (Prif Weithredwr)[1]**	20-25	-	2.5-5	-	407	349	35
Cyfarwyddwyr Eraill Joanne Bolton (Cyfarwyddwr Strategol Gweithrediadau a Gwasanaethau Corfforaethol)	0-5	-	0.25	-	42	16	20
Ben Eaton (Cyfarwyddwr Gweithredol Cynllunio a Chyflenwi / Dirprwy Brif Weithredwr)	0-5	-	0-2.5	-	58	35	10
Angela Mutlow (Cyfarwyddwr Corfforaethol Gweithrediadau)	20-25	40-45	0-2.5	0-2.5	406	366	23
Richard Bevan[2] (Cyfarwyddwr Corfforaethol Llywodraethu / Ysgrifennydd y Bwrdd)	0-5	-	2.5-5	-	43	2	34

1. Mae'r Prif Weithredwr yn aelod cyffredin o gynllun pensiwn y GIG.
2. Mae ffigur y Pensiwn a adroddwyd ar gyfer Richard Bevan yn cynnwys buddion Cynllun 2015 gohiriedig sy'n gysylltiedig ag aelodaeth weithredol yn dilyn ailymuno â'r Cynllun. Cyfeiriwch at y nodiadau troedyn ar y tabl Ffigur Cyfanswm Sengl o Dâl, tudalen 107, ynghylch dyddiadau cychwyn a gorffen ar gyfer uwch reolwyr.
3. Cyfeiriwch at y nodiadu troedyn ar y tabl Ffigur Cyfanswm Sengl o Dâl, tudalen 107, ynghylch dyddiadau cychwyn a gorffen ar gyfer uwch rheolwyr

Y Gwerthoedd Trosglwyddo sy'n Cyfateb i Arian Parod (CETV) yw'r gwerth cyfalafol a aseswyd yn actiwaraidd o fuddion y cynllun pensiwn a gronnwyd gan aelod ar adeg benodol. Y buddion a werthir yw buddion cronedig yr aelod ac unrhyw bensiwn priod amodol sy'n daladwy o'r cynllun.

Mae CETV yn daliad a wneir gan gynllun pensiwn, neu drefniant i sicrhau buddion pensiwn mewn cynllun pensiwn arall, neu drefniant pan fydd aelod yn gadael cynllun ac yn dewis trosglwyddo'r buddion pensiwn y maent wedi'u cronni yn eu cynllun blaenorol.

Mae'r ffigurau pensiwn a ddatgelir yn ymwneud â'r buddion a gronnwyd gan yr unigolyn o ganlyniad i'w haelodaeth gyfan o'r cynllun pensiwn, nid yn unig eu gwasanaeth mewn swydd uwch y mae'r datgeliad yn berthnasol iddo.

Mae ffigurau'r CETV a manylion pensiwn cysylltiedig yn cynnwys gwerth unrhyw bensiwn a drosglwyddwyd o gynllun neu drefniant arall, ynghyd ag unrhyw fudd-dal pensiwn ychwanegol a gronnwyd gan yr aelod drwy brynu blynyddoedd ychwanegol ar eu cost eu hunain. Cyfrifir CETVau yn unol â'r canllawiau a'r fframwaith a ragnodir gan Sefydliad a Chyfadran yr Actwariaid.

Mae'r cynnydd gwirioneddol yn y CETV yn cynrychioli'r cynnydd a ariennir yn effeithiol gan y cyflogwr. Mae'n ystyried y cynnydd mewn pensiwn cronedig oherwydd chwyddiant, cyfraniadau a delir gan y gweithiwr, gan gynnwys gwerth unrhyw fuddion a drosglwyddwyd o gynllun neu drefniant pensiwn arall, ac yn defnyddio ffactorau gwerthuso marchnad cyffredin ar ddechrau a diwedd y cyfnod.

ADRODDIAD STAFF

Mae ein cyfradd trosiant staff ar gyfer 2025–2026 wedi gostwng, gan ddangos ei fod yn 7.69% o'i gymharu â 14% o staff o fewn Llais yn 2024-2025.

Ni ddefnyddiwyd y Cynllun Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol yn ystod 2025–2026, a gyfrannodd at y gostyngiad a welwyd mewn trosiant. Rydym yn parhau i fod wedi ymrwymo i recriwtio a chadw gweithlu o ansawdd uchel i ddarparu ein gwasanaethau. I wneud hyn, rydym yn cynnig cyflog teg i weithwyr newydd, sy'n parchu lefelau cyflog gweithwyr presennol ac yn cydymffurfio â deddfwriaeth cyflog cyfartal.

Mae'r holl staff ac eithrio'r Prif Weithredwr yn cael eu cyflogi ar delerau ac amodau Agenda ar gyfer Newid y GIG. Mae'r Prif Weithredwr yn cael ei gyflogi ar delerau cyflog a thelerau gwasanaeth Gweithredwyr ac Uwch Swyddogion y GIG.

Bydd pob penodiad newydd yn cael ei osod yn awtomatig ar y pwynt cyflog isaf a'r hawl i wyliau blynyddol ar gyfer y rôl y maent wedi'u penodi iddi. Ni all unrhyw reolwr sy'n penodi gytuno i unrhyw amrywiad i hyn, heb wneud cais â thystiolaeth lle gellir ystyried gwasanaeth cyfrifadwy blaenorol a sgiliau trosglwyddadwy, yn unol â'n polisi a'n gweithdrefn ar gyfer pennu cyflogau cychwynnol.

Mae ein holl swyddi wedi bod yn destun gwerthusiad swydd. Mae pob rôl islaw'r Prif Weithredwr wedi'i bandio trwy broses paru swyddi a gwerthuso swyddi'r GIG i sicrhau tegwch, cysondeb a chydraddoldeb i bob aelod o staff. Penderfynwyd ar gyflog y Prif Weithredwr drwy'r cynllun Gwerthuso Swyddi ar gyfer Swyddi Uwch (JESP).

Dim ond pan fydd cynnydd sylweddol a pharhaol mewn cyfrifoldebau swydd oherwydd cynnydd, arloesedd neu dechnoleg newydd y derbynnir newidiadau i rolau presennol. Nid yw newidiadau syml i dasgau neu ychwanegu mwy o waith ar yr un lefel yn gymwys. Diffinnir y rhain yn fanwl yn y polisi gwerthuso swyddi newydd ac ailwerthuso swyddi wedi'u newid.

Er bod pob rôl yn destun gwerthusiadau blynyddol, nid yw cyfarfodydd codiad cyflog (i gynyddu cynnydd cyflog) yn digwydd yn flynyddol mwyach ac maent yn digwydd bob 2 neu 3 mlynedd yn dibynnu ar y band cyflog.

Caiff dyfarniadau cyflog blynyddol i staff ar yr Agenda ar gyfer Newid eu pennu gan Weinidogion Cymru a'u gweithredu yn unol â chylchlythyrau cyflog Llywodraeth Cymru.

Nid yw rôl y Prif Weithredwr yn derbyn unrhyw godiad cyflog (cynnydd) yn awtomatig ond mae'n ddarostyngedig i'r dyfarniad cyflog yn unol â threfniadau ar gyfer Rheolwyr Uchel lawn (VSM) mewn sefydliadau'r GIG, gan gynnwys cadarnhad terfynol gan Bwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth Llais.

Costau staff a chostau cysylltiedig (yn amodol ar archwiliad)

	2025/2026			2024/2025
	Staff Parhaol £'000	Staff Eraill* £'000	Cyfanswm costau staff £'000	Cyfanswm costau staff £'000
Cyflogau	4,273	805	5,078	4,626
Costau Nawdd Cymdeithasol	545	0	545	456
Cyfraniadau'r cyflogwr i Gynllun Pensiwn y GIG	554	0	554	541
Cyfanswm costau cyflog net	**5,372**	**805**	**6,177**	**5,623**
Cynllun Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol a chytundebau setliad	0	0	0	396
Ardoll Prentis	7	0	7	6
Cyfraniad Pensiwn Tybiannol o 9.4% (2023/2024; 6.3%)	361	0	361	353
Cyfanswm Costau Staff	**5,740**	**805**	**6,545**	**6,378**

*Mae staff eraill yn cynnwys staff asiantaeth a staff banc

Datgeliad Cyflog Teg (yn amodol ar archwiliad)

Mae'n ofynnol i gyrff sy'n adrodd ddatgelu'r berthynas rhwng cyflog y Cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf yn eu sefydliad a chyflog canolrifol gweithlu'r sefydliad. Dim ond cyflog y mae cyfanswm y cyflog yn ei gynnwys ac nid yw'n cynnwys taliadau diswyddo, cyfraniadau pensiwn cyflogwyr a gwerth trosglwyddo cyfwerth ag arian parod pensiynau.

Cymharebau Cyflog	2025/2026	2024/2025
Cyfanswm Cyflog y Cyflogwr Uchaf (£'000)	125 - 130	125 - 130
Newid canrannol mewn cyflog o'r flwyddyn ariannol flaenorol ar gyfer y cyflogwr uchaf	3.25%	5%
Newid canrannol mewn cyflog cyfartalog o'r flwyddyn flaenorol	3.51%	9%
Cyflog Canradd 25ain (£)	34,939	29,611
Cymhareb Cyflog Canradd 25ain	3.8:1	4.3:1
Cyflog Canradd Canolrifol (£)	43,272	41,768
Cymhareb Cyflog Canolrifol	3.0:1	3.1:1
Cyflog Canradd 75ain (£)	52,030	50,030
Cymhareb Cyflog Canradd 75ain	2.5:1	2.5:1

Ystod Cyflogau Staff	2025/2026 (£'000)	2024/2025 (£'000)
Cyflogai â'r Cyflog Uchaf	125-130	125-130
Cyflogai â'r Cyflog Isaf	25-30	20-25

Mae'r newid canrannol yn y cyflog cyfartalog o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol wedi'i effeithio'n bennaf gan y dyfarniad costau byw o 3.6% i staff a 3.25% i'r Prif Weithredwr

Yn ogystal, mae newidiadau sefydliadol wedi cyfrannu at y symudiad cyffredinol mewn cyflogau, gan gynnwys creu a gadael nifer bach o swyddi uwch yn wag yn ystod y flwyddyn, gan adlewyrchu addasiadau i strwythur a blaenoriaethau'r sefydliad.

Mae'r cymarebau cyflog yn dangos gostyngiad bach yn y bwlch cyflog. Mae hyn i raddau health oherwydd y dyfarniad costau byw i staff, a oedd ychydig yn uwch na'r hwnnw a ddyfarnwyd i'r Prif Weithredwr.

Roedd taliadau'r Cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf (Prif Weithredwr) o fewn y band £125,000 - £130,000 yn 2025-26 (2024-25; £125,000 - £130,000).

Yn unol â threfniadau cyflog y GIG ar gyfer gweithwyr sy'n dod o dan delerau ac amodau gwasanaeth cyflog uwch-swyddogion a swyddogion gweithredol, dyfarnwyd codiad costau byw o 3.25% i'r Prif Weithredwr yn 2025-26 (2024-25; 5%).

Mae taliadau'r Prif Weithredwr yn 3 gwaith (2024-25; 3.1) taliadau canolrif y gweithlu, sef £43,272 (2024-25; £41,768).

Yn 2025-26, ni chafodd unrhyw weithiwr (2024-25; dim) gydnabyddiaeth ariannol uwch na chyflog y Prif Weithredwr. Amrywiai'r gydnabyddiaeth ariannol rhwng £25,000 - £30,000 a £125,000 - £130,000 (2024-25; £20,000 - £25,000 i £125,000 - £130,000).

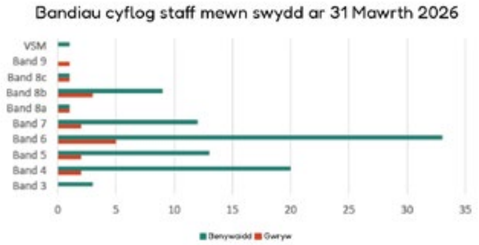
Niferoedd staff (yn amodol ar archwiliad)

Ar 31 Mawrth 2026, roedd Llais yn cyflogi 115 o staff, sy'n cynnwys 11 o weithwyr asiantaeth, roedd hyn yn gynnydd bach o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol pan oedd Llais yn cyflogi 111 o staff, ac roedd 4 o'r rhain yn weithwyr asiantaeth.

O'r 115 o staff, roedd 91 yn gweithio oriau llawn amser, ac roedd 24 aelod o staff yn gweithio oriau rhan amser. (2024-25; 84 llawn amser, 27 rhan amser)

O'r 115 o staff a gyflogwyd ar ddiwedd y flwyddyn, mae 95 o fenywod a 20 o ddynion. Mae hyn yn golygu, am bob aelod gwrywaidd o staff sy'n gweithio i Llais, fod 4.75 o fenywod. (2024-25; 5.5)

Y Cyfwerth Amser Cyflawn (WTE) ar gyfer y sefydliad oedd 109.91 (2024-25; 102.64).

Canran y gwrywod a'r menywod mewn bandiau cyflog

Mae'r siart yn dangos y gwahanol fandiau cyflog a ddefnyddiwn yn ein sefydliad ynghyd â nifer y gwrywod a'r menywod sy'n gweithio yn y bandiau cyflog hynny.

Recriwtio

Rhwng 1 Ebrill 2025 a 31 Mawrth 2026, hysbysebodd Llais 24 swydd yn allanol. Yn ystod y cyfnod hwn, dechreuodd 14 o unigolion gyflogaeth gyda Llais, yn cynnwys 3 dyn ac 11 benyw.

O'r 24 swydd a hysbysebwyd:

- Arweiniodd 1 rôl a hysbysebwyd at 2 benodiad: 1 swydd barhaol ac 1 swydd dros gyfnod mamolaeth.
- Daeth 5 swydd a hysbysebwyd i ben heb unrhyw ymgeiswyr addas wedi'u nodi i'w penodi.
- Hysbysebwyd a chynigiwyd 5 swydd yn llwyddiannus; fodd bynnag, ni ddechreuodd yr ymgeiswyr a benodwyd eu cyflogaeth tan ar ôl 31 Mawrth 2026.

Bwlch cyflog rhwng y rhywiau (heb fod yn destunarchwiliad)

Dyma'r drydedd flwyddyn i ni adrodd ar ein bwlch cyflog rhwng y rhywiau ers i ni gael ein sefydlu ym mis Ebrill 2023.

Rydym yn cynhyrchu datganiad bwlch cyflog rhwng y rhywiau ar wahân bob blwyddyn sy'n cynnwys mwy o fanylion ynghylch yr hyn y mae ein data yn ei ddweud wrthym a pha gamau y byddwn yn eu cymryd i fynd i'r afael ag unrhyw wahaniaethau a ganfuwyd gennym.

Ein hadroddiad ar y bwlch cyflog rhwng y rhywiau 2024-2025

Cyhoeddir ein hadroddiad 2025–2026 erbyn mis Mawrth 2027, yn unol â gofynion adrodd statudol.

Cyfraddau canolrifol a chymedrig fesul awr a bylchau cyflog (heb fod yn destun archwiliad)

Rhyw	Cyfradd Ganolrifol Fesul Awr (£ yr awr)	Cyfradd Gyfartalog Fesul Awr (£ yr awr)
Gwryw	24.57	27.47
Benyw	24.25	22.50
Gwahaniaeth	0.32	4.97
Bwlch Cyflog %	1.30%	18.09%

Polisi absenoldeb oherwydd salwch

Mae adrodd am absenoldeb drwy system Cofnodion Staff Electronig a weithredir ar ein rhan gan Bartneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru.

Eleni, monitrodd Llais absenoldeb salwch staff yn erbyn lefel a osodwyd ar 3.30%. Mae hyn yn unol â'r lefelau a osodwyd ar gyfer ein rhagflaenydd sefydliadau. Mae'r adroddiad hwn yn ystyried ein perfformiad yn erbyn y lefel hon, a sut y gallem wella lefelau absenoldeb wrth symud ymlaen.

Ers mis Ebrill 2025, mae lefelau absenoldeb wedi parhau i fod yn uwch na'r lefel 3.30%. Dros y 12 mis diwethaf, rydym wedi gweld cyfradd absenoldeb gyfartalog o 6.97%, gan gyrraedd uchafbwynt o 11.72% ym mis Rhagfyr 2025. Mae nifer o gyfrannodd absenoldebau hirdymor yn cyfrannu at y lefelau hyn, gyda 16 achos o absenoldeb salwch hirdymor yn digwydd rhwng y cyfnod Medi 2025 – Ebrill 2026 yn unig.

Mae 12 o unigolion a oedd wedi'u cynnwys yn yr achosion hyn bellach wedi dychwelyd i'r gwaith yn llawn ar ôl cael cefnogaeth ymyriadau fel dyletswyddau wedi'u haddasu, atgyfeiriadau at wasanaethau cymorth fel cwnsela arbenigol ac iechyd galwedigaethol. Mewn rhai achosion, mae offer swyddfa neu TGCh pwrpasol wedi'i gaffael i gynorthwyo'r gweithwyr gyda'r newidiadau sydd eu hangen er mwyn gallu cyflawni eu dyletswyddau gyda'r ystyriaethau cysur a diogelwch gofynnol.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

EIN HYMRWYMIAD I'N POBL, AMRYWIAETH AC IAITH

Gwrando ar ein pobl

Ers i ni ddechrau ym mis Ebrill 2023, rydym wedi cynnal cyfarfodydd diweddaru staff rheolaidd, fel arfer dan arweiniad ein Prif Weithredwr neu uwch staff. Gwahoddir yr holl staff i ymuno â'r sesiynau rhithwir hyn, lle rydym yn rhannu'r wybodaeth ddiweddaraf am fentrau, gweithgareddau a datblygiadau cyfredol yn Llais. Mae'r cyfarfodydd hyn hefyd yn darparu fforwm agored i staff ofyn cwestiynau, rhannu syniadau, cynnig adborth, neu leisio unrhyw bryderon.

Rydym yn credu mewn cynnwys staff wrth lunio ein sefydliad. Mae hyn wedi cynnwys casglu mewnbwn drwy gynadleddau staff, sesiynau adborth, a chynnwys staff yn y broses o ddylunio, datblygu ac adolygu ein gweledigaeth, ein cenhadaeth, ein gwerthoedd, ein fframwaith ymddygiadau, ein strategaethau sefydliadol, ein polisïau, ein gweithdrefnau a'n ffyrdd o weithio.

Enghraifft o hyn oedd yr arolwg lles a gyhoeddwyd ym mis Mawrth 2026 a welodd gyfradd ymateb o 73.1%. Bydd yr adborth a dderbynnir yn yr arolwg yn allweddol i ddeall y materion sy'n effeithio ar staff a sut y gallwn gydweithio i fynd i'r afael â'r rhain dros y flwyddyn nesaf.

Mae gan staff lais ar ein Bwrdd drwy aelod cyswllt, gan sicrhau bod eu safbwyntiau'n cael eu hystyried wrth wneud penderfyniadau, yn ogystal â chynnwys timau rhanbarthol ym mhob cyfarfod o'r Bwrdd i glywed mwy am eu gwaith a'u cynnwys mewn gweithgareddau ar lefel y Bwrdd. Rydym yn gweithio'n agos gyda'n cydweithwyr undebau llafur, gan werthfawrogi eu mewnwelediadau a'u hadborth ar faterion sy'n bwysig i'n gweithlu.

Mae'r dull cydweithredol hwn yn ein helpu i greu amgylchedd gwaith cadarnhaol a chynhwysol lle mae llais pawb yn cael ei glywed a'i barchu.

Rhaglen cymorth pobl

Rydym yn cynnig mynediad i'n pobl i'r ystod ganlynol o wasanaethau:

- Mynediad at gwnselwyr cymwysedig llawn ac arbenigwyr cymorth 24 awr y dydd, 365 diwrnod y flwyddyn. Mae hyn yn cynnig cyfle i drafod materion emosiynol, personol, neu faterion sy'n gysylltiedig â gwaith.
- Sesiynau cwnsela wyneb yn wyneb a rhithwir.
- Cymorth yn y fan a'r lle – sy'n cynnig cymorth cwnsela amser real ar yr union eiliad y mae rhywun angen siarad â rhywun.
- Mae llyfrau gwaith hunangymorth ar gael mewn fformat hawdd ei ddarllen ac fel llyfr sain ar ystod eang o bynciau yn amrywio o brofedigaeth, pryder a straen. Mae'r rhain yn caniatáu mewnwelediad ar y pwnc, cyngor a chefnogaeth.
- Podlediadau a blogiau ar dros 60 o bynciau sy'n ymwneud ag iechyd a lles.
- Cyngor ar ddyledion yn cynnig cyngor ar atebion a chymorth sydd ar gael naill ai'n bersonol neu'n rhithiol ac yn benodol gyda biliau cyfleustodau cartref.
- Cymorth cam-drin domestig i unrhyw un mewn perthynas gamdriniol neu i unrhyw un a allai fod yn bryderus am rywun y maent yn credu eu bod mewn un.

Yn ogystal â'r darpariaethau lles a restrir uchod, rydym yn cynnig 'Arbedion Ffordd o Fyw' i'n pobl - mae hyn yn rhoi cyfle i arbed arian ar hanfodion bob dydd i gael gwared ar docynnau sinema, diwrnodau allan i'r teulu, disgowntiau manwerthu ac arbedion ar weithgareddau hamdden a bwyta allan.

Hyblygrwydd

Rydym yn cefnogi staff i weithio patrwm hybrid o leoliadau cartref a swyddfa a'r cyfle i weithio'n hyblyg yn amodol ar anghenion ein gwasanaethau.

Rydym hefyd yn cefnogi ac yn annog ein pobl i ddefnyddio Seibiannau Llesiant yn y Gwaith.

Roedd 21% o'n gweithlu yn gweithio oriau ansafonol (llai na 37.5 awr yr wythnos neu oriau cywasgedig) sy'n ostyngiad o'i gymharu â ffigur y flwyddyn flaenorol o 25%.

Rydym yn cynnig ein rolau Cymru gyfan ar sail Cymru gyfan. Mae hyn yn golygu y gall staff ddewis y swyddfa Llais agosaf fel eu canolfan.

Gwariant ar ymgynghoriaeth

Gwariodd y sefydliad wariant ymgynghori o £136,000 (2024/25 £88,000) yn ystod y flwyddyn.

Defnyddiwyd gwasanaethau ymgynghori lle roedd angen arbenigedd nad yw ar gael o fewn y sefydliad ar sail barhaol neu dymor penodol.

Yn ystod y flwyddyn, defnyddiwyd cefnogaeth ymgynghori yn bennaf i gefnogi gweithgaredd ymgysylltu â rhanddeiliaid a'r cyhoedd, ochr yn ochr â gwaith arbenigol arall. Roedd hyn yn cynnwys comisiynu arbenigwyr allanol i ddylunio a darparu gwasanaethau ymgysylltu ac i gynhyrchu adroddiadau dadansoddol, sydd wedi llywio rhaglenni, allbynnau a phrosesau gwneud penderfyniadau'r sefydliad.

Ymgysylltiadau oddi ar y gyflogres

Roedd un wedi talu'n fawr cyflogaeth gweithiwr cyflogres ar 31 Mawrth 2026 (2024/25: dim), yn ennill £245 y dydd neu fwy.

Nifer yr ymrwymiadau presennol ar 31 Mawrth 2026.

Llai na blwyddyn	1
Rhwng 1 a 2 flynedd	0
Rhwng 1 a 2 flynedd	0
Rhwng 1 a 2 flynedd	0
Rhwng 1 a 2 flynedd	0

Cyflogodd Llais adnodd dros dro arbenigol trwy drefniant asiantaeth yn ystod y flwyddyn, lle darparwyd gwasanaethau trwy gyfryngwr.

Yn unol â'r rheolau gweithio oddi ar y gyflogres sy'n berthnasol i gyrff cyhoeddus, aseswyd yr ymrwymiad yn seiliedig ar y telerau cytundebol a'r trefniadau gwaith a phenderfynwyd ei fod y tu allan i gwmpas IR35.

Mae'r gost gysylltiedig wedi'i chynnwys o fewn costau staff eraill yn nodyn 2.

Iawndal am golli swydd (yn amodol ar archwiliad)

Ni wnaed unrhyw daliadau iawndal yn 2025-2026. (2024-2025; £dim).

Taliadau arbennig (yn amodol ar archwiliad)

Gwnaeth y sefydliad daliad arbennig (ex gratia) o £5,000 (2024/25: £dim) yn ystod y flwyddyn.
Gwnaed y taliad mewn perthynas â mater cyflogaeth a chafodd ei gymeradwyo yn unol ag awdurdod dirprwyedig y sefydliad a chanllawiau perthnasol.

Pecynnau ymadael (yn amodol ar archwiliad)

Daeth y Cynllun Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol (VERS), a gyflwynwyd mewn blynyddoedd blaenorol i gefnogi effeithlonrwydd sefydliadol a chynllunio rolau, i ben ar 31 Mawrth 2025. Ni chytunwyd ar unrhyw becynnau VERS na chytundebau setliad yn ystod y flwyddyn adrodd gyfredol.

Gadael y Pecyn	2025/2026		2024/2025	
	Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol	Cytundeb Setliad	Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol	Cytundeb Setliad
O dan £10,000	0	0	0	0
£10,000-£25,000	0	0	3	1
£25,001-£50,000	0	0	4	0
£50,001-£75,000	0	0	3	0
Cyfanswm	**0**	**0**	**10**	**1**
Cost Adnoddau	**£0**	**£0**	**£355,000**	**£18,000**

Ni chafwyd unrhyw ddiswyddiadau gorfodol yn 2025-2026 na 2024-2025.

Dysgu a datblygu staff

Roedd cyfanswm o 12 modiwl e-ddysgu gorfodol ar waith i staff, ochr yn ochr â dau gwrs newydd a gyflwynwyd yn ystod y flwyddyn ar wrth-hiliioldeb ac atal aflonyddu rhywiol.

Yn ystod 2025–26, cwblhaodd 93% o staff yr holl hyfforddiant gorfodol. Roedd y gyfradd cwblhau yn is na 100%, gan adlewyrchu'n bennaf ffactorau fel cyfnodau o absenoldeb hirdymor ac amseriad dechreuwyr newydd yn ymuno â'r sefydliad.

Yn ogystal â bod yn ofyniad am e-ddysgu gorfodol, y prif gyfleoedd dysgu a datblygu a ddarparwyd i staff yn ystod y flwyddyn oedd:

Teitl y Cwrs	
Gofal Cymdeithasol – Niwroamrywiaeth a Dementia	82
Eiriolaeth 'Digwyddiad Mawr' - Mae eiriolaeth yn gweithio	2
Eiriolaeth 'Digwyddiad Mawr' - Niwroamrywiaeth yn y gweithle	4
Eiriolaeth 'Digwyddiad Mawr' - Eiriolaeth a Diogelu Oedolion	3
Eiriolaeth 'Digwyddiad Mawr' - Llesiant i Eiriolwyr	1
Seiberddiogelwch	38
Rheoli Perthynas â Chwsmeriaid - Gwrando ar Bobl	38
Dylunio arolwg gwe - Cymdeithas ymchwil gymdeithasol	1
Cwrs lles gweithwyr - CIPD	1
Cwrs marchnata cyfryngau cymdeithasol - CIM	2
Iaith Arwyddion Prydain	5
Sylfaen Lefel 5 ITIL	2
Diploma NVQ Lefel 4 City & Guilds mewn Gweinyddu Busnes	1
Hanfodion Azure	2
Advent IM - Gwasanaethau Diogelu Data	1
Sefydliad Dysgu a Rheolaeth 5	1
Advent IM - Hyfforddiant i Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth ar gyfer y Sector Cyhoeddus	1

Rydym wedi darparu hyfforddiant wedi'i deilwra i gefnogi staff i ddefnyddio systemau newydd, gan gynnwys ein system Rheoli Perthynas â Chwsmeriaid. Ochr yn ochr â hyn, fe wnaethom gyflwyno amrywiaeth o sesiynau ymwybyddiaeth a datblygu penodol i bynciau yn ymdrin â meysydd sy'n berthnasol i'n gwaith, megis sgiliau cyfathrebu ac ymgysylltu, a datblygiadau yn y sector iechyd a gofal cymdeithasol ar lefelau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

Gwahoddwyd yr holl staff hefyd i ofyn am ddysgu ychwanegol i gefnogi eu datblygiad eu hunain. Dros y flwyddyn, cwblhawyd 12 cwrs, yn ymdrin â phynciau fel Iaith Arwyddion Prydain, dylunio arolygon gwe a lles gweithwyr.

Rydym hefyd wedi cefnogi ystod ehangach o gyfleoedd datblygu, gan gynnwys hyfforddi, gweithgaredd datblygiad proffesiynol parhaus, a mynychu digwyddiadau a chynadleddau perthnasol.

Ein gwirfoddolwyr

Mae gwirfoddolwyr yn ganolog i sut rydym yn cysylltu â phobl a chymunedau ledled Cymru. Mae eu hamser, eu profiad a'u gwybodaeth leol yn ein helpu i gyrraedd ystod ehangach o leisiau a deall yn well beth sydd bwysicaf i'r cymunedau rydyn ni'n eu gwasanaethu. Drwy eu presenoldeb parhaus mewn ardaloedd lleol, mae gwirfoddolwyr yn helpu i sicrhau bod profiadau pobl yn dylanwadu ar wasanaethau nawr ac yn y dyfodol.

Gan adeiladu ar ein Strategaeth Gwirfoddoli, rydym wedi parhau i ddatblygu model hyblyg sy'n caniatáu i bobl gyfrannu mewn ffyrdd sy'n gweithio iddyn nhw. Boed yn cefnogi gweithgaredd ymgysylltu, yn cymryd rhan mewn ymweliadau, yn cynrychioli Llais mewn cyfarfodydd neu'n cyfrannu at brosiectau penodol, mae gwirfoddolwyr yn chwarae rhan bwysig ar draws sawl maes o'n gwaith.

Yn ystod 2025-26, roedd 156 o wirfoddolwyr yn weithgar ledled Cymru, gan gynnwys 28 o wirfoddolwyr newydd a ymunodd yn ystod y flwyddyn. Gyda'i gilydd, cyfranasant dros 1,091 awr o'u hamser a chefnogasant 245 o weithgareddau ymgysylltu, gan gefnogi ein cyrhaeddiad i gymunedau yn sylweddol.

Roedd cyfranogiad gwirfoddolwyr yn amrywio ar draws rhanbarthau, gan adlewyrchu gwahanol anghenion a chyfleoedd lleol. Er enghraifft, gwirfoddolwyr yng Ngogledd Cymru a Phowys a gyfrannodd y nifer uchaf o oriau, tra bod Caerdydd a'r Fro a Gogledd Cymru wedi gweld y lefel uchaf o gyfranogiad mewn gweithgareddau ymgysylltu â'r cyhoedd. Ar draws pob rhanbarth, mae gwirfoddolwyr wedi chwarae rhan bwysig wrth ein helpu i ymgysylltu â mwy o bobl a chryfhau ein presenoldeb yn lleol.

Rydym wedi parhau i gynnig amrywiaeth o ffyrdd i bobl gymryd rhan. Gall gwirfoddolwyr gyfrannu at wahanol rolau, gan gynnwys casglu adborth ar-lein, cwrdd â phobl mewn lleoliadau gofal, cefnogi gweithgaredd ymgysylltu cymunedol, a chynrychioli Llais mewn cyfarfodydd a fforymau.

Mae'r hyblygrwydd hwn yn caniatáu i bobl gymryd rhan mewn ffyrdd sy'n adlewyrchu eu diddordebau, eu sgiliau a'u hargaeledd, gan gefnogi ein nod o sicrhau bod lleisiau pobl yn cael eu clywed.

Gallwch ddysgu mwy am wirfoddoli gyda Llais yma: Gwirfoddoli gyda ni

MENTRAU ECWITI, AMRYWIAETH A CHYNHWYSIANT

Rydym wedi ymrwymo i sicrhau bod cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant wrth wraidd popeth a wnawn. Rydym yn cydnabod bod profiadau pobl o iechyd a gofal cymdeithasol yn cael eu llunio gan lawer o wahanol agweddau ar eu hunaniaeth, ac rydym yn gweithio i ddeall y gwahaniaethau hyn ac ymateb iddynt yn well.

Dros y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi parhau i gryfhau sut rydym yn ymgorffori cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant ar draws ein gwaith. O sut rydym yn ymgysylltu â chymunedau ac yn cofnodi profiadau pobl, i sut rydym yn dylunio ein gwasanaethau, yn datblygu ein polisïau ac yn cefnogi ein staff.

Mae ein dull o weithredu wedi'i arwain gan ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol a'n dyletswyddau cyfreithiol o dan y Ddeddf Cydraddoldeb a deddfwriaeth gysylltiedig, gyda ffocws cryf ar wrando ar bobl a defnyddio'r hyn a glywn i helpu i leihau anghydraddoldebau a gwella canlyniadau.

Gallwch ddarllen mwy am ein mentrau ecwiti, amrywiaeth a chynhwysiant yn ein Hadroddiad Cydraddoldeb Blynyddol 2025-26.

Prosiect Cymru Gyfan: Gwrandewch ar ein tywyswyr

Ar ddechrau 2026, cwblhawyd cam cyntaf ein prosiect Gwrando arnom, gan gyd-ddylunio cyfres o ganllawiau gyda sefydliadau cynrychioliadol i gefnogi ymgysylltiad mwy cynhwysol ac effeithiol â gwahanol gymunedau.

Mae'r canllawiau hyn yn canolbwyntio ar weithio gyda defnyddwyr Byddar a defnyddwyr Iaith Arwyddion Prydain, cymunedau LHDT+, gofalwyr, menywod â salwch cronig, pobl ag anableddau dysgu, a chymunedau lleiafrifoedd ethnig. Maent wedi cael eu llunio gan brofiadau bywyd y cymunedau hynny ac wedi'u cynllunio i gefnogi ein timau ein hunain a'n partneriaid ar draws iechyd a gofal cymdeithasol.

Byddwn yn parhau i adeiladu ar y gwaith hwn yn ystod y flwyddyn nesaf drwy weithio gyda sefydliadau eraill i ddatblygu canllawiau tebyg, i'w defnyddio o fewn Llais ac i'w rhannu'n ehangach gyda sefydliadau eraill.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

Tystysgrif ac adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i'r Senedd

Barn ar ddatganiadau ariannol

Rwy'n ardystio fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol Corff Llais y Dinasyddion ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol Cymru (a elwir yn Llais) ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2026 o dan Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020.

Mae'r datganiadau ariannol yn cynnwys y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr, y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol, y Datganiad o Lif Arian a'r Datganiad o Newidiadau mewn Trethdalwyr a nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys y polisïau cyfrifyddu perthnasol. Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw cyfraith berthnasol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol a fabwysiadwyd gan y DU fel y'u dehonglwyd ac a addaswyd gan Lawlyfr Adrodd Ariannol Trysorlys EM.

Yn fy marn i, ym mhob agwedd berthnasol, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun gwir a theg o gyflwr materion Llais ar 31 Mawrth 2026 ac o'i wariant net ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â safonau cyfrifyddu rhyngwladol a fabwysiadwyd gan y DU fel y'u dehonglwyd ac a addaswyd gan Lawlyfr Adrodd Ariannol Trysorlys EM.
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau Gweinidogion Cymru a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020.

Barn ar reoleidd-dra

Yn fy marn i, ym mhob agwedd berthnasol, mae'r incwm a'r gwariant a gofnodwyd yn y datganiadau ariannol wedi'u cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd ac mae'r trafodion ariannol a gofnodwyd yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Sail dros farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (ISAs (DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwiliad o ddatganiadau ariannol a rheoleidd-dra cyrff y sector cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yng nghyfrifoldebau'r archwilydd ar gyfer archwilio'r adran datganiadau ariannol o'm tystysgrif.

Mae fy staff a minnau'n annibynnol ar y corff yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn.

Credaf fod y dystiolaeth archwilio a gefais yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail ar gyfer fy marn.

Casgliadau sy'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod defnyddio sail busnes gweithredol cyfrifyddu wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith rwyf wedi'i wneud, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol yn ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r corff i barhau i fabwysiadu sail busnes gweithredol cyfrifyddu am gyfnod o leiaf ddeuddeg mis o'r adeg y caiff y datganiadau ariannol eu hawdurdodi i'w cyhoeddi.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau a chyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu mewn perthynas â busnes gweithredol yn yr adrannau perthnasol o'r dystysgrif hon.

Mabwysiadir sail busnes gweithredol cyfrifyddu Llais gan ystyried y gofynion a nodir yn Llawlyfr Adrodd Ariannol Llywodraeth Trysorlys EM, sy'n ei gwneud yn ofynnol i endidau fabwysiadu sail busnes gweithredol cyfrifyddu wrth baratoi'r datganiadau ariannol lle rhagwelwyd y byddai'r gwasanaethau a ddarparant yn parhau i'r dyfodol.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn yr adroddiad blynyddol ac eithrio'r datganiadau ariannol a rhannau o'r adroddiad tâl sy'n cael eu harchwilio a'm hadroddiad archwilydd arno. Y Swyddog Cyfrifyddu sy'n gyfrifol am y wybodaeth arall yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, ac eithrio i'r graddau y nodir yn wahanol yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd arni. Fy nghyfrifoldeb i yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn anghyson o bwys â'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr archwiliad, neu a yw'n ymddangos ei bod wedi'i chamddatgan yn sylweddol. Os byddaf yn nodi anghysondebau o bwys o'r fath neu gamddatganiadau o bwys amlwg, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad o bwys yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os, yn seiliedig ar y gwaith rwyf wedi'i wneud, y byddaf yn dod i'r casgliad bod camddatganiad o bwys o'r wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol i mi adrodd ar y ffaith honno.
Nid oes gennyf ddim i'w adrodd yn hyn o beth.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, mae'r rhan o'r Adroddiad Taliadau i'w harchwilio wedi'i pharatoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau Gweinidogion Cymru a wnaed o dan Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020. Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r rhannau o'r Adroddiad Atebolrwydd sy'n destun archwiliad wedi'u paratoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau Gweinidogion Cymru a wnaed o dan Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020; a
- mae'r wybodaeth a roddir yn yr Adroddiad Perfformiad a'r Adroddiad Atebolrwydd ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac yn unol â'r gofynion cyfreithiol cymwys.

Materion yr wyf yn adrodd arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth o'r corff a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Perfformiad a'r Adroddiad Atebolrwydd.
Nid oes gennyf ddim i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol yr wyf yn eu hadrodd i chi os, yn fy marn i:

- Nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.
- nad yw cofnodion cyfrifyddu priodol wedi'u cadw neu nad yw ffurflenni digonol ar gyfer fy archwiliad wedi'u derbyn o ganghennau nad ymwelwyd â nhw gan fy nhîm;
- nad yw'r datganiadau ariannol a'r rhan archwiliedig o'r Adroddiad Taliadau yn cytuno â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu;
- nad yw gwybodaeth a bennir gan Weinidogion Cymru ynghylch tâl a thrafodion eraill wedi'i datgelu;
- nad yw datgeliadau penodol o dâl a bennir gan Lawlyfr Adrodd Ariannol Llywodraeth Trysorlys EM wedi'u gwneud neu nad yw rhannau o'r Adroddiad Taliadau i'w archwilio yn cytuno â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- nad yw'r Datganiad Llywodraethu yn adlewyrchu cydymffurfiaeth â chanllawiau Trysorlys EM.

Cyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu am y datganiadau ariannol

Fel yr eglurir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu, mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn gyfrifol am:

- cynnal cofnodion cyfrifyddu priodol;
- paratoi'r datganiadau ariannol a'r Adroddiad Blynyddol yn unol â'r fframwaith adrodd ariannol perthnasol ac am fod yn fodlon eu bod yn rhoi darlun gwir a theg;
- sicrhau bod yr Adroddiad Blynyddol a'r datganiadau ariannol yn gyffredinol yn deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy;
- sicrhau rheoleidd-dra trafodion ariannol;
- rheolaethau mewnol fel y mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn penderfynu sy'n angenrheidiol i alluogi paratoi datganiadau ariannol i fod yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu wall;
- asesu gallu Llais i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu, fel y bo'n berthnasol, materion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio sail busnes gweithredol cyfrifyddu oni bai bod y Swyddog Cyfrifyddu yn rhagweld na fydd y gwasanaethau a ddarperir gan Llais yn parhau i gael eu darparu yn y dyfodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd ar gyfer archwilio'r datganiadau ariannol

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio, ardystio ac adrodd ar y datganiadau ariannol yn unol â Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020.

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn gyfan gwbl yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn i. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAs (DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall ac fe'u hystyrir yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, y gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a gymerir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae anghysondebau, gan gynnwys twyll, yn achosion o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau. Rwy'n dylunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a amlinellwyd uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn perthynas ag anghysondebau, gan gynnwys twyll. Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- Ymholi rheolwyr, pennaeth archwilio mewnol Llais a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennaeth ategol yn ymwneud â pholisïau a gweithdrefnau Llais sy'n ymwneud â:
- nodi, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio;
- canfod ac ymateb i'r risgiau o dwyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, a amheuir neu a honnir; a
- y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau.
- Ystyried fel tîm archwilio sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll. Fel rhan o'r drafodaeth hon, nodais y potensial ar gyfer twyll wrth bostio cyfnodolion anarferol;
- Cael dealltwriaeth o fframwaith awdurdod Llais yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoleiddiol eraill y mae Llais yn gweithredu ynddynt, gan ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Llais; a
- Cael dealltwriaeth o berthnasoedd partïon cysylltiedig.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau i ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu datgeliadau'r datganiadau ariannol a phrofi dogfennaeth ategol i asesu cydymffurfiaeth â'r deddfau a'r rheoliadau perthnasol a drafodwyd uchod;
- ymholi â'r rheolwyr a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg ynghylch ymgyfreitha a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu a'r Bwrdd;
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll trwy or-wneud rheolaethau gan y rheolwyr, profi priodoldeb cofnodion cyfnodolion ac addasiadau eraill; asesu a yw'r dyfarniadau a wneir wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn dynodi rhagfarn bosibl; a gwerthuso rhesymeg fusnes unrhyw drafodion arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i gwrs busnes arferol.

Hefyd, cyfathrebais gyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau twyll posibl i bob aelod o'r tîm archwilio ac arhosais yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae'r graddau y mae fy ngweithdrefnau'n gallu canfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn cael ei effeithio gan yr anhawster cynhenid o ganfod afreoleidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau'r Llais, a natur, amseriad a graddfa'r gweithdrefnau archwilio a gyflawnir.

Mae disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd ar gyfer archwilio'r datganiadau ariannol i'w gael ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o adroddiad fy archwilydd.

Cyfrifoldebau eraill yr archwilydd

Mae'n ofynnol i mi gael digon o dystiolaeth i roi sicrwydd rhesymol bod y gwariant a'r incwm a gofnodwyd yn y datganiadau ariannol wedi'u cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd a bod y trafodion ariannol a gofnodwyd yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Rwy'n cyfathrebu â'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynghylch, ymhlith materion eraill, cwmpas ac amseriad arfaethedig yr archwiliad a chanfyddiadau archwilio arwyddocaol, gan gynnwys unrhyw ddiffygion arwyddocaol mewn rheolaeth fewnol a nodaf yn ystod fy archwiliad.

Adroddiad

Nid oes gennyf unrhyw sylwadau i'w gwneud ar y datganiadau ariannol hyn.

Ann-Marie Harkin
I ac ar ran yr Archwilydd Cyffredinol Cymru
21.10.26

1 Capital Quarter
Stryd Tyndall
Caerdydd

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi ardystio ac adrodd ar y cyfrifon hyn yn y ffurf y cawsant eu drafftio'n wreiddiol. Cyfieithiad o'r fersiwn Saesneg gwreiddiol yw'r fersiwn hwn. Llais sydd yn gyfrifol am gywirdeb y cyfieithiad, nid yr Archwilydd Cyffredinol.

TROSOLWG CYLLID

DATGANIADAU ARIANNOL LLAIS 2025/2026

Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2026

	Nodyn	2025/2026 £'000	2024/2025 £'000
Gwariant Gweithredu			
Costau staff		6,545	6,378
Gwariant Gweithredu Arall	3	1,805	1,627
Dibrisiant/Amorteiddio	3	364	368
Colled ar waredu PPE	3	-	6
Darpariaeth a ddarparwyd a'i rhyddhau	3	(25)	(3)
		8,689	**8,376**
Incwm Gweithredu Arall			
Incwm Grant - Tenovus		(45)	0
Gweithgareddau Cyllid			
Llog i'w Dalu - Ased Hawl i'w Ddefnyddio	4	10	10
Llog i'w Dalu - Darpariaeth Anaf Parhaol	11	3	2
Gwariant Net ar ôl llog		**8,657**	**8,388**
Gwariant Net Cynhwysfawr am y flwyddyn		**8,657**	**8,388**

Mae'r holl incwm a gwariant yn deillio o weithrediadau parhaus. Nid oes unrhyw enillion na cholledion heb eu cydnabod yn 2025/26 na 2024/25.
Mae'r nodiadau sy'n dilyn ar dudalennau 140 i 160 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar 31 Mawrth 2026

	Nodyn	31/03/2026 £'000	31/03/2026 £'000	31/03/2025 £'000	31/03/2025 £'000
Asedau anghyfredol:					
Asedau hawl i ddefnyddio	4	228		158	
Eiddo, Offer a Pheiriannau	6	33		26	
Asedau anniriaethol	7	411		498	
Cyfanswm yr asedau anghyfredol			**672**		**682**
Asedau Cyfredol:					
Derbyniadau masnach a derbyniadau eraill	8	128		201	
Arian parod ac arian cyfatebol	10	157		93	
Cyfanswm yr asedau cyfredol			**285**		**294**
Cyfanswm yr asedau			**957**		**976**
Rhwymedigaethau cyfredol:					
Taliadau masnach, eraill a threth incwm	9	(281)		(669)	
Prydles ariannol IFRS16 o fewn 1 flwyddyn	4	(53)		(132)	
Darpariaethau	11	(21)		(75)	
Cyfanswm y rhwymedigaethau cyfredol			**(355)**		**(876)**
Cyfanswm yr asedau llai rhwymedigaethau cyfredol			**602**		**100**
Rhwymedigaethau anghyfredol					
Prydles ariannol IFRS16	4	(142)		(28)	
Darpariaethau	11	(168)		(127)	
Cyfanswm y rhwymedigaethau anghyfredol			**(310)**		**(155)**
Cyfanswm yr asedau llai cyfanswm y rhwymedigaethau			**292**		**(55)**
Ecwiti trethdalwyr (SOCTE)			**292**		**(55)**
Cronfeydd Cyffredinol			**292**		**(55)**

Mae Nodyn 1.2, o fewn polisïau cyfrifyddu Llais, yn darparu rhagor o wybodaeth am rwymedigaethau net a adroddwyd gan Llais a'r ddarpariaeth barhaus o Grant Cymorth gan Lywodraeth Cymru.

Date: 21.20.26
Alyson Thomas
Prif Weithredwr

Datganiad Llif Arian Parod ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2026

	Nodyn	31/03/2026 £'000	31/03/2025 £'000
Llif arian o weithgareddau gweithredu			
Gwariant net		(8,657)	(8,388)
Addasiadau ar gyfer trafodion nad ydynt yn arian parod	3	339	371
Addasiad ar gyfer Cyfraniad Pensiwn Tybiannol o 9.4%	2	361	353
(Cynnydd)/gostyngiad mewn masnach a derbyniadau eraill	8	73	(46)
Cynnydd/(gostyngiad) mewn masnach a thaliadau eraill	9	(397)	(62)
Cynnydd/(gostyngiad) yn y ddarpariaeth	9	9	0
Darpariaeth a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	11	(25)	(66)
All-lif arian net o weithgareddau gweithredu		**(8,297)**	**(7,838)**
Llif arian o weithgareddau buddsoddi			
Prynu / Gwella eiddo, peiriannau ac offer	6	(12)	(26)
Prynu asedau anniriaethol	7	(37)	0
All-lif arian parod net o weithgareddau buddsoddi		**(49)**	**(26)**
Llif arian o weithgareddau ariannu			
Cyllid gan Lywodraeth Cymru - Cymorth Grant		8,643	8,123
Taliadau rhwymedigaethau prydles	4	(246)	(250)
Asedau Hawl i Ddefnyddio; llog	4	10	10
Dad-ddirwyn llog ar ddarpariaeth	11	3	2
Cyllid net		**8,410**	**7,885**
Cynnydd/(gostyngiad) net mewn cyfwerthoedd arian parod yn y cyfnod		**64**	**21**
Arian parod a chyfwerthoedd arian parod ar ddechrau'r cyfnod	10	**93**	**72**
Arian parod a chyfatebwyr arian parod ar ddiwedd y cyfnod	10	**157**	**93**

Datganiad o Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2026

	Cronfa Gyffredinol 1 Ebrill 2025 - 31 Mawrth 2026	Cronfa Gyffredinol 1 Ebrill 2024 - 31 Mawrth 2025
	£'000	£'000
Balans ar 1 Ebrill	(55)	(143)
Gwariant net	(8,657)	(8,388)
Cyfanswm incwm a gwariant cydnabyddedig	**(8,712)**	**(8,531)**
Cyllid gan Lywodraeth Cymru	8,643	8,123
Cyllid tybiannol Llywodraeth Cymru (Cyfraniad pensiwn)	361	353
Balans ar 31 Mawrth	**292**	**(55)**

Nodiadau i'r Cyfrifon ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2026

1. Datganiad o Bolisïau Cyfrifyddu

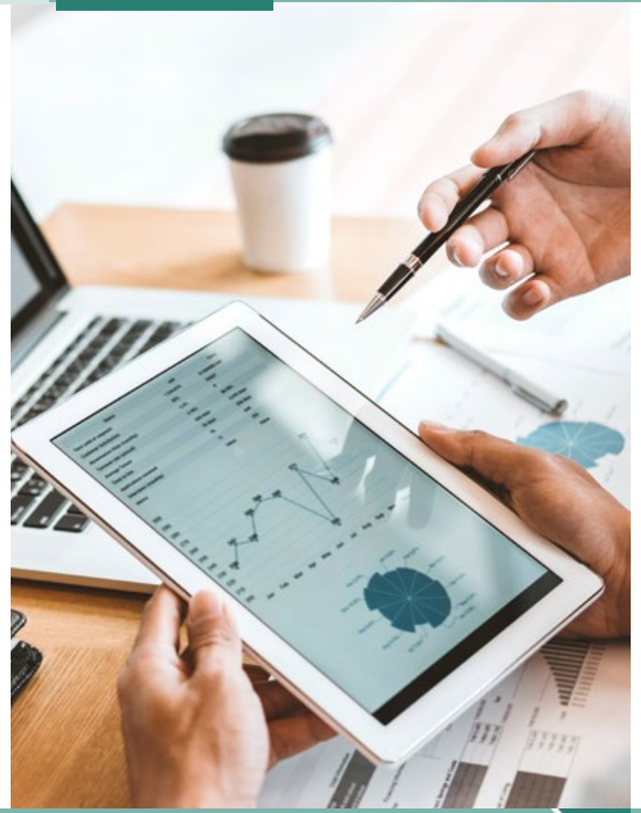
Mae'r datganiadau ariannol hyn wedi'u paratoi yn unol â Chyfarwyddyd Cyfrifon Llywodraeth Cymru a Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth (FReM) 2025/2025.

Mae'r polisïau cyfrifyddu sydd wedi'u cynnwys yn y FReM yn cymhwyso Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) fel y'u haddaswyd neu y'u dehonglwyd ar gyfer cyd-destun y sector cyhoeddus.

Lle mae'r FReM yn caniatáu dewis o bolisi cyfrifyddu, dewiswyd y polisi cyfrifyddu a farnwyd fel yr un mwyaf priodol i amgylchiadau Llais at ddiben rhoi darlun gwir a theg. Disgrifir y polisïau a fabwysiadwyd gan Llais isod. Fe'u cymhwyswyd yn gyson wrth ymdrin ag eitemau a ystyrir yn berthnasol i'r cyfrifon.

1.1 Confensiwn Cyfrifyddu

Mae'r cyfrifon hyn wedi'u paratoi ar sail croniad o dan y confensiwn cost hanesyddol.

1.2 Busnes Parhaus

Nid oes unrhyw fwriad i roi'r gorau i'r gwasanaeth a ddarperir gan Llais ar gyfer y sector cyhoeddus fel y dangosir gan y cyllid a ddyfarnwyd gan Lywodraeth Cymru ar gyfer 2025/2026 a/neu'r diffyg rheoliadau/deddfwriaeth sy'n angenrheidiol i ddirwyn Llais i ben.

Mae Datganiad o Sefyllfa Ariannol Llais ar 31 Mawrth 2026 yn dangos rhwymedigaethau net o £292,000.

Mae hyn yn adlewyrchu cynnwys rhwymedigaethau sy'n dod yn ddyledus yn 2026/2026 a fyddai'n rhaid eu talu gan Gymorth Grant gan Lywodraeth Cymru. O dan y confensiynau arferol sy'n berthnasol i reoli incwm a gwariant, fel y manylir yn Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru, ni chaniateir rhoi Cymorth Grant cyn bod ei angen. Fodd bynnag, nid oes unrhyw reswm i gredu, pe bai angen, na fyddai Cymorth Grant a chymeradwyaeth y Senedd ar gyfer unrhyw gyllideb adnoddau gysylltiedig yn dod.

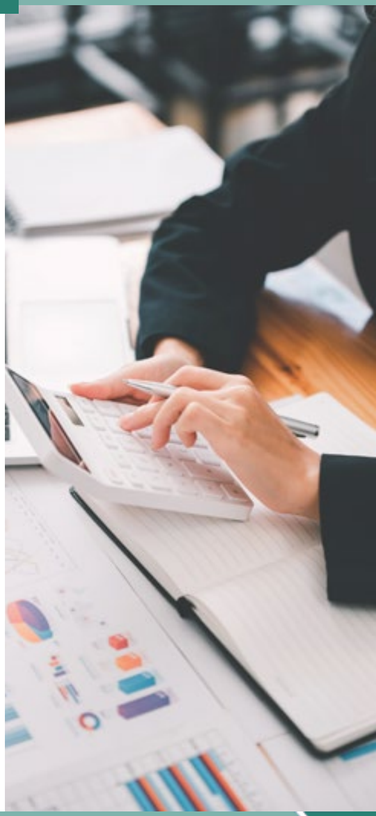
Felly, ystyriwyd ei bod yn briodol mabwysiadu sail busnes gweithredol ar gyfer y datganiadau ariannol hyn.

1.3 Incwm, Cyllid a Gwariant

Prif ffynhonnell cyllid Llais yw Llywodraeth Cymru drwy ddyraniad cyllid blynyddol.

Mae sail croniadau cyfrifyddu yn golygu bod incwm a gwariant a ddatgelir yn y cyfrifon yn cael eu cyfrif yn y flwyddyn y maent yn digwydd, nid pan wneir neu pan dderbynnir taliadau arian parod.

Cyflawnodd Llais ei rwymedigaethau ariannol drwy sicrhau nad oedd y gwariant net yn fwy na'r dyraniad adnoddau refeniw net.

1.4 Pensiynau

Mae Prif Weithredwr a staff Llais yn gymwys ar gyfer Cynllun Pensiwn y GIG, cynllun buddion diffiniedig sy'n cael ei gyfrif fel cynllun cyfraniadau diffiniedig oherwydd ei strwythur. O 1 Ebrill 2024 ymlaen, cynyddodd cyfraniadau cyflogwyr o 20.68% i 23.7%.

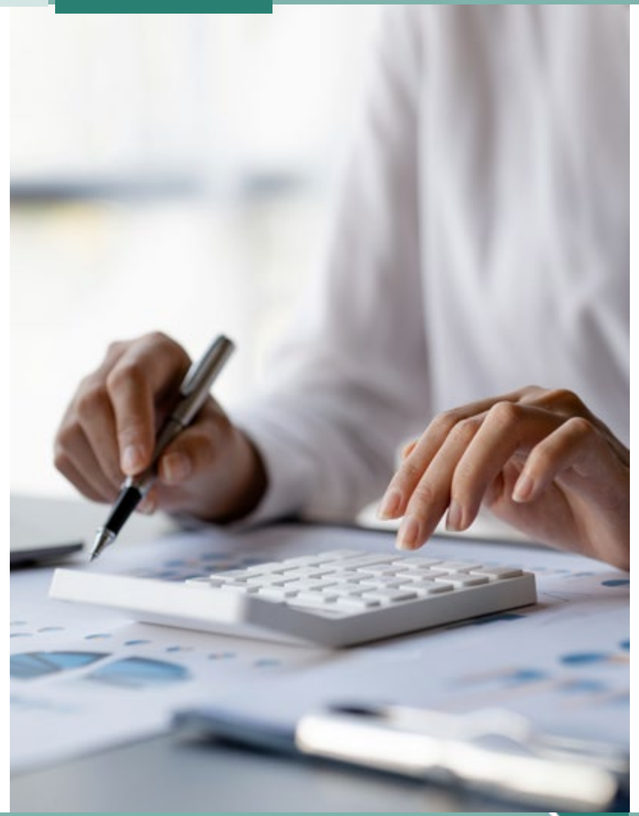
O dan drefniant trosiannol ers 2019/2020, mae Llais yn parhau i dalu 14.38% yn uniongyrchol, tra bod y 9.4% ychwanegol yn cael ei ariannu gan Lywodraeth Cymru a'i dalu i Awdurdod Gwasanaethau Busnes y GIG. Er bod Llais yn cyllidebu ar gyfer y 14.38%, mae cost dybiannol y 9.4% ychwanegol (£361,000) wedi'i hadlewyrchu yn ei gyfrifon blynyddol.

Darperir rhagor o wybodaeth yn yr Adroddiad Taliadau ar dudalen 105.

1.5 Buddion i Weithwyr

Mae cyflogau a chyfraniadau yswiriant gwladol ar gyfer gweithwyr presennol yn cael eu cydnabod yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr wrth i wasanaethau'r gweithwyr gael eu darparu.

Mae Llais yn cyfrif am wyliau blynyddol â thâl fel rhwymedigaeth lle mae'r iawndal am absenoldeb i'w setlo o fewn deuddeg mis ar ôl diwedd y cyfnod y mae'r gweithwyr yn darparu'r gwasanaeth.

1.6 Eiddo, Peiriannau ac Offer

Y lefel isaf ar gyfer cyfalafu ar gyfer Eiddo, Peiriannau ac Offer yw £5,000 heb gynnwys TAW na ellir ei adennill.

Darperir dibrisiant ar gyfradd a gyfrifir i ddileu'r asedau mewn rhandaliadau cyfartal dros eu hoes ddefnyddiol amcangyfrifedig.

Darperir dibrisiant o'r dyddiad y mae'r ased yn dechrau ei oes ddefnyddiol.

Mae oes asedau fel arfer fel a ganlyn:

Ased	Oes yr Ased
Offer swyddfa	5 mlynedd
Offer TG	5 mlynedd
Gwelliannau prydles	Tymor y brydles neu'r cymal torri hyd at uchafswm o 5 mlynedd
Ased Hawl Defnyddio	Tymor y brydles neu'r cymal torri hyd at uchafswm o 5 mlynedd

Mae eiddo, peiriannau ac offer wedi'u cynnwys ar gostau gan nad yw unrhyw wahaniaethau ailbrisio yn cael eu hystyried yn berthnasol.
Caiff asedau eu hasesu bob blwyddyn am unrhyw arwyddion o nam ar eu gwerth. Lle mae arwyddion yn bodoli a bod unrhyw wahaniaethau posibl yn cael eu hamcangyfrif yn berthnasol, byddai swm adferadwy'r ased yn cael ei amcangyfrif a, lle mae hyn yn llai na swm cario'r ased, byddai colled nam yn cael ei chydnabod am y diffyg.

Hyd yn hyn, nid yw wedi bod yn angenrheidiol cydnabod unrhyw nam ar asedau.

Mae'r holl eiddo a feddiannir gan Llais wedi'i brydlesu.

1.7 Asedau Anhygyrch

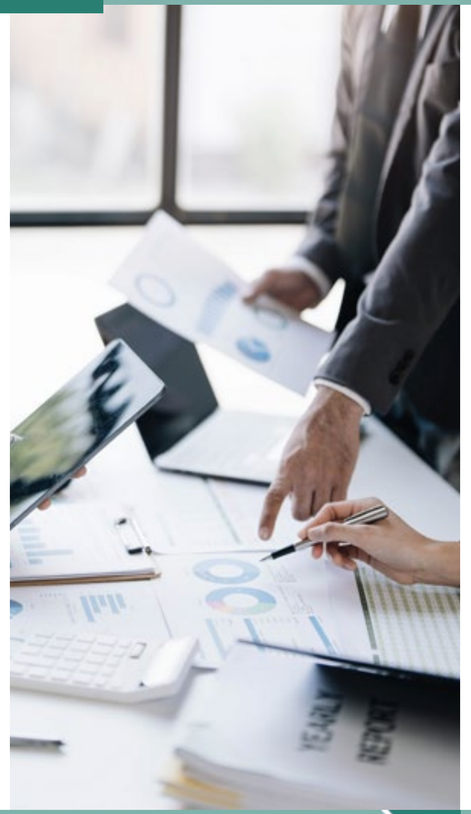
Y lefel isaf ar gyfer cyfalafu ar gyfer ased anniriaethol yw £5,000 heb gynnwys TAW na ellir ei adennill.

Mae meddalwedd technoleg gwybodaeth wedi'i gyfalafu fel asedau anniriaethol ac wedi'i amorteiddio ar sail llinell syth dros eu hoes ddefnyddiol ddisgwyliedig (fel arfer pum mlynedd). Cyfrifir amorteiddio o'r dyddiad y mae'r ased yn dechrau ei oes ddefnyddiol.

1.8 Hawliau Defnyddio Asedau

Mae IFRS 16 yn disodli IAS 17 ac yn ei gwneud yn ofynnol i gontractau prydles gael eu hasesu i benderfynu a ydynt yn cyfleu'r hawl i reoli'r defnydd o ased a nodwyd yn gyfnewid am ystyriaeth. Lle mae hyn yn wir, hawl o Cydnabyddir ased defnydd a rhwymedigaeth les gyfatebol ar y dyddiad cychwyn.

- Yr hawl o Caiff ased defnydd ei fesur yn ôl cost i ddechrau, sy'n cynnwys y rhwymedigaeth brydles gychwynnol wedi'i haddasu ar gyfer unrhyw gostau uniongyrchol cychwynnol, cymhellion prydles, rhagdaliadau a chostau adfer neu ddadfeiliad lle bo'n berthnasol. Mae'n cael ei ddibrisio ar sail syth sail linell dros y byrraf o oes ddefnyddiol yr ased neu gyfnod y brydles.
- Mesurir rhwymedigaeth y brydles i ddechrau ar werth presennol taliadau prydles nas telir ar y dyddiad cychwyn, wedi'u disgowntio gan ddefnyddio'r gyfradd llog sy'n ymhlyg yn y brydles neu, lle nad yw'n hawdd ei phennu, cyfradd benthyca cynyddrannol Trysorlys EM.
- Yn unol â'r eithriadau a ganiateir o dan IFRS 16 a'r FReM, mae Llais wedi dewis peidio â chydnabod lesddaliadau lle mae tymor y les yn 12 mis neu lai, neu lle mae'r ased sylfaenol o werth isel.

1.9 TAW

Nid yw Llais wedi'i gofrestru ar gyfer TAW.

Mae pob gwariant yn cael ei adrodd gan gynnwys TAW lle bo'n berthnasol, gan nad oes modd adennill TAW.

1.10 Arian Parod ac Arian Cyfwerth

Mae arian parod ac arian cyfwerth yn cynnwys yr holl gronfeydd a gedwir mewn cyfrifon y mae gan Llais fynediad ar unwaith iddynt.

Mae arian yn cael ei dynnu i lawr i'r cyfrif banc i dalu rhwymedigaethau wrth iddynt ddod yn ddyledus.

1.11 Rhagdaliadau

Mae rhagdaliad yn swm a delir ymlaen llaw, fel arfer ar gyfer eitemau fel rhent neu drethi. Fe'i cydnabyddir i ddechrau fel ased ac fe'i gostir yn y cyfnod pan dderbynnir y budd.

1.12 Taliadau masnach

Mae'r symiau hyn yn cynrychioli rhwymedigaethau am nwyddau a gwasanaethau a ddarparwyd cyn diwedd y flwyddyn ariannol ac sydd heb eu talu. Oherwydd eu natur tymor byr, cânt eu mesur ar gost wedi'i hamorteiddio ac nid ydynt wedi'u disgowntio. Mae'r symiau heb eu sicrhau.

1.13 Gwyliau Cronedig

Cyfrifir am groniad gwyliau blynyddol staff o fewn costau staff a Nodyn 9. Mae'r croniad yn gyfrifiad i adlewyrchu'r gwyliau blynyddol net sy'n ddyledus gan staff neu i staff ar ddiwedd y flwyddyn. Cydnabyddir symudiadau yn y croniad o fewn costau staff.

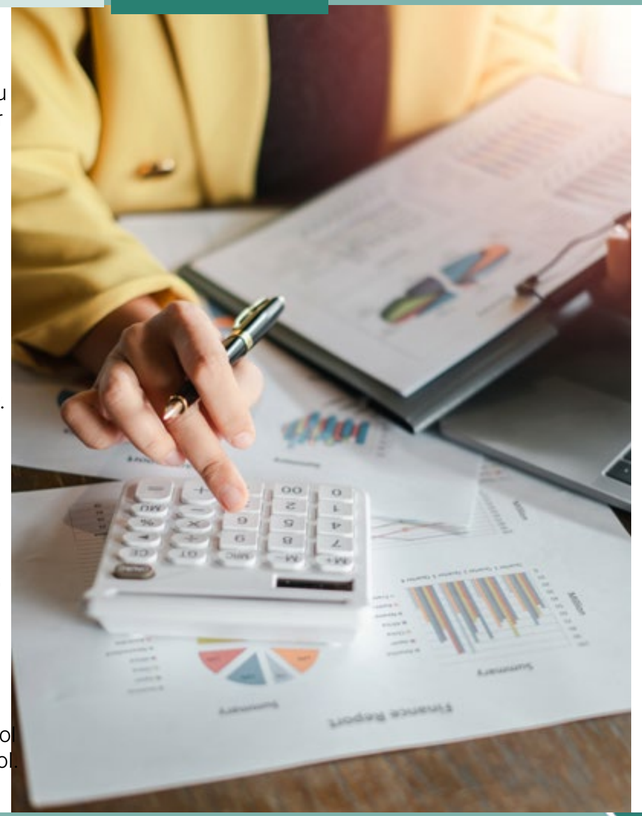
1.14 Darpariaethau

Cydnabyddir darpariaethau lle mae gan Llais rwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol bresennol o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol, mae'n debygol y bydd angen trosglwyddo buddion economaidd i setlo'r rhwymedigaeth, a gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy.

Mesurir darpariaethau ar yr amcangyfrif gorau o'r gwariant sydd ei angen i setlo'r rhwymedigaeth ar y dyddiad adrodd a, lle maent yn berthnasol, cânt eu disgowntio i'r gwerth presennol.

Lle mae darpariaethau'n ymwneud ag asedau ar brydles (er enghraifft rhwymedigaethau dadfeilio), caiff y gost gychwynnol ei chyfalafu i'r ased hawl i ddefnyddio yn unol ag IFRS 16.

Codir y darpariaethau ar wariant oni bai eu bod wedi'u cyfalafu fel y nodir uchod a chânt eu hadolygu'n flynyddol i sicrhau eu bod yn parhau i fod yn briodol ac yn ddigonol.

1.15 Safonau Cyfrifyddu sydd wedi'u cyhoeddi ond heb eu mabwysiadu eto

Mae IAS 8 yn ei gwneud yn ofynnol datgelu safonau cyfrifyddu newydd a diwygiedig, gwelliannau a dehongliadau sydd wedi'u cyhoeddi ond heb fod yn weithredol eto.

Mae'r Llawlyfr Adrodd Ariannol (FReM) yn parhau i esblygu, gan gynnwys diweddariadau sy'n ymwneud â gwerthuso asedau nad ydynt yn fuddsoddiad a chyfrifyddu ar gyfer buddion cymdeithasol. Nid yw effaith ariannol y newidiadau hyn ar y sefydliad wedi'i hasesu'n llawn eto.

Bydd IFRS19 (Is-gwmnïau heb Ddatgeliadau Atebolrwydd Cyhoeddus) yn weithredol o 1 Ionawr 2027, ni fydd cyflwyno'r safon hon yn effeithio ar ddatganiadau ariannol Llais, gan nad yw'r sefydliad yn is-gwmni.

Bydd IFRS 18 Cyflwyno a Datgelu mewn Datganiadau Ariannol yn disodli IAS 1. Mae'r safon yn weithredol ar gyfer cyfnodau adrodd blynyddol sy'n dechrau ar neu ar ôl 1 Ionawr 2027 yn y sector preifat. Mae'r effaith ar y sector cyhoeddus yn dal i gael ei hasesu, ac nid yw dyddiad gweithredu wedi'i bennu eto.

2. Costau staff

2.1 Costau gweithwyr

	2025/2026			2024/2025
	Staff parhaol	Staff eraill	Cyfanswm costau staff	Cyfanswm costau staff
	£'000	£'000	£'000	£'000
Cyflogau	4,273	805	5,078	4,626
Costau Nawdd Cymdeithasol	545	0	545	456
Cyfraniadau cyflogwyr i Gynllun Pensiwn y GIG	554	0	554	541
Cyfanswm costau cyflog net	5,372	805	6,177	5,623
Cynllun Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol	0	0	0	396
Ardoli Prentisiaeth	7	0	7	6
Cyfraniad Pensiwn Tybiannol (2024/2025; 9.4%)	361	0	361	353
Cyfanswm Costau Staff	5,740	805	6,545	6,378

Nodyn: Mae rhagor o wybodaeth am gostau staff wedi'i chynnwys yn yr Adroddiad ar Gydnabyddiaeth a Staff.

Mae costau staff eraill yn cynnwys staff asiantaeth a staff banc ac adnoddau arbenigol eraill a gyflogir trwy asiantaethau i ddiwallu anghenion y sefydliad. Lle mae unigolion yn darparu gwasanaethau trwy eu cyfryngwr eu hunain, mae'r costau hyn wedi'u cynnwys o fewn costau staff ac yn cael eu hystyried ar wahân o dan y rheolau gweithio oddi ar y gyflogres; datgelir y trefniadau perthnasol yn y nodyn oddi ar y gyflogres lle bo'n berthnasol.

3. Gwariant Gweithredu Arall

Mae gwariant gweithredu arall yn cynnwys:		2025/2026	2024/2025
Gwariant Gweithredu	Nodyn	£'000	£'000
Ffioedd archwilio – Archwiliad allanol		33	43
Ffioedd archwilio – Archwiliad mewnol		19	18
Technoleg gwybodaeth		351	80
Costau llety eraill		224	250
Treuliau gweinyddol eraill		126	147
Costau eraill sy'n gysylltiedig â staff		47	33
Ffioedd proffesiynol		43	44
Rhenti o dan brydlesi gweithredol		135	224
Cytundebau Lefel Gwasanaeth		160	149
Trwyddedau Meddalwedd		252	309
Rhaglenni Penodol		339	240
Dysgu a Datblygu		22	35
Teithio a chynhaliaeth		54	55
		1,805	**1,627**
Eitemau and ydynt yn arian parod			
Dirywiad ar ased hawl i ddefnyddio	4	235	242
Dibrisiant PPE	6	5	2
Colled ar warediadau PPE	6	-	6
Amorteiddio	7	124	124
Darpariaeth	11	(25)	(3)
Cyfanswm		**339**	**371**
		2,144	**1,998**

4. Asedau Hawliau Defnyddio

	Digidol	Adeiladau	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000
Cost neu brisiad			
Ar 1 Ebrill 2025	454	138	592
Ychwanegiadau	96	209	305
Gwarediadau	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2026	**550**	**347**	**897**
Dibrisiant			
Ar 1 Ebrill 2025	357	77	434
Wedi'i godi yn ystod y flwyddyn	169	66	235
Gwarediadau	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2026	**526**	**143**	**669**
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2026	**24**	**204**	**228**
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2025	97	61	158

Yn unol ag IFRS 16 Lesddaliadau, fel y'i haddaswyd gan Lawlyfr Adrodd Ariannol Trysorlys EM (FReM), mae Llais yn cydnabod asedau hawl-i-ddefnyddio a rhwymedigaethau lesddaliadau cyfatebol ar gyfer ei asedau ar brydles. Yn ystod 2025/2026, gwnaeth Llais ddau drefniant lesddaliadau newydd, gyda symudiadau cysylltiedig yn cael eu hadlewyrchu mewn ychwanegiadau asedau hawl-i-ddefnyddio yn ystod y flwyddyn. Mae darpariaethau ar gyfer costau dadfeilio o £34k wedi'u cyfalafu i'r ased hawl-i-ddefnyddio, gyda symudiadau'n cael eu hadlewyrchu fel ychwanegiadau yn Nodyn 4.

Dadansoddiad Aeddfedrwydd	2026		2025	
	Digidol	Adeiladau	Cyfanswm	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000
Llifau arian parod heb eu disgowntio cytundebol sy'n ymwneud â rhwymedigaethau prydles				
O fewn blwyddyn	10	52	62	136
Rhwng un a phum mlynedd	14	136	150	30
Ar ôl pum mlynedd	0	0	0	0
Swm	**24**	**188**	**212**	**166**
Llai taliadau yn y dyfodol a ddyrannwyd i gyfnodau yn y dyfodol	(1)	(16)	(17)	(6)
Taliadau prydles gofynnol	**23**	**172**	**195**	**160**
Wedi'u cynnwys yn				
Rhwymedigaethau masnach cyfredol	9	44	53	132
Rhwymedigaethau masnach anghyfredol	14	128	142	28
	23	**172**	**195**	**160**
Swm a gydnabyddir yn y SoCNE				
Dibrisiant	169	66	235	242
Llog ar rwymedigaethau prydles	2	8	10	10
Swm a gydnabyddir yn y Datganiad o Lif Arian (net o TAW na ellir ei adennill)				
Treuliau llog	2	8	10	10
Ad-daliadau prifswm ar brydlesi	(173)	(73)	(246)	(250)
Cyfanswm y llif arian	**(171)**	**(65)**	**(236)**	**(240)**

5. Ymrwymiadau eraill o dan brydlesi

	31 Mawrth 2026	31 Mawrth 2025
	£'000	£'000
Rhwymedigaethau o dan brydlesi		
Tir ac adeiladau	-	-
Yn dod i ben o fewn 1 flwyddyn	11	16
Yn dod i ben ar ôl 1 flwyddyn ond dim mwy na 5 mlynedd	-	11
	11	**27**

Yn unol â'r eithriadau cydnabod dewisol a ganiateir o dan baragraff 5(a) IFRS 16 ac a fabwysiadwyd gan y FReM, ac IAS 1, mae Llais wedi dewis peidio â chydnabod lesddaliadau lle:

- Mae tymor y les yn 12 mis neu lai, neu
- Nid yw'r les yn cynnwys opsiwn prynu, a
- Nid yw'r les yn berthnasol i'r datganiadau ariannol.

Yn ystod y cyfnod adrodd, gwnaeth Llais ddwy drwydded tymor byr yn dechrau ym mis Mawrth 2025 ar gyfer swyddfeydd. Un ohonynt yw ar gyfer Adeiladau Llywodraeth Cymru yng Nghaerfyrddin, sydd â thymor trwydded o 12 mis ac ymrwymiad les o £5,500. Mae'r llall yn cyfateb i drwydded 24 mis (gyda chyfnod rhybudd o 3 mis) gyda Choleg Castell-nedd Port Talbot Aberhonddu am ymrwymiad blynyddol o £10,700.

Ar ôl y dyddiad adrodd, derbyniwyd rhybudd ar 30 Ebrill 2026 i adael yr eiddo hwn erbyn 5 Awst 2026; Nid yw hyn yn effeithio ar yr ymrwymiadau a ddatgelwyd ar 31 Mawrth 2026 ond bydd yn lleihau ymrwymiadau yn y dyfodol yn 2026/2027.

Yn unol â'r eithriad uchod: Ni chydnabyddir y prydlesi ar y Datganiad o Sefyllfa Ariannol. Fodd bynnag, bydd y taliadau prydles yn cael eu costio i'r Datganiad o Wariant Net ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles.

Mae'r driniaeth hon yn gyson â pholisi cyfrifyddu Llais ar brydlesi tymor byr ac fe'i cymhwysir ar draws yr holl drefniadau cymwys o'r fath.

6. Eiddo, Peiriannau ac Offer

	Gwelliannau Lesddaliad	Cyfanswm
	£'000	£'000
Cost neu suddiad		
Ar 1 Ebrill 2025	26	26
Ychwanegiadau	12	12
Gwarediadau	0	0
Ar 31 Mawrth 2026	**38**	**38**
Dibrisiant ac amhariad		
Ar 1 Ebrill 2025	0	0
Wedi'i godi yn ystod y flwyddyn	5	5
Gwarediadau	0	0
Ar 31 Mawrth 2024	**5**	**5**
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2026	**33**	**33**
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2025	26	26

Gwnaeth Llais gytundeb prydles ar gyfer safle yng Nghanolfan Arloesi Bae Baglan, Abertawe ym mis Tachwedd 2025. Cafwyd gwariant mewn perthynas â gwaith adnewyddu ac addasu i'r safle a brydleswyd er mwyn gwneud y lle yn addas i'w ddefnyddio'n weithredol gan Llais. Yn unol ag IFRS 16, mae'r costau hyn wedi'u cyfalafu lle maent yn uniongyrchol briodol i baratoi'r ased a brydleswyd ar gyfer ei ddefnydd bwriadedig.

Nid oes unrhyw nam ar unrhyw asedau ac fe'u dangosir ar gost a ystyrir yn 'werth teg'.

7. Asedau Anhygyrch

	System Rheoli Perthynas â Chwsmeriaid	Gwefan	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000
Cost neu brisiad			
Ar 1 Ebrill 2025	622	0	622
Ychwanegiadau	0	37	37
Gwarediadau	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2026	**622**	**37**	**659**
Amorteiddio			
Ar 1 Ebrill 2025	124	0	124
Wedi'i godi yn ystod y flwyddyn	124	0	124
Gwarediadau	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2026	**248**	**0**	**248**
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2026	**374**	**37**	**411**
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2025	498	0	498

Nid oes unrhyw nam ar unrhyw asedau ac fe'u dangosir ar gost a ystyrir yn 'werth teg'. Caiff asedau anniriaethol eu hamorteiddio ar sail llinell syth dros eu hoes ddefnyddiol amcangyfrifedig.

Yn ystod y flwyddyn, comisiynodd Llais ddatblygiad gwefan newydd i gefnogi gweithrediadau'r sefydliad ac ymgysylltu â rhanddeiliaid. Mae costau sy'n gysylltiedig â datblygu'r wefan wedi'u cyfalafu lle maent yn uniongyrchol briodol i baratoi'r ased ar gyfer ei ddefnydd bwriadedig, yn unol ag IAS 38.

8. Derbyniadau masnach a derbyniadau eraill

	31 Mawrth 2026	31 Mawrth 2025
	£'000	£'000
Asedau Cyfredol:		
Derbyniadau masnach a derbyniadau eraill	3	0
Rhagdaliadau ac incwm cronedig	125	201
Cyfanswm y taliadau masnach a dyledion eraill	**128**	**201**

Nid oedd unrhyw ddyledion yn dod yn ddyledus ar ôl mwy nag un flwyddyn.

9. Taliadau masnach a rhwymedigaethau cyfredol eraill

	31 Mawrth 2026	31 Mawrth 2025
	£'000	£'000
Rhwymedigaethau cyfredol:		
Symiau masnach taladwy	20	46
Symiau taladwy a chroniadau eraill	154	164
Croniadau cyflog	55	404
Costau trethi a nawdd cymdeithasol	-	22
Croniad ar gyfer hawl gwyliau heb ei gymryd eto	36	33
Rhwymedigaeth budd-daliadau cyflogaeth	7	0
Incwm gohiriedig	9	0
Cyfanswm symiau masnach taladwy a symiau eraill taladwy, croniadau ac incwm gohiriedig	**281**	**669**

Mae incwm gohiriedig yn ymwneud â chyllid grant a dderbyniwyd ar gyfer darparu Gwasanaeth Eiriolaeth Cwynion Canser. Cydnabyddir incwm wrth i gostau cymwys gael eu hysgwyddo. Ar ddyddiad yr adroddiad, mae symiau nad ydynt wedi'u defnyddio eto wedi'u gohirio a byddant yn cael eu cydnabod mewn cyfnodau yn y dyfodol yn unol â defnyddio arian.

Mae'r rhwymedigaeth budd-daliadau cyflogaeth wedi codi oherwydd proses gwerthuso swyddi ar ôl diwedd y flwyddyn, a gyfrifwyd gan ddefnyddio graddfeydd cyflog yr Agenda ar gyfer Newid sydd ar waith ar ddyddiad yr adroddiad.

10. Arian Parod ac Arian Cyfwerth

	2025/2026	2024/2025
	£'000	£'000
Balans ar 1 Ebrill	93	72
Newid net mewn balansau arian parod ac arian cyfatebol	64	21
Balans ar 31 Mawrth	**157**	**93**
Cadwyd y balansau canlynol ar 31 Mawrth yn:		
Banciau'r llywodraeth ac arian parod mewn llaw	157	93
Balans ar 31 Mawrth	**157**	**93**

11. Darpariaeth ar gyfer Rhwymedigaethau a Thaliadau

	31 Mawrth 2026				31 Mawrth 2025
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
	Anaf Parhaol	Adfeiliadau	Anheddiad	Cyfanswm	Cyfanswm
Balans ar 1 Ebrill	77	125	0	202	268
Wedi'i ddarparu yn ystod y flwyddyn					
Wedi'i godi i'r SoCNE	15	0	5	20	12
Wedi'i gyfalafu i ased RoU	0	34	0	34	0
Rhyddhau darpariaethau nas defnyddiwyd	0	(45)	0	(45)	(15)
Darpariaeth a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	(17)	(8)	0	(25)	(65)
Dad-ddirwyn y Gostyngiad	2	1	0	3	2
Balans ar 31 Mawrth	**77**	**107**	**5**	**189**	**202**
Yn dod yn ddyledus:					
O fewn 1 flwyddyn	16	0	5	21	75
Rhwng 2 a 5 mlynedd	61	107	0	168	127
Yn hwyrach na 5 mlynedd	0	0	0	0	0
Cyfanswm	**77**	**107**	**5**	**189**	**202**

Mae'r ddarpariaeth Anaf Parhaol yn ymwneud â budd-dal anaf cyn-weithiwr Bwrdd y Cynghorau Iechyd Cymuned, trosglwyddwyd y rhwymedigaeth hon o Fwrdd Iechyd Powys i Llais ar 1af Ebrill 2023.

Yn ystod 2025/26, gadawodd Llais ddwy brydles a chododd rhwymedigaeth fach ar un brydles. Adolygwyd y ddarpariaeth dadfeiliadau ar draws yr ystâd sy'n weddill a'i diweddaru i adlewyrchu'r amcangyfrif gorau o gostau ar y dyddiad adrodd.

Mae symiau sy'n ymwneud ag eiddo ar brydles yn cael eu cyfalafu i'r ased hawl-i-ddefnyddio ac yn cael eu hadlewyrchu fel ychwanegiadau yn Nodyn 4.

Mae darpariaeth o £5,000 wedi'i chydnabod mewn perthynas â hawliad tribiwnlys cyflogaeth yn ymwneud â materion a gododd cyn diwedd y flwyddyn. Setlwyd yr hawliad am £5,000 cyn cymeradwyo'r datganiadau ariannol.

12. Offerynnau ariannol

Mae gofynion arian parod Llais yn cael eu bodloni drwy gyllid a ddarperir gan Lywodraeth Cymru.

Felly, nid yw Llais yn agored i risgiau hylifedd sylweddol.

Mae mwyafrif yr offerynnau ariannol yn ymwneud â chontractau i brynu eitemau anariannol yn unol â gofynion prynu a defnyddio disgwyliedig Llais ac felly mae Llais yn agored i ychydig iawn o risg credyd, hylifedd, cyfradd llog na risg arian tramor.

Nid oes unrhyw wahaniaeth materol rhwng gwerthoedd llyfr asedau a rhwymedigaethau ariannol y sefydliad ar 31 Mawrth 2026 (31 Mawrth 2025; £dim).

13. Ymrwymiadau cyfalaf

Roedd un ymrwymiad cyfalaf wedi'i gontractio ar 31 Mawrth 2026, nad yw wedi'i gynnwys fel arall yn y datganiadau ariannol hyn (31 Mawrth 2025; £dim) am £11,000 yn ymwneud â gwelliannau prydles.

14. Trafodion partïon cysylltiedig

Yn 2025/26, derbyniodd Llais gyllid arian parod o £8.643m (2024/2025; £8.123m) gan Lywodraeth Cymru, yn erbyn cyllid Cymorth Grant wedi'i gadarnhau o £8.643m (2024/2025; £8.123m).

Ystyrir Llywodraeth Cymru yn barti cysylltiedig. Yn ogystal â'r cyllid Cymorth Grant a grybwyllwyd uchod, trafodion perthnasol gyda Llywodraeth Cymru yn ystod 2025/2026 oedd:

*cyllid tybiannol o £0.361m (2024/25; £0.353m) gan Lywodraeth Cymru i dalu Cyfraniad Pensiwn Tybiannol o 9.4%.

Ni chafodd unrhyw weithwyr, gan gynnwys personél rheoli allweddol nac aelodau'r bwrdd, na'u partïon cysylltiedig, eu cynnwys yn uniongyrchol nac yn anuniongyrchol mewn unrhyw drafodion gyda Llais yn ystod y flwyddyn, ar wahân i hawliadau treuliau arferol, taliadau cyflog ac ati.
Mae gwybodaeth am bersonél rheoli allweddol wedi'i chynnwys yn yr Adroddiad Taliadau. Fodd bynnag, er mwyn tryloywder, rydym yn datgelu trafodion gyda sefydliadau lle'r oedd gan uwch staff neu aelodau neu unrhyw un o'u teulu swyddi dylanwadol yn ystod y flwyddyn.

Yn ystod 2025/26, gwnaeth Llais, yng nghwrs arferol ei fusnes, drafodion gyda'r sefydliad canlynol lle'r oedd gan Aelodau'r Bwrdd neu'r Weithrediaeth neu bartïon cysylltiedig eraill fuddiant ynddynt.

Enw	Perthynas â'r parti cysylltiedig
Adenipekun, Bamidele	Partner - Practice Solutions Limited
Alyson Thomas	Priod â partner o Practice Solutions Limited
Jason Smith	Partner - Practice Solutions Limited

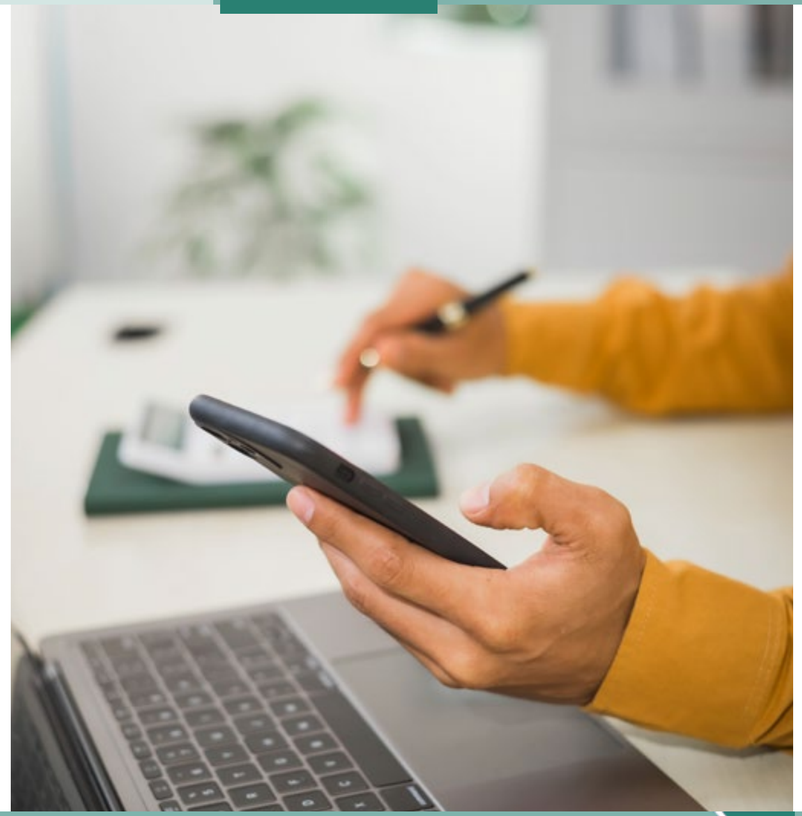
Talwyd £6,779 i Practice Solutions Limited yn ystod 2025/26 (2024/2025; £3,240), mae'r costau hyn wedi'u cynnwys yn nodyn 3.

Ni oedd unrhyw bartïon yn rhan o gomisiynu'r gwaith.

15. Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd

Yn dilyn y dyddiad adrodd, setlodd Llais hawliad tribiwnlys cyflogaeth yn ymwneud â materion a gododd cyn diwedd y flwyddyn am £5,000 (y mae darpariaeth ar ei gyfer wedi'i chynnwys yn Nodyn 11), a derbyniodd rybudd hefyd ar 30 Ebrill 2026 i adael eiddo erbyn 5 Awst 2026, nad yw'n effeithio ar ymrwymiadau ar 31 Mawrth 2026 ond bydd yn lleihau ymrwymiadau yn y dyfodol yn 2026/27 fel y datgelir yn Nodyn 5.

Awdurdodwyd y datganiadau ariannol hyn i'w cyhoeddi ar xx xxxxxxx 2026 gan Alyson Thomas

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

Geirfa

Agenda ar gyfer Newid - Dyma'r fframwaith tâl ac amodau a ddefnyddir yn Llais. Mae'n darparu system deg a thryloyw o gyflog, gwerthuso swyddi, amodau a dilyniant cyflog.

Cyfalaf - Gwariant ar dir ac eiddo a darparu, addasu, adnewyddu, amnewid neu ddymchwel adeiladau, offer a cherbydau.

Gofal cymunedol - Ffordd o ddarparu gwasanaethau i bobl i'w helpu i aros yn eu cartrefi eu hunain cyhyd ag y gallant, neu mewn lleoliadau eraill yn y gymuned megis cartrefi preswyl.

Eiriolaeth cwynion - Mae eiriolaeth cwynion yn wasanaeth arbenigol sy'n cefnogi pobl sy'n ystyried, neu'n dymuno gwneud cwyn am y gwasanaethau iechyd a chymdeithasol y maent yn eu derbyn.

Ymgynghori - Y weithred neu'r broses o ymgynghori neu drafod yn ffurfiol.

Cyd-gynhyrchu - Cyd-gynhyrchu yw pan fydd gweithwyr proffesiynol yn gweithio mewn partneriaeth â phobl sydd â phrofiad byw, i ddatblygu atebion i heriau mewn gwasanaethau cyhoeddus a chymunedau.

Llywodraethu corfforaethol - System o atebolrwydd i ddinasyddion, defnyddwyr gwasanaeth, rhanddeiliaid a'r gymuned ehangach y mae sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol yn gweithio o'i mewn, yn gwneud penderfyniadau ac yn arwain eu pobl i gyflawni eu hamcanion.

Wedi'i allgáu'n ddigidol - Ddim yn gallu defnyddio dyfeisiau digidol (fel cyfrifiaduron neu ffonau clyfar a'r rhyngrwyd).

Ymgysylltu - Proses weithredol a chyfranogol y gall pobl ei defnyddio i ddylanwadu ar bolisïau a gwasanaethau a'u llywio gan gynnwys ystod eang o ddulliau a thechnegau fel yr eglurir yn Egwyddorion Cenedlaethol ar gyfer Ymgysylltu â'r Cyhoedd Cymru.

Ecwiti - Gan gydnabod nad ydym i gyd yn dechrau yn yr un lle, ac efallai y bydd yn rhaid inni newid i wneud pethau'n fwy cytbwys i bawb.

Ymarfer cyffredinol - Yn cyfeirio at y gwasanaethau a ddarperir gan feddygon teulu, a elwir hefyd yn feddygon teulu.

Mewnwelediadau - Mae mewnwelediadau yn ddarnau gwerthfawr o wybodaeth neu ddealltwriaeth a geir o ddadansoddi data neu arsylwadau o'n gwaith ymgysylltu. Maent yn darparu dealltwriaeth ddyfnach o sefyllfa neu fater a gallant helpu wrth wneud penderfyniadau gwybodus.

Cymedr - Yw cyfartaledd set o rifau. I gyfrifo'r cymedr, rydych chi'n adio'r holl rifau yn y set ac yna'n rhannu'r swm hwnnw â chyfanswm y rhifau. Er enghraifft, os oes gennych y rhifau 2, 4, a 6, y cymedr fyddai (2 + 4 + 6) wedi'i rannu â 3, sy'n hafal i 4. Mae'r cymedr yn rhoi syniad i chi o werth "canolog" y rhifau yn y set.

Canolrif - Y gwerth canol mewn set o rifau pan gânt eu trefnu mewn trefn o'r lleiaf i'r mwyaf. Os oes odrif o werthoedd, y canolrif yw'r rhif yn union yn y canol. Os oes eilrif o werthoedd, y canolrif yw cyfartaledd y ddau rif canol. Mae'r canolrif yn rhoi syniad da i chi o "ganol" y data, yn enwedig pan fo gwerthoedd eithafol a allai ystumio'r 'cymedr'.

Claf allanol - Darperir ar sail apwyntiad heb fod angen derbyn neu aros yn yr ysbyty, e.e. asesu'r angen am driniaeth bellach, apwyntiad dilynol ar ôl cyfnod o driniaeth.

Gofal sylfaenol - Mae gofal sylfaenol yn cyfeirio at wasanaethau a ddarperir gan ddarparwyr sy'n gweithredu fel y prif bwynt ymgynghori e.e. Meddygfeydd, practisau deintyddol, fferyllfeydd cymunedol ac optometryddion y stryd fawr.

Cynrychiolaeth - Cynrychioliadau a wneir gan Llais i gyrff y GIG ac awdurdodau lleol, a'r rhai sy'n gweithredu ar eu rhan neu'n gweithio ar y cyd e.e. Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol ynghylch darparu gwasanaethau iechyd neu gymdeithasol.

Gofal eilaidd - Gelwir hyn hefyd yn ofal acíwt, ac mae hyn yn cyfeirio at ofal meddygol arbenigol neu lawdriniaeth a ddarperir mewn ysbyty naill ai fel gwasanaeth claf mewnol neu allanol. Yn gyffredinol, mae cleifion a welir mewn ysbytai dan ofal ymgynghorydd, nid meddyg teulu.

Newid gwasanaeth - Gall newid gwasanaeth gynnwys ad-drefnu gwasanaethau, ad-drefnu, ailgynllunio gwasanaethau, amrywio gwasanaethau, gwella gwasanaethau, neu ehangu gwasanaethau.

Rhanddeiliad - Unigolyn neu sefydliad sydd â diddordeb mewn mentrau iechyd a/neu gofal cymdeithasol. Gall rhanddeiliaid fod yn sefydliadau fel awdurdodau lleol neu unigolion fel trigolion.

Telerau ac amodau - Manylion penodol cytundeb swydd rhwng cyflogwr a gweithiwr. Mae'r termau hyn yn amlinellu agweddau pwysig ar y berthynas gyflogaeth, megis cyflog, budd-daliadau, hawliau gwyliau ac oriau gwaith.

Trydydd sector - Y rhan o economi neu gymdeithas sy'n cynnwys sefydliadau neu gymdeithasau anllywodraethol a dielw, gan gynnwys elusennau, grwpiau gwirfoddol a chymunedol, cwmnïau cydweithredol, ac ati.

Grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol - Mae hyn yn cyfeirio at grwpiau o bobl sydd wedi'u hymyleiddio'n gymdeithasol neu nad ydynt yn cael eu cydnabod yn ddigonol. Gall hyn gynnwys pobl o gymunedau lleiafrifoedd ethnig, pobl ag anableddau, pobl sy'n niwroddargyfeiriol, pobl o gefndir economaidd-gymdeithasol is, pobl LGBTQIA+ a phobl o gefndiroedd crefyddol gwahanol.

TROSOLWG | ADRODDIAD PERFFORMIAD | ATEBOLRWYDD | CYLLID

Contact information

Llais
Adeiladau'r Goron
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ

02920 235 558
ymholiadau@llaiscymru.org
www.llaiscymru.org

Eich tîm Llais lleol

Caerdydd a Bro Morgannwg
Yn cwmpasu Caerdydd a Bro Morgannwg.
Ffôn: 029 2075 0112
Ebost: cardiffandvaleenquiries@llaiscymru.org

Cwm Taf Morgannwg
Yn cwmpasu Pen-y-bont ar Ogwr, Rhondda Cynon Taf a Merthyr Tudful.
Ffôn: 01443 405830
Ebost: cwmtafmorgannwgenquiries@llaiscymru.org

Gwent
Yn cwmpasu Casnewydd, Caerffili, Blaenau Gwent, Sir Fynwy a Thorfaen.
Ffôn: 01633 838516
Ebost: gwentenquiries@llaiscymru.org

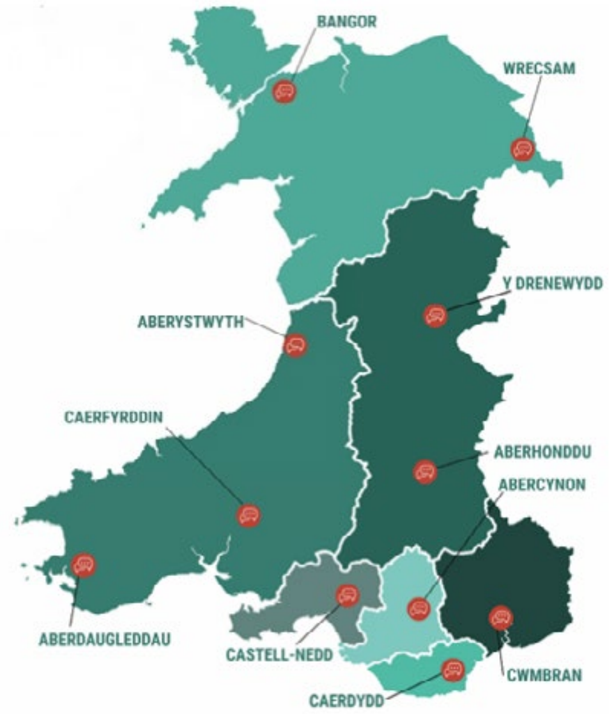
Castell Nedd Port Talbot ac Abertawe
Yn cwmpasu Castell-nedd Port Talbot ac Abertawe.
Ffôn: 01639 683490
Ebost: nptandswansea.enquiries@llaiscymru.org

Gogledd Cymru
Yn cwmpasu Sir y Fflint, Sir Ddinbych, Wrecsam, Conwy, Ynys Môn a Gwynedd.
Ffôn: 01978 356178 / 01248 679284
Ebost: northwalesenquiries@llaiscymru.org

Powys
Yn cwmpasu Sir Drefaldwyn, Sir Frycheiniog a Sir Faesyfed.
Ffôn: 01874 624206/01686 627632
Ebost: powysenquiries@llaiscymru.org

Gorllewin Cymru
Yn cwmpasu Sir Benfro, Sir Gaerfyrddin a Cheredigion.
Ffon: 01646 697610
Ebost: westwalesenquiries@llaiscymru.org

Os hoffech gael y cyhoeddiad hwn mewn Braille, Hawdd ei Ddarllen neu mewn iaith arall, cysylltwch â'ch tîm Llais lleol.

LLAIS
Eich llais mewn iechyd a gofal cymdeithasol | Your voice in health and social care